

SVAZ ZÁCHRANNÝCH BRIGÁD KYNOLGŮ ČESKÉ REPUBLIKY

ZKUŠEBNÍ ŘÁD PRO ZÁCHRANNÉ PSY

Novelizace zkušebního řádu

schválená na Sjezdu SZBK ČR, z.s. dne 26.6.2021

s účinností od 1.1.2022, doplněná verze schválená Plénem SZBK ČR, z.s. dne 29.1.2023 a 25.1.2025

Zkušební řád Svazu záchranných brigád kynologů České republiky je určen pro výcvik záchranných psů se specializací na vyhledání a záchranu ztracených a pohřešovaných osob v přírodním terénu, v sutinách, v lavinách, na vodní ploše i na stopách.

Svým rozsahem od vstupních a základních zkoušek až po zkoušky vrcholové či speciální prověřuje tento zkušební řád vycvičenost psů pro hledání živých osob i cadaverů. Základním požadavkem na práci záchranných psů je při všech cvicích temperament, ochota a radost z výkonu, vytrvalost a vysoká motivace psa pro nalezení osob, stejně tak i ucelená spolupráce s psovodem s cílem rychlé a přesné lokalizace a identifikace nálezu.

Svaz záchranných brigád kynologů České republiky, z.s. v souladu se svým posláním rozvíjí svoji činnost v rámci celé České republiky především pro potřeby praktického využití při záchranných pracích jak v České republice, tak i jinde ve světě. Pro tyto účely jsou ke zkušebnímu řádu volně přičleněny jako samostatná nadstavba prověrky praktického nasazení.

Tento zkušební řád SZBK ČR je 5. doplněné a přepracované vydání,
které zpracoval a revidoval kolektiv výcvikové komise SZBK ČR pod vedením Ms. Bc. Viléma Babičky

Schváleno rozhodnutím Sjezdu SZBK ČR, z.s. ze dne 26.6.2021 s účinností od 1.1.2022 / doplněno a schváleno Plénem SZBK ČR, z.s. dne 29.1.2023 / a dne 25.01.2025 / uveřejněno v aktuálním znění na www.zachranari.cz.

OBSAH

OBSAH	3
STRUKTURA ZKOUŠEK	5
PODMÍNKY ÚČASTI PSA NA ZKOUŠCE	6
VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ	6
1. ORGANIZACE ZKOUŠEK	6
2. PROVÁDĚNÍ A HODNOCENÍ ZKOUŠEK	8
PROVÁDĚCÍ USTANOVENÍ PRO CVIKY POSLUŠNOSTI	11
ZÁKLADNÍ PROVÁDĚCÍ USTANOVENÍ PRO SPECIÁLNÍ CVIKY	17
VSTUPNÍ ZKOUŠKA ZÁCHRANÁŘSKÉ ZPŮSOBILOSTI	21
• ZZZ ZKOUŠKA ZÁCHRANÁŘSKÉ ZPŮSOBILOSTI	21
ZKOUŠKY ZÁCHRANNÝCH PRACÍ V SUTINÁCH	24
• ZZZ 1 ZKOUŠKA ZÁCHRANNÝCH PRACÍ V SUTINÁCH 1.STUPNĚ	26
• ZZZ 2 ZKOUŠKA ZÁCHRANNÝCH PRACÍ V SUTINÁCH 2.STUPNĚ	28
• ZZZ 3 ZKOUŠKA ZÁCHRANNÝCH PRACÍ V SUTINÁCH 3.STUPNĚ	30
ZKOUŠKY TERÉNNÍHO VYHLEDÁNÍ	32
• ZTV 1 ZKOUŠKA TERÉNNÍHO VYHLEDÁNÍ 1.STUPNĚ	34
• ZTV 2 ZKOUŠKA TERÉNNÍHO VYHLEDÁNÍ 2.STUPNĚ	35
• ZTV 3 ZKOUŠKA TERÉNNÍHO VYHLEDÁNÍ 3.STUPNĚ	37
ZKOUŠKY VODNÍCH PRACÍ	40
• ZVP 1 ZKOUŠKA VODNÍCH PRACÍ 1.STUPNĚ	41
• ZVP 2 ZKOUŠKA VODNÍCH PRACÍ 2.STUPNĚ	43
• ZVP 3 ZKOUŠKA VODNÍCH PRACÍ 3.STUPNĚ	45
ZKOUŠKY LAVINOVÝCH PRACÍ	47
• ZLP 1 ZKOUŠKA LAVINOVÝCH PRACÍ 1.STUPNĚ	49

• ZLP 2 ZKOUŠKA LAVINOVÝCH PRACÍ 2.STUPNĚ	51
• ZLP 3 ZKOUŠKA LAVINOVÝCH PRACÍ 3.STUPNĚ	53
ZKOUŠKY ZÁCHRANNÉHO STOPOVÁNÍ	55
• ZZS 1 ZKOUŠKA ZÁCHRANNÉHO STOPOVÁNÍ 1.STUPNĚ	57
• ZZS 2 ZKOUŠKA ZÁCHRANNÉHO STOPOVÁNÍ 2.STUPNĚ	59
• ZZS 3 ZKOUŠKA ZÁCHRANNÉHO STOPOVÁNÍ 3.STUPNĚ	61
ZKOUŠKY SPECIÁLNÍ	63
• ZZP- C1 ZKOUŠKA ZÁCHRANNÝCH PRACÍ CADAVER 1.STUPNĚ	65
• ZZP- C2 ZKOUŠKA ZÁCHRANNÝCH PRACÍ CADAVER 2.STUPNĚ	66
• ZTV- C1 ZKOUŠKA TERÉNNÍHO VYHLEDÁNÍ CADAVER 1.STUPNĚ	67
• ZTV- C2 ZKOUŠKA TERÉNNÍHO VYHLEDÁNÍ CADAVER 2.STUPNĚ	68
• ZVP- C1 ZKOUŠKA VODNÍCH PRACÍ CADAVER 1.STUPNĚ	69
• ZVP- C2 ZKOUŠKA VODNÍCH PRACÍ CADAVER 2.STUPNĚ	70
• ZLP- C1 ZKOUŠKA LAVINOVÝCH PRACÍ CADAVER 1.STUPNĚ	71
• ZLP- C2 ZKOUŠKA LAVINOVÝCH PRACÍ CADAVER 2.STUPNĚ	72
PROVĚRKY PRAKTICKÉHO NASAZENÍ	73
• PPN / P PROVĚRKA PRAKTICKÉHO NASAZENÍ / PLOCHY	74
• PPN / S PROVĚRKA PRAKTICKÉHO NASAZENÍ / SUTINY	77
VÝKONNOSTNÍ TŘÍDY A VYZNAMENÁNÍ	79
PŘÍLOHY	80
• TYPOVÉ OTÁZKY A POSTUPY PRO SPECIÁLNÍ PRÁCE TERÉNNÍ	80
• TYPOVÉ OTÁZKY A POSTUPY PRO SPECIÁLNÍ PRÁCE SUTINOVÉ	81
• OBRAZOVÁ PŘÍLOHA – NÁKRESY PŘEKÁŽEK	82
• OBRAZOVÁ PŘÍLOHA – NÁKRESY STOP (PŘÍKLADY)	85
• TABULKA PŘEPOČTU ZADANÝCH ZNÁMEK NA BODOVÉ HODNOTY	89
• TABULKA ORIENTAČNÍHO PŘEPOČTU METRŮ NA KROKY	90

STRUKTURA ZKOUŠEK

zkoušky VSTUPNÍ

ZZZ zkouška záchranné způsobilosti

zkoušky ZÁKLADNÍ

ZZP1 zkouška záchranných prací 1. stupeň
ZTV1 zkouška terénního vyhledání 1. stupeň
ZVP1 zkouška vodních prací 1. stupeň
ZLP1 zkouška lavinových prací 1. stupeň
ZZS1 zkouška záchranného stopování 1. stupeň

zkoušky VYŠŠÍ

ZZP2 zkouška záchranných prací 2. stupeň
ZTV2 zkouška terénního vyhledání 2. stupeň
ZVP2 zkouška vodních prací 2. stupeň
ZLP2 zkouška lavinových prací 2. stupeň
ZZS2 zkouška záchranného stopování 2. stupeň

zkoušky VRCHOLOVÉ

ZZP3 zkouška záchranných prací 3. stupeň
ZTV3 zkouška terénního vyhledání 3. stupeň
ZVP3 zkouška vodních prací 3. stupeň
ZLP3 zkouška lavinových prací 3. stupeň
ZZS3 zkouška záchranného stopování 3. stupeň

zkoušky SPECIÁLNÍ

ZZP-C1 zkouška záchranných prací Cadaver 1. stupeň
ZZP-C2 zkouška záchranných prací Cadaver 2. stupeň
ZTV-C1 zkouška terénního vyhledání Cadaver 1. stupeň
ZTV-C2 zkouška terénního vyhledání Cadaver 2. stupeň
ZVP-C1 zkouška vodních prací Cadaver 1. stupeň
ZVP-C2 zkouška vodních prací Cadaver 2. stupeň
ZLP-C1 zkouška lavinových prací Cadaver 1. stupeň
ZLP-C2 zkouška lavinových prací Cadaver 2. stupeň

prověrky PRAKTICKÉHO NASAZENÍ

PPN-P prověrka praktického nasazení v terénním vyhledání
PPN-S prověrka praktického nasazení v sutinovém vyhledání

PODMÍNKY ÚČASTI PSA NA ZKOUŠCE

ZZZ	dosažený věk psa 12 měsíců
ZZP1, ZTV1, ZZS1, ZVP1, ZLP1	složená zkouška ZZZ
ZZP2, ZTV2, ZZS2, ZVP2, ZLP2	složená příslušná zkouška 1. stupně
ZZP3, ZTV3, ZZS3, ZVP3, ZLP3	složená příslušná zkouška 2. stupně
ZZP-C1, ZTV-C1, ZVP-C1, ZLP-C1	složená zkouška ZZZ
ZZP-C2, ZTV-C2, ZVP-C2, ZLP-C2	složená příslušná zkouška 1. stupně
PPN-P	složená zkouška min. ZZZ (může být nahrazeno záchrannářskou kynologickou zkouškou podle zkušebních řádů jiných organizací, např. IRO)
PPN-S	složená zkouška min. ZZZ (může být nahrazeno záchrannářskou kynologickou zkouškou podle zkušebních řádů jiných organizací, např. IRO)

VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ

1. Organizace zkoušek

- 1.1 Zkoušky záchranných psů jsou dokladem úrovně vycvičenosti jednotlivých psů v daném směru záchrannářského výcviku. Proto musí vždy být prováděny v odpovídajícím prostředí, rozsahu a náročnosti v souladu s druhem a stupněm zkoušky.
- 1.2 Zkoušky se konají jako sportovní akce SZBK ČR s možností účasti všech členů FCI po předložení dokladu o členství a zaplacení členského příspěvku v organizaci FCI pro aktuální rok.
- 1.3 Zkoušky se mohou konat v průběhu celého kalendářního roku, nelze je však konat při extrémně vysokých či nízkých teplotách, nebo není-li možné zaručit regulérnost výkonů.
- 1.4 Průkaz původu psa není podmínkou účasti při zkouškách, rovněž v účasti neomezuje ani velikost psa či plemeno. Psi bez průkazu původu musí však mít vystaven registrační a výkonnostní průkaz psa bez prokázaného původu (registraci a vystavení průkazu provádí Český kynologický svaz na žádost majitele psa). Všichni psi musí být pro účast na zkouškách povinně označeni mikročipem, kontrola čipů se provádí před zahájením zkoušek.
- 1.5 Minimální věk psa pro účast na vstupní zkoušce je 12 měsíců, pes tuto věkovou hranici musí dovršit nejpozději v den konání zkoušek.
- 1.6 Pořadatelem vstupních, základních, vyšších a speciálních zkoušek jsou regionální záchranné brigády. Pořadatelem vrcholových zkoušek, prověrek a celostátních akcí je prezidium SZBK ČR, které může pověřit jejich uspořádáním některou regionální záchrannou brigádu.
- 1.7 Minimální počet účastníků pro pořádání zkoušek jsou 3 psovodi, maximální je 7 psovodů na 1 den a 1 rozhodčího. Účastní-li se zkoušek některý rozhodčí jako psovod, může nastoupit navíc jako osmý. Při celostátních akcích rozhoduje o počtu účastníků v závislosti na technických podmínkách výcvikář SZBK ČR.
- 1.8 Konání zkoušek vstupních, základních, vyšších a speciálních si vyžádá pořadatelská brigáda elektronickým formulářem minimálně šest týdnů před plánovaným termínem na vedení svazu a vyžádá si delegaci rozhodčího. Termín a místo konání zkoušek včetně delegace rozhodčího

jsou zveřejněny na internetových stránkách SZBK. Uzávěrka přihlášek je tři týdny před termínem akce.

- 1.9 Pořadatel akce je povinen kontaktovat delegovaného rozhodčího / rozhodčí nejpozději 14 dní před termínem konání akce a dohodnout s ním veškeré náležitosti. Na akci musí pořadatel připravit příslušné tiskopisy. V případě zrušení akce, je pořadatel povinen o této skutečnosti neprodleně informovat výcvikáře SZBK ČR, delegovaného rozhodčího / rozhodčí a přihlášené účastníky akce.
- 1.10 Zkoušky vrcholové jsou pořádány výhradně formou celostátních pohárů uveřejněných v plánu činnosti svazu na internetových stránkách SZBK ČR. **Uzávěrka přihlášek na celostátní akce je pět týdnů před termínem akce.**
- 1.11 Prověry praktického nasazení jsou pořádány pod vedením výcvikové komise jako celosvazové akce v termínech uvedených v plánu činnosti svazu na internetových stránkách SZBK ČR.
- 1.12 Všechny zkoušky a akce uvedené v plánu činnosti svazu jsou pořadatelsky a finančně zajištěny v závislosti na charakteru akce (regionální a celostátní) v souladu s aktuálním zněním Rozhodnutí prezidia č. 8. Výše startovného je vždy uveřejněna na internetových stránkách SZBK v detailu akce.
- 1.13 Začátky akcí jsou určeny po vzájemné dohodě pořadatele a delegovaného rozhodčího (hlavního rozhodčího). Čas začátku akce je uveřejněn na internetových stránkách SZBK v detailu akce nejpozději týden před termínem konání akce. U zkoušek, jejichž součástí jsou noční práce, je možné určit čas zahájení v odpoledních hodinách, a to tak aby všichni účastníci měli zaručeno provádění první části speciálních prací za denního světla.
- 1.14 V rámci jedné akce nelze kombinovat pořadatelsky zkoušky a akce dle tohoto zkušebního řádu s jinými zkušebními řády.
- 1.15 Zkoušky se konají zpravidla samostatně v jednom druhu a v jednom stupni. Zkoušky základní lze kombinovat s prováděním vstupní zkoušky ZZZ (s výjimkou zkoušek lavinových prací). U zkoušek základních i vyšších je za podmínky dodržení všech ustanovení a náročnosti zkoušky a s ohledem na možnosti pořadatele povoleno kombinovat nejvýše dva různé druhy zkoušky téhož stupně (s výjimkou zkoušek lavinových prací). Dále je možné u zkoušek vodních prací, záchranného stopování, lavinových prací a speciálních zkoušek cadaver pořádat zkoušku v rámci jedné akce ve všech stupních téhož druhu, pokud je to pořadatel schopen zajistit. Ve výše uvedených variantách pořádání zkoušek v rámci jedné akce je delegovaný rozhodčí oprávněn neposoudit kategorii / stupeň zkoušky, kde by nebyla dodržena požadovaná regulérnost.
- 1.16 Háravé feny se mohou akcí zúčastnit, musí se však držet a přezkušovat zcela odděleně. Nastoupí-li psovod s háravou fenou na akci bez ohlášení této skutečnosti pořadateli v dostatečném časovém předstihu před konáním akce (nejpozději však před nástupem / začátkem akce), je diskvalifikován.
- 1.17 Nemocní nebo zranění psi, kojící feny nebo feny ve druhé polovině březosti se akcí nesmějí zúčastnit.
- 1.18 V jednom dni není dovoleno, aby se pes zúčastnil dvou různých zkoušek. Psovod se však smí v jednom dni nebo při jedné akci zúčastnit dvou různých zkoušek se dvěma psy. Se dvěma psy smí psovod nastoupit při jedné akci na tutéž zkoušku pouze v kategoriích ZZZ, ZVP 1, ZVP 2, ZZS 1, ZZS 2, ZZS 3.
- 1.19 Vstupní zkouška ZZZ je základní podmínkou pro skládání všech dalších zkoušek tohoto zkušebního řádu.
- 1.20 Na vyšší stupeň zkoušky může pes po úspěšném splnění nižšího stupně nastoupit při příští akci bez časového omezení. Stejně tak smí pes nastoupit bez časového omezení na jiný druh zkoušky dle tohoto zkušebního řádu anebo na tutéž zkoušku po neúspěšném startu. Ve všech

případech však musí být dodržena podmínka, že pes smí nastoupit pouze na jednu akci v jednom dni.

- 1.21 Úspěšně složenou zkoušku stejného stupně je možno také kdykoliv opakovat, ale do souboru splněných zkoušek se počítá každá výcviková zkouška s jedním psem pouze jednou.
- 1.22 Každý účastník zkoušek a jiné výcvikové akce podle tohoto zkušebního řádu je povinen mít platné pojištění odpovědnosti za škody způsobené psem i svou osobou a úrazové pojištění své osoby. Psovod podáním přihlášky potvrzuje, že se výcvikové akce účastní na základě své vlastní vůle a na své riziko. Za případné úrazy psovoda či psa během zkoušek odpovídá psovod. Majitel psa zodpovídá za všechny škody na osobách a věcech způsobené jeho psem. Pokyny udílené rozhodčím případně pořadatelem plní psovod dobrovolně a na vlastní nebezpečí.

2. Provádění a hodnocení zkoušek

- 2.1 Vedoucí zkoušek je zodpovědný za zajištění terénů, regulérnost pomocníků a všech nezbytných pomůcek pro konání akce a spoluzodpovědný s rozhodčím za správnost dokumentace (soupiska účastníků, výsledková listina, záznamy v pracovních knížkách).
- 2.2 Rozhodčí je plně zodpovědný za regulérní průběh akce a kompletní dokumentaci. Posuzuje pouze na základě delegace pověřeným funkcionářem SZBK ČR. V jeden den smí posoudit pouze jednu akci. Rozhodčí nesmí na zkouškách a akcích posuzovat své psy, nebo psy v držení členů své rodiny (manžel, manželka, děti, rodiče a osoby žijící ve společné domácnosti s rozhodčím).
- 2.3 Rozhodčí rozhoduje o konání či zrušení akce z hlediska způsobilosti terénů nabídnutých pořadatelem a jeho rozhodnutí je z hlediska hodnocení výkonů konečné.
- 2.4 Pokud nelze dodržet ustanovení zkušebního řádu v některé disciplíně (např. výška sněhové pokrývky) nebo v dílčím cviku (nestandardní překážka či chybějící pomůcka), nelze tuto část hodnotit vůbec.
- 2.5 Pomocníci na zkouškách a akcích nesmí provádět funkce pro své psy a psy svých rodinných příslušníků (manžel, manželka, děti, rodiče a osoby žijící ve společné domácnosti s účastníkem zkoušek). Za dodržování tohoto normativu je zodpovědný vedoucí akce. Pokud z organizačních důvodů nelze toto ustanovení beze zbytku dodržet, lze akceptovat využití rodinných příslušníků pouze pro takové funkce na zkouškách a akcích, kde je možné jednoznačně zamezit jejich vliv na výkon psa rodinného účastníka akce. Za dodržení opět zodpovídá vedoucí akce.
- 2.6 Figuranti při všech akcích jsou ustrojeni v oděvech, které splývají s okolím a z bezpečnostních důvodů by měli mít u sebe mobilní telefony nastavené na tichý režim. Telefony smějí být použity výhradně pro komunikaci figurantů s vedoucím akce. Za dodržování tohoto ustanovení je zodpovědný vedoucí akce.
- 2.7 Pracovní knížku psovoda / psa odevzdá psovod před zahájením akce a je mu do ní zaznamenána úspěšně složená zkouška a každý start na celostátní soutěži. Nečlenům SZBK ČR se vystavuje potvrzení o vykonané zkoušce, jehož originál je nutné předložit při startu na zkoušce nebo akci, kde je start podmíněn splněním nižšího stupně nebo jiného druhu zkoušky. Veškeré splněné zkoušky i neúspěšné starty jsou členům i nečlenům SZBK ČR evidovány elektronicky.
- 2.8 Psovod je povinen na vyžádání předložit před zahájením zkoušek vedoucímu doklad o předepsaném očkování psa.
- 2.9 Soupiska účastníků je generována v elektronické formě a prověřena rozhodčím při zahájení akce kontrolou registračních údajů (čísla čipů psů). Ke zkoušce nelze připustit psa bez označení identifikačním čipem, nebo pokud číslo čipu nesouhlasí s údajem v soupisce.

- 2.10 Psovodi (s výjimkou čekatelů) nastupují ke startu v uniformě členské organizace. Během akce se podřizují pokynům rozhodčího a vedoucího akce. Každou disciplínu začínají i ukončují hlášením v základním postoji se psem na vodítku.
- 2.11 Pokud psovod se svým psem nedosáhl v dílčí části zkoušky (poslušnost, speciální cviky, nebo první speciál pachových prací) alespoň limitního počtu bodů (v případně pachových prací nenalezl správný počet pohřešovaných subjektů), v další části zkoušky již nenastupuje (pokud se nejedná o závod).
- 2.12 Za splněnou se zkouška považuje při dosažení sedmdesáti procent dosažitelných bodů v každé disciplíně a současně při nalezení všech hledaných subjektů.
- 2.13 Při nenalezení některé osoby nebo vzorku lidského pachu není zkouška splněna. Pes obdrží hodnocení ve známce „chybně“.
- 2.14 Potvrzení o vykonané zkoušce se vystavuje pro účastníky akce při splnění limitu zkoušky pouze v originále, který obdrží závodník.
- 2.15 Zadané body zaznamenaná pořadatel či rozhodčí do elektronické soupisky neprodleně po skončení akce a nejdéle do 48 hodin po akci hlavní rozhodčí pod svým přihlášením do administrace stiskem kontrolního tlačítka a následným potvrzením údajů (zadané body, udělené zkoušky, pořadí závodu) potvrdí jejich správnost. Výhradně rozhodčí je zodpovědný za celou soupisku včetně vyplnění poznámek a hodnocení akce. Posuzovací listy je rozhodčí povinen archivovat u sebe po dobu jednoho roku od konání akce.
- 2.16 Projeví-li pes kdykoli v průběhu akce po jejím zahájení agresivitu vůči jinému psovi, psovodovi či jiné osobě, je rozhodčí povinen jej ihned diskvalifikovat. Stupeň agresivity opravňující k vyloučení a určení viníka v případě vzájemného napadení dvou psů je zcela v kompetenci rozhodčího. Stejně tak je možným důvodem k diskvalifikaci použití donucovacích prostředků psovodem vůči psu v prostoru, ve kterém zkouška probíhá i v jeho bezprostřední blízkosti. Při diskvalifikaci je celá zkouška okamžitě ukončena bez zadání bodového hodnocení. Diskvalifikace musí být zaznamenána včetně odůvodnění v dokumentaci akce a v pracovní knížce.
- 2.17 Při projevech bázlivosti psa bez ohledu na její důvody je rozhodčí povinen práci psa ukončit. Stejně tak v situaci, kdy psovod psa křičením nebo množstvím povelů psa k výkonům nutí, přestože pes k této činnosti projevuje výraznou nechuť.
- 2.18 Je třeba vždy dodržovat bezpečnostní nařízení a nařízení pro ochranu zvířat a životního prostředí. Pokud pes začne kulhat a brání mu to v provádění cviků, nebo se zraní, je rozhodčí povinen jeho práci ukončit. Při speciálních cvicích mají psi dovoleno při pohybu terénem použití botiček na tlapkách a světelných zdrojů na obojcích pro bezpečnou orientaci v temných prostorách a při nočních pracích. Psovodi jsou pro speciální cviky vybaveni lahvemi s vodou, kterou mohou svým psům během výkonu kdykoli dle vlastní úvahy a v souladu s pokyny uvedenými v popisu zkoušek poskytovat.
- 2.19 Předčasné odstoupení ze zkoušky z důvodu nemoci, zranění apod. musí být nahlášeno vedoucímu. Neodůvodněné ukončení zkoušky ze strany psovoda je důvodem k diskvalifikaci a zapíše se do pracovní knížky.
- 2.20 Při opakovaném a úmyslném nedodržování pokynů rozhodčího či úmyslné nedovolené pomoci psovi, při nesportovním chování psovoda, pokud je pes mimo vliv psovoda a nelze ho přivolat ani na třetí povel, je rozhodčí oprávněn aktuální část zkoušky ukončit s dosud dosaženými body. Úmyslná nedovolená pomoc psovoda psovi je i užití motivačních prostředků v průběhu práce (pamlsky, hračky) a vede též k ukončení práce v části zkoušky s dosud dosaženými body. Opakované porušení těchto ustanovení v další části zkoušky vede k diskvalifikaci.
- 2.21 V případě nesportovního chování psovoda (nekorektní chování vůči psům nebo účastníkům zkoušek, vulgární či agresivní chování vůči osobám vyskytujícím se na akci), při podezření, že psovod nebo jiný účastník zkoušek se akce účastní pod vlivem toxických či psychotropních látek, zapíše rozhodčí poznámku do soupisky a současně sepíše o incidentu písemné oznámení, které

potvrdí rozhodčí, vedoucí akce, poškozená osoba, případní svědci a kopii předá proviněnému psovodovi / účastníkovi akce, který převzetí na zápise potvrdí. Součástí oznámení musí být i přijaté opatření (ukončení práce, diskvalifikace). Oznámení zašle bez prodlení po skončení akce na vědomí výcvikáři SZBK ČR a prezidiu SZBK ČR, které následně pro řešení provinění bude postupovat v souladu s Rozhodnutím prezidia 19/22 a kárným řádem dle stanov SZBK ČR.

- 2.22 Incident vedoucí k ukončení práce nebo diskvalifikaci musí rozhodčí zapsat do pracovní knížky psovoda / psa a do soupisky akce.
- 2.23 Protest je možno podávat jen proti porušení zkušebního řádu a ne proti bodovému hodnocení uděleném rozhodčím. Psovod, který nesouhlasí s rozhodnutím rozhodčího kvůli porušení řádu, má možnost podat nejpozději do hodiny po skončení práce všech psů v dílčí části zkoušky, v níž podle mínění psovoda k porušení došlo (nejpozději však před závěrečným vyhodnocením zkoušek), vedoucímu zkoušek písemný odůvodněný protest spolu s kaucí ve výši dvojnásobku startovného na této akci. Při zamítnutí protestu kauce propadá ve prospěch pořadatele. Oprávněnost protestu na místě posoudí hlavní rozhodčí akce za přítomnosti vedoucího akce a případných dalších rozhodčích posuzujících na akci. Protest, jeho odůvodnění a řešení se stručně zapíše do kolonky poznámky v soupisce u psovoda, který protest podal (protest přijat x zamítnut). Současně rozhodčí společně s vedoucím akce sepíše zápis, který bez prodlení po skončení akce zašlou na vědomí výcvikáři SZBK ČR a prezidiu SZBK ČR. Zápis podepíše rozhodčí, kterého se protest týká, hlavní rozhodčí akce, vedoucí akce, psovod, který protest podal a případní svědci. Pokud nedojde ke shodě na místě, předá se událost včetně písemného vyjádření psovoda, rozhodčího, vedoucího akce a svědků k řešení prezidiu SZBK ČR, které ustanoví komisi pro zjištění oprávněnosti protestu, přičemž rozhodnutí komise je konečné.

PROVÁDĚCÍ USTANOVENÍ PRO CVIKY POSLUŠNOSTI

1. Pro všechny cviky poslušnosti platí, že začínají a končí v základním postoji.
2. Povelý jsou povoleny ústní i posunkové, avšak pouze tehdy, jsou-li použity oba současně. Pokud je mezi nimi pauza, jde o další povel. Jméno psa platí vždy jako povel navíc.
3. Mezi jednotlivými částmi cviků je psovod povinen dělat zřetelné pauzy (cca 3s), nutné k posouzení dané části cviku.
4. Fyzický kontakt (pomoc) psovoda se psem při kterémkoli cviku disciplíny poslušnosti znamená anulaci cviku.
5. Přesuny mezi jednotlivými cviky a překážkami se provádějí na volno se psem u nohy (s výjimkou zkoušky ZZZ, kde mohou být přesuny mezi překážkami na vodítku). Bodové ztráty se uplatňují u navazujícího cviku.
6. Pro cviky poslušnosti všech druhů zkoušek je povolen jakýkoliv běžný obojek, nesmí však být jakkoli upravovaný, pevně utažený nebo nastaven na stahování.
7. Pro malá plemena (do 45 cm kohoutkové výšky) platí úprava překážek zkušebního řádu: skok daleký 100 cm, skok vysoký 50 cm, šplh 160 cm, roura pro plazení průměr 35 cm. Pořadatel je povinen tyto úpravy zajistit před nástupem psa malého plemene. V ostatních ustanoveních zkušebního řádu nemají malá plemena žádné úlevy a musí absolvovat předepsané cviky a speciální práce tak, jak to vyžaduje daná zkouška.
8. Standardní rozměry překážek jsou uvedeny u popisu příslušného cviku a v obrazové příloze. Každá překážka musí splňovat princip cviku a odpovídat základnímu technickému nákresu. Pro účely zkoušek záchranářských psů lze u překážek tolerovat takové rozměrové odchylky, kdy překážka stále svou konstrukcí odpovídá popisu a účelu cviku. V rámci zkušebního řádu SZBK ČR lze akceptovat pro provádění shodných cviků (vodorovný žebřík, tunel, pohyblivá lávka na sudech, stůl pro vyslání) též překážky dle Mezinárodního zkušebního řádu pro záchrané psy FCI a IRO.
9. U cviků s překážkami typově shodnými s překážkami obsaženými v Mezinárodním zkušebním řádu pro záchrané psy FCI a IRO je provedení cviku možné i dle aktuálního znění Mezinárodního zkušebního řádu, přičemž není takové provedení bodově penalizováno, pokud se popis provedení takového cviku ve zkušebním řádu SZBK odlišuje, avšak princip je shodný.
10. U zkoušky ZZZ smí být způsob provedení překážek shodný s provedením u zkoušek základních. Takové provedení není penalizováno.
11. U cviků s překážkami, kde je požadováno zaujetí polohy za překážkou, nehodnotí se jako chyba, pokud se pes po překonání překážky současně se zaujetím polohy otočí k psovodovi, musí však polohu zaujmout okamžitě a bez dalších kroků směrem k psovodovi.
12. U zkoušek, kde poslušnost se skládá ze cviků ovladatelnosti, vždy každý pes začíná cvikem ovladatelnost – chůze a končí cvikem odložení.
13. **Ovladatelnost psa na vodítku nebo bez vodítka.** Cílem cviku je, aby pes sledoval přesně a ukázněně psovoda při chůzi, pomalé chůzi, poklusu a všech změnách směru pochodu. Psovod dává psu povel při každém vykročení a při změně pohybového rytmu, při zastavení pes samostatně zaujímá základní pozici u nohy psovoda. Obraty čelem vzad provádí psovod vlevo, přičemž pes se může k noze psovoda dostávat obcházením nebo přiřazením zepředu, vždy však stejným způsobem v průběhu celé zkoušky. Rozhodčí vydá psovodovi pokyn k zahájení cviku a poté již psovod se psem provádí cviky ovladatelnosti samostatně, a to tak aby předvedl za chůze min. 2x obrát vpravo, 2x obrát vlevo, 2x obrát čelem vzad a min. 2x zastavení. Každý úsek chůze by měl být dlouhý cca 10 – 25 kroků, přičemž v průběhu některého z těchto úseků se

provádí změna rytmu z chůze na klus a pomalý krok (oba rytmy alespoň po cca 8 krocích těsně za sebou bez mezikroků chůze) a zpět do chůze. V případě, že vymezený prostor pro poslušnost neumožňuje dodržet alespoň minimální vzdálenosti pro jednotlivé úseky chůze, lze provést některé úseky kratší než 10 kroků, ale pak alespoň jeden úsek by měl být dlouhý cca 20 - 25 kroků. Při ovladatelnosti na vodítku drží psovod vodítko v levé ruce. Při ovladatelnosti na volno, musí mít psovod vodítko v kapse nebo zavěšené z levého ramene na pravý bok.

14. **Ovladatelnost psa na vodítku u zkoušky ZZZ** se přezkoušuje v chůzi včetně všech obrátů (bez pomalé chůze a poklusu) a obrátů na místě. U této zkoušky smí psovod vydávat povely i při obrazech za chůze, na místě a pro zastavení. Při provádění cviku se psovod řídí pokyny rozhodčího.
15. **Průchod rušnou skupinou osob** – provádí se jako cvik poslušnosti ve všech stupních zkoušek ZVP, ZLP a ZZS plus v poslušnosti zkoušek ZZP 3 a ZTV 3. Skupina vydává rušivé hluky od zahájení cviku z výchozího bodu po celou dobu, kdy psovod skupinu obchází (proti směru chodu skupiny) až do okamžiku, kdy do skupiny vstoupí a zaujme požadovanou pozici (u 1.stupně do doby vstoupení do skupiny). Skupina se pohybuje v kruhu jako u zkoušek IRO ve směru hodinových ručiček, ale zastavuje, až když psovod do ní vstoupí. Psovod musí obejít skupinu po celém obvodu kruhu, tedy nejméně až do místa, kde obcházení zahájil. Provádění cviku se pro jednotlivé stupně odlišuje a s vyšším stupněm zkoušky se nároky na klid a jistotu psa lehce zvyšují. Podrobný popis provádění cviku je tak uveden v poslušnosti každé jednotlivé zkoušky.
16. **Průchod rušným prostorem při zkoušce ZZZ** se provádí jako součást speciálních cviků a spočívá v průchodu skupinou tvořenou čtyřmi osobami, z nichž dvě mají na vodítku psy. Součástí rušné skupiny jsou i dva ohně, vzdálené od sebe 3 m a umístěné na konci skupiny. Před vstupem psovoda se psem do skupiny začne skupina vydávat hlasité zvuky (sirény, frkačky, plechy, klakson), které trvají po celou dobu jeho průchodu tam a zpět. Průchod skupinou se provádí se psem na vodítku, s jedním zastavením při zpětném průchodu v přiměřené vzdálenosti od ohňů, které hoří plamenem bez zbytečného dýmání.
17. **Polohy psa** – psovod usměrňuje psa povelům k zaujetí polohy sedni, lehni a stůj. Cvik se prověřuje dvojím provedením každé polohy v pořadí dle volby psovoda. Při zaujímání poloh nesmí docházet ke změně stanoviště psa. U zkoušky ZZZ se cvik provádí v základním postoji se psem u nohy psovoda na vodítku a na povel rozhodčího, přičemž je na úvaze rozhodčího, v jakém pořadí budou polohy prostřídány. U zkoušek ZLP, ZVP a ZZS 1. stupně pes polohy provádí v základním postoji u nohy psovoda bez vodítka, ve 2. stupni těchto zkoušek je pes na začátku cviku umístěn do pozice 2 kroky před psovodem vsedě. Pro ponechání psa v předepsané pozici pro zahájení cviku ve 2.stupni zkoušek je povolen povel pro setrvání. U zkoušek 3. stupně se cvik provádí 10 kroků od psovoda, kde je pes při zahájení cviku umístěn do pozice vleže. Mezi jednotlivými polohami je potřeba dodržet dostatečný interval (cca 3 s) – platí pro všechny varianty provádění cviku. Po přezkoušení poloh se psovod na pokyn rozhodčího vrací ke psu. Posuzuje se klid a pozornost psa při odchodu psovoda a jeho činnost při příchodu a při přiřazení. Při provádění poloh před psovodem jsou povoleny zvukové a/nebo posunkové povely (psvovod musí stát na určeném místě vzpřímeně a nesmí se naklánět směrem ke psu).
18. **Štěkání na povel** se podle stupně zkoušky liší polohou a umístěním psa. Pes na posunkový a slovní povel minimálně třikrát zaštěká. Při zkoušce ZZZ pes sedí při provádění cviku u nohy psovoda na vodítku. U zkoušek ZLP, ZVP a ZZS 1. stupně pes štěkání provádí v základním postoji u nohy psovoda bez vodítka, ve 2. stupni těchto zkoušek je pes na začátku cviku umístěn do pozice 2 kroky před psovodem vsedě. Pro ponechání psa v předepsané pozici pro zahájení cviku ve 2.stupni zkoušek je povolen povel pro setrvání. U zkoušek 3. stupně se cvik provádí 10 kroků od psovoda, kde je pes při zahájení cviku umístěn do pozice vleže. Při použití posunkového povelu je povoleno trojí kmitnutí prstem / rukou nebo podržet prst v délce cca 3s a poté má být ruka připažena. Setrvání ruky v povelové pozici je posuzováno jako dodatečný povel.

19. **Plížení psa** se psovodem nebo samostatně je prováděno v úseku 10 kroků na zvukový povel, který lze během plazení dvakrát opakovat. Pokud psovod neplazí společně se psem, prochází úsek vzpřímeně normální chůzí vedle plazícího psa. Po dosažení určené vzdálenosti se psovod zastaví a pes na povel usedne k noze. Během cviku není pes na vodítku. Při provádění cviku pes nesmí se zvedat, válet, štěkat, nebo pokud se plíží současně s psovodem, ho obtěžovat. Je lhostejné, zda pes podsune zadní nohy těsně pod břichem nebo je za sebou táhne, lokty zůstávají stále na zemi.
20. **Aport volný předmětu odhozeného psovodem** je prováděn na vzdálenost 10-15 kroků. U vstupní zkoušky ZZZ lze použít libovolný předmět psovoda včetně hračky psa nebo aportovací činky z libovolného materiálu a přiměřené velikosti k velikosti psa. U základních zkoušek lze použít libovolný předmět psovoda včetně aportovací činky s výjimkou hračky. U vyšších stupňů zkoušek musí být použit praktický předmět psovoda (např. bota, peněženka, skládací deštník, PVC příruční baterka bez skla a baterií, cca 40 cm dlouhé lano atd.) Menší vzdálenost než 10 kroků pro odhození aportu nelze připustit. V základním postoji odhazuje psovod předmět bez jakéhokoli dráždění psa. Následně pes, který klidně sedí vedle psovoda, musí na zvukový povel rychle a přímým směrem běžet k předmětu, ihned jej uchopit a rychle přímým směrem jej přinést. Pes si sedá těsně a přímo před psovoda a drží klidně předmět v tlamě tak dlouho, dokud mu jej psovod na zvukový povel neodebere. Po odebrání drží vzpřímený psovod předmět v pravé připážené paži. Na další zvukový povel si pes sedá rychle a přímo vedle psovoda. Mezi odhozením, vysláním, odebráním, a přiřazením psa k noze musí být dodrženy předepsané (3 s) pauzy.
21. **Aport předmětu odhozeného nebo umístěného pořadatelem** se provádí u vrcholových zkoušek přesně podle pokynů rozhodčího. Pořadatel stojící ve vzdálenosti 10-15 kroků od psovoda odhazuje předmět kolmo k ose jeho vyslání nebo umísťuje předmět na předepsaném místě. Psovod vysílá psa k přinesení, až když předmět leží klidně na zemi. V dalším je provedení shodné jako v případě aportu odhozeného psovodem. Jako předmět pořadatele musí být použit praktický předmět (např. bota, peněženka, skládací deštník, PVC příruční baterka bez skla a baterií, cca 40 cm dlouhé lano atd.).
22. **Dlouhodobé odložení psa na místě** - cvik trvá po dobu, kdy další pes plní cviky poslušnosti. Pes po dobu odložení nesmí měnit polohu, válet se, štěkat ani plazit. Není ale chybou poloha vleže na levém či pravém stehně. Umístění psovoda je dáno druhem zkoušky. Pro odložení jsou vždy vyznačena dvě místa, zvláště pro feny a pro psy, vzdálenost mezi nimi je 5 kroků. Pro odložení psa je povolen pouze povel „lehni“ (povel „zůstaň“ hodnocen jako povel navíc). Jakákoli pomoc psovoda, neklidné ležení psa, štěkání, případně předčasná změna polohy při příchodu psovoda snižují bodové hodnocení až do známky chybně. Pokud pes sedí nebo stojí, ale neopustí místo odložení, následuje dílčí hodnocení (známka chybně, nejvýše uspokojivě). Pokud pes změní místo odložení (popolézá, popochází), avšak zůstává ve vzdálenosti do 3m od určeného bodu odložení, následuje dílčí hodnocení (známka chybně). Vzdálí-li se pes z místa o více jak 3 metry před ukončením cviku č. 6 druhého psa (u ZZZ před ukončením cviku č.3), hodnotí se cvik 0 body. Opustí-li pes místo odložení po ukončení cviku č. 6 druhého psa (u ZZZ po ukončení cviku č.3), obdrží dílčí hodnocení (ve známce chybně).
23. **Klid psa při střelbě** - střelba jako představitel nárazového hluku se provádí podle druhu zkoušky při cviku ovladatelnost psa a odložení psa na místě nebo při překonávání pevné kladiny směrem od psovoda. Střelec střílí vždy na pokyn rozhodčího směrem nahoru a ze vzdálenosti ne kratší než 20 m. Při variantě střelby při cviku překonání pevné kladiny se provádí dva výstřely s pauzou trvání 2 – 3 s (ZZP1-2, ZTV 1-2). Při variantě střelby při ovladatelnosti a odložení (ZZZ, ZZP 3 a ZTV 3) se provádí 1 výstřel v průběhu ovladatelnosti a 1 výstřel při cviku odložení (když současně další pes provádí ovladatelnost). Ráže použité pistole je stanovena na 6 - 9 mm. Pořadatel je povinen mít vždy k dispozici náhradní nabitou pistoli. Pokud i přes to selže pistole při provádění cviku, rozhodčí postupuje tak, že při selhání pistole při překonávání nízké kladiny se cvik opakuje. Pokud pes odmítne překonat nízkou kladinu (avšak pes je stále pod kontrolou psovoda) a nedojde k prověření reakce na střelbu, provede se střelba při následující překážce (vodorovný žebřík). Při selhání střelby u chůze, se chůze ve zkrácené podobě opakuje.

U zkoušek ZVP, ZLP, ZZS a speciálních zkoušek se střelba neprovádí.

24. **Vyslání psa s přivoláním** – u základních zkoušek psovod ze základního postoje se psem u nohy vychází přímým směrem. Po 10 krocích vysílá psa posunkovým a zvukovým povelům na cíl vzdálený 30 kroků. U vyšších zkoušek psovod vysílá psa přímo ze základní pozice na cíl vzdálený 40 kroků. Psovod po vyslání zůstává stát v základní pozici. Po dosažení cíle pes na něj vyskakuje a zaujímá některou ze tří poloh (STŮJ, SEDNI, LEHNI). Psovodovi je povoleno při vyslání použít současně se zvukovým povelům i povel posunkový (ukázání pravou paží do směru), avšak setrvání ruky v ukázání směru po celou dobu vyslání k cíli je chybou vedoucí ke snížení známky. Cílová překážka je tvořena pevnou deskou se zaoblenými hranami a s protiskluzovým povrchem (koberec) o rozměrech 100x100 cm, umístěnou na pevné konstrukci 50 cm vysoké se zakrytými boky. Variantním cílem podle druhu zkoušky je člun, saně, kužel apod. Přivolání psa se provádí jako navazující součást cviku vyslání psa na cíl. Psovod na pokyn rozhodčího přivolává psa z cílové překážky povel „ke mně“, pes předsedá před psovoda a následně přisedá na povel „k noze“. Pokud pes v úvodní části cviku nedosáhne cíle nebo alespoň dvě třetiny určené vzdálenosti v daném směru, nelze ani přivolání hodnotit.
25. **Vyslání psa na dva cíle s přivoláním** - u vrcholových zkoušek se vyslání provádí z pevného bodu v základní pozici na dva cíle vzdálené 20 kroků od výchozí pozice a umístěné od sebe 30 kroků. Psovod vysílá psa nejdříve k prvnímu cíli, kde pes zaujme pozici podle povelu psovoda (STŮJ, SEDNI, LEHNI), odtud pak dalším povelům pošle psovod psa k druhému cíli, kde pes opět zaujme pozici podle povelu psovoda. Na pokyn rozhodčího psovod psa přivolává povel „ke mně“, pes předsedá před psovoda a následně přisedá na povel „k noze“. Jako cíle jsou použity dva kužele (variantně podle druhu zkoušky dva čluny u ZVP3, kužele nebo batohy u ZLP3 a ZZS3). Je ponecháno na volbě psovoda, který cíl si vybere pro vyslání jako první, před zahájením cviku sdělí rozhodčímu, v jakém pořadí bude k cílům vysílat. Psovodovi je povoleno otočit se do směru, do kterého psa vysílá, avšak zůstává v základní pozici a nesmí vykročit směrem k cíli. Při vyslání smí psovod použít současně se zvukovým povelům i povel posunkový (ukázání pravou / levou paží do směru) s tím, že může setrvat s rukou v ukázání směru až do dosažení cíle. Aby bylo možné hodnotit dosažení cíle, musí pes být nejdále v okruhu 3 kroků od značky cíle. Poloha zaujatá v místě cíle nemusí být shodná pro obě vyslání. Není chybou, pokud pes polohu zaujímá samostatně bez vydaného povelu psovodem.
26. **Nesení psa s předáním 10 + 10 kroků** – cvik se provádí u vrcholových zkoušek. Z určeného stanoviště psovod psa zdvihne do náruče a nese ho 10 kroků přímým směrem, kde psa předá cizí osobě stojící čelem k psovodovi. Osoba přenesení psa na vzdálenost 10 kroků dále od psovoda, psovod zatím zůstává stát na místě předání. Po dosažení určené vzdálenosti se osoba se psem ve směru chůze zastaví a postaví psa na zem. Pes u osoby musí setrvat, dokud jej na pokyn rozhodčího psovod nepřivolá povel „ke mně“. Pes radostně přiběhne, předsedá před psovoda a následně se přiřazuje na povel psovoda „k noze“. U vstupní zkoušky ZZS se cvik nesení psa provádí v jiné variantě uvedené v popisu zkoušky. Pokud psovod není schopen svého psa unést, provede zvednutí psa ze stolu, jeho nesení a předání další pomocník. Psovod jde až k místu předání psa současně s ním a po předání provede zbytek cviku dle zkušebního řádu.
27. **Volné označení osoby** se provádí jako cvik poslušnosti (ZZS 1-3, ZVP3, ZTV3). Cvik má být proveden vždy před nasazením psa na speciální práce a nesmí být u vrcholových akcí prováděn bezprostředně před speciální prací (jako motivační značení). Provádění cviku se pro jednotlivé stupně odlišuje vzdáleností i požadavky na klid psa a prověření jeho chování u osoby. Podrobný popis provádění cviku je tak uveden v poslušnosti každé jednotlivé zkoušky. Označení osoby se hodnotí 10 body, druhá polovina bodové hodnoty cviku je určena pro hodnocení chování psa při kontaktu s osobou a následné klidové fáze. Pro všechny varianty provedení platí, že pes má provést označení osoby do 3 minut od vyslání. Pokud pes cvik neprovede (nedoběhne k osobě ani na dodatečné povely psovoda), přiblíží se psovod se psem na pokyn rozhodčího na cca ½ předepsané vzdálenosti, aby pes osobu viděl, a provede opakované vyslání. V takovém případě se cvik hodnotí již jen z 10 b za chování psa při kontaktu s osobou a za označení je 0.
28. **Skok daleký** se provádí jedním směrem, za překážkou psovod zastavuje psa libovolným povelům (STŮJ, SEDNI, LEHNI nebo ZŮSTAN) a na pokyn rozhodčího jde ke psu a následně jej přiřazuje k noze. U zkoušky ZZS smí psovod jít současně s vysláním psa podél překážky

a po překonání překážky se pes na povel přiřazuje k noze psovoda. Překážka sestává z pevných postranic a mezi nimi napnutými pružnými gumovými lany, přes které pes skáče. Překážka je 20 cm vysoká, 100 cm široká a 150 cm dlouhá s nastavitelnou vzdáleností pomocí gumových lan pro skok dlouhý 100 – 150 cm podle druhu zkoušky.

29. **Skok vysoký** se provádí jedním nebo dvěma směry podle druhu zkoušky. Psovod vysílá psa ke skoku, za překážkou jej zastavuje libovolným povel (STŮJ, SEDNI, LEHNI nebo ZŮSTAŇ) a na pokyn rozhodčího jde ke psu a následně jej přiřazuje na povel k noze. Při variantě se zpětným provedením skoku zůstává psovod stát ve výchozí pozici, vysílá psa vpřed a po překonání překážky jedním směrem dává psovod psu ihned slovní povel pro zpětný skok, pes předsedá před psovoda a následně se na povel přiřazuje k noze. Při přeskoku se pes nesmí překážky dotýkat. Překážku tvoří plná, pevná stěna o celkové výšce 80 cm včetně horní pružné části (kartáče, proutí) a šířce 100 cm.
30. **Šplh psa** se provádí rovněž jedním nebo dvěma směry podle druhu zkoušky. Pro překonání jedním směrem psovod vysílá psa ke šplhu a současně vychází se psem a jde podél překážky, za překážkou psa zastavuje povel k noze. Při variantě se zpětným provedením zůstává psovod stát ve výchozí pozici, vysílá psa vpřed a po překonání překážky jedním směrem dává psovod psu ihned slovní povel pro zpětný šplh, pes předsedá před psovoda a následně se na povel přiřazuje k noze. Překážka typu A je vysoká buď 160 cm, nebo 180 cm podle druhu zkoušky a je tvořena dvěma dřevěnými stěnami širokými 100 – 150 cm, spojenými v horní části tak, aby spodní okraje byly od sebe vzdáleny 210 cm pro nižší variantu a 120 cm pro vyšší. Horní část překážky musí být překryta pruhem koberce či podobného pevného materiálu, aby nemohlo ve spoji obou částí dojít ke zranění tlapky psa. Povrch obou šikmých stěn je opatřen protiskluzovou úpravou a ve vzdálenosti 30 cm příčnými lištami poskytujícími při šplhu oporu.
31. **Kladina pevná** se také provádí jedním nebo dvěma směry podle druhu zkoušky. Psovod vysílá psa vpřed a jde souběžně s ním, nebo zůstává stát ve výchozí pozici, vysílá psa a po překonání překážky jedním směrem mu dává povel pro zpětné překonání kladiny, pes předsedá a následně se přiřazuje na povel k noze. Překážka je tvořena fošnou cca 30 cm širokou a 300 – 400 cm dlouhou, umístěnou na pevném stojanu 100 cm nad zemí s náběhovými prkny dlouhými cca 300 cm. Náběhová prkna jsou opatřena protiskluzovou úpravou.
32. **Vodorovný žebřík** se provádí jedním směrem. Pes je povel vylán vpřed a v okamžiku, kdy překoná náběhové prkno a vstoupí všema nohama na příčky, vychází psovod za ním a jde podél překážky. Na konci překážky se pes samostatně zastavuje a psovod jej na pokyn rozhodčího sundává dolů a na povel přiřazuje k noze do základního postoje. Překážka je tvořena dřevěným žebříkem cca 30 cm širokým a 300 cm dlouhým, umístěným na pevném stojanu 50 cm nad zemí s 5 cm širokými příčkami vzdálenými od sebe 30 cm a s náběhovým prknem v úhlu cca 45 stupňů opatřeným protiskluzovou úpravou.
33. **Kladina vysoká se žebříky** se provádí jedním nebo dvěma směry podle druhu zkoušky. Psovod vysílá psa vpřed a jde souběžně s ním, nebo zůstává stát ve výchozí pozici, vysílá psa a po překonání překážky jedním směrem mu dává povel pro zpětné překonání kladiny, pes předsedá a následně se na povel přiřazuje k noze. Překážka je tvořena fošnou cca 30 cm širokou a 300-400 cm dlouhou, umístěnou na pevném stojanu 180 cm nad zemí s náběhovými žebříky na obou koncích kladiny umístěnými v úhlu cca 45 stupňů. Příčky žebříků se zkosenou hranou, na kterou pes došlapuje, skloněné souběžně s bočnicí, jsou 5 cm široké, vzdálené od sebe 30 cm a mají protiskluzovou úpravu.
34. **Pohyblivá lávka** na sudech se provádí jedním směrem. Pes vyskakuje na povel psovoda na překážku a na povel STŮJ se ve směru pohybu v první třetině délky lávky ihned zastavuje, psovod se přiřazuje vedle něho a vydává povel k noze pro pokračování psa v chůzi po překážce, sám jde se psem podél lávky až na její konec. Na konci lávky se pes samostatně zastavuje a seskakuje až na povel psovoda a řadí se na povel k noze k psovodovi do základního postoje. U zkoušky ZZZ smí psovod jít současně s vysláním psa podél překážky a dále provádí se psem na povel požadované zastavení v první třetině lávky, na povel pokračuje v překonání překážky bez dalšího zastavení a po seskočení se pes na povel přiřazuje k noze psovoda. Překážka je tvořena fošnou cca 30 cm širokou a 300 – 400 cm dlouhou, umístěnou na dvou válcích

o průměru cca 50 cm. Pohyb fošny na válcích musí být vymezen pevnými zarážkami v rozmezí 10 cm vpřed i vzad.

35. **Kladina sklopná** se překonává jedním směrem. Pes na povel psovoda vychází vpřed po kladině, samostatně provede překlopení kladiny a vyčká příchodu psovoda, na jehož úrovni pak překonává zbylou část překážky a následně se za překážkou zastavují v základním postoji. U zkoušky ZZZ smí psovod jít současně s vysláním psa podél překážky, dále provádí cvik již shodně. Překážka je tvořena fošnou cca 30 cm širokou a 300 cm dlouhou, umístěnou na stojanu pod středem kladiny a tvořícím sklopný bod. Fošna je opatřena v celé středové části určené pro náběh a sklopení protiskluzovou úpravou.
36. **Průnik tunelem** se provádí jedním směrem. Pes na povel psovoda co nejrychleji pronikne tunelem a po jeho opuštění na druhé straně na povel psovoda uléhá. Na povel rozhodčího jde psovod ke psu a povellem jej posadí k noze. U zkoušky ZZZ smí psovod jít současně s vysláním psa podél překážky a po opuštění tunelu se pes na povel přiřazuje k noze psovoda (zaujetí pozice lehni / sedni u nohy psovoda po opuštění tunelu psem, není to chybou). Překážka je tvořena plechovou nebo plastovou rourou cca 300 cm dlouhou o průměru cca 50 cm, která nemusí být rovná. Variantně lze použít ve shodných rozměrech i agility tunel z odolného PVC (bez rukávu).

ZÁKLADNÍ PROVÁDĚCÍ USTANOVENÍ PRO SPECIÁLNÍ CVIKY

1. **Terén** pro vyhledávání v každém druhu zkoušky musí být vždy zřetelně vyznačen. Kde nejsou dostatečné přírodní hranice (cesta, alej, potok, rozhraní lesa), musí být použity značky nebo vytyčovací pásky, při lavinových pracích terče nebo žluté praporky, na vodní ploše bójký, při snížené viditelnosti a za tmy světelné body. U zkoušek, kde je předepsáno / povoleno použití GPS navigace, je terén vymezen podle zadaných souřadnic. V sutinách je v rozměrech terénu nutno pamatovat na sčítání ploch různých podlaží nebo úrovní (sklepy, patra, propadlé stropy, dutiny v sutině apod.)
2. **Terén pro vyhledávání** musí být v souladu s požadavky daného druhu zkoušky a musí v něm být k dispozici nejméně dvojnásobek každého typu adekvátních úkrytů pro daný druh a stupeň zkoušky. Pokud nebude tato podmínka dodržena, má rozhodčí právo zkoušky neposoudit.
3. **Prostor pro průzkum terénu** musí být takový, aby činnost psa byla zcela přesvědčivá. Přírodní terén musí obsahovat houštiny a porost pro člověka obtížně prostupný (stoupající náročnost a obtížnost terénu směrem k vyšším stupňům zkoušky). Prostor imitující budovy po zemětřesení či výbuchu musí obsahovat dostatek nahromaděného materiálu a pestrou škálu úkrytů (stoupající náročnost a obtížnost terénu směrem k vyšším stupňům zkoušky jak s ohledem na pohyb psů, tak i ve vztahu k úkrytům).
4. **Pro orientační vyměřování ploch** k prohledání a vzdáleností se počítá délka kroku = 0,7 m.
5. **Speciální cvik** se u všech stupňů ZZP, ZTV, ZLP, ZZS a zkoušek typu cadaver provádí dvakrát, vždy s různými osobami (subjekty) a v různých terénech. Pouze u zkoušky ZZP 1 je možné pro obě prohledání použít tentýž terén, avšak pokaždé s jiným místem vstupu do terénu a pro každého účastníka s jinými úkryty než při prvním prohledání.
6. **Počet pohřešovaných** osob (subjektů) je v obou terénech ukryt v psovodům neznámém poměru. Žádný figurant by neměl být pro stejného psa použit dvakrát. Hledané osoby v úkrytech nesmí být zjistitelné zrakem. Pro hodnocení není důležité, v jakém pořadí pes osoby v daném terénu nalézá.
7. **Psovod se pohybuje terénem** v závislosti na druhu a stupni zkoušky podle vlastní volby na základě předem stanovené taktiky nebo dle pokynů rozhodčího. Rozhodčí může svým pokynem pohyb psovoda v terénu vymežit, především s ohledem na druh a stupeň zkoušky, bezpečnost psovoda a obtížnost terénu. Pro práci v noci je psovod vybaven čelovou svítilnou, ruční svítilna není dovolena.
8. **Pes** může být zcela odstrojen nebo vybaven obojkem, rolničkou, příp. ochrannými návleky na nohách a pro práci v noci nebo v temných prostorách má na krku světelný zdroj. U všech typů zkoušek terénního vyhledání smí být pes vybaven GPS obojkem. Jakýkoliv jiný typ obojku s elektrickým ovládáním není povolen. U všech typů zkoušek v sutinovém vyhledání je doporučeno nasazení psa bez obojku (dečka ani postroj nejsou povoleny). Při použití obojku vybaveném rolničkou nebo světlem musí být obojek s bezpečnostním uvolňovacím mechanismem.
9. **Na speciální práce** nastupují psovodi v dlouhých rukávech a nohavicích a s pohotovostní ledvinkou (batohem) se základní povinnou výbavou, do sutin s přilbou opatřenou čelovou svítilnou, rukavicemi a pevnou obuví. Bez předepsaného oděvu a výbavy nelze psovody ke zkouškám nebo závodu připustit.
10. **Při nočních pracích** smí psovod používat pouze čelovou svítilnu pro svoji osobní bezpečnost (nesmí nasvícením pomáhat psovi). Pes je na obojku pod krkem vybaven stejnou svítilnou nebo má světelný obojek, aby byl zajištěn jeho bezpečný pohyb terénem.
11. **Se základní povinnou výbavou** v pohotovostní ledvině (batohu) je psovod povinen nastoupit vždy na speciální práce. Rozšíření výbavy je pak na rozhodnutí psovoda.

Základní povinná výbava obsahuje:

- Láhev s pitnou vodou
- Píšťalka
- Nůž
- Čelová svítidla pro psovoda (pokud není umístěna na ochranné přilbě)
- Světelný obojek nebo světelný zdroj na obojku pro psa
- Ochranná botička pro psa
- Náhradní vodítko na psa
- Základní zdravotnický materiál / lékárnička (pár pryžových chirurgických rukavic, obvaz hotový, škrtidlo pryžové, desinfekce, izotermická fólie)

12. **Na vodní práce** je psovod vybaven neoprénem nebo záchrannou plovací vestou, stejně jako všichni pořadatelé ve člunech. Pes musí být vybaven postrojem určeným pro vodní práce. Na úvaze psovoda je použití plovací vesty pro psa.
13. **Záchranná četa** je nejvýše čtyřčlenná včetně vedoucího terénu nebo akce, pohybuje se v terénu v souladu s ustanovením daného typu a stupně zkoušky a její způsob pohybu se pro jednotlivé psy při akci nesmí měnit.
14. **Použití úkrytů** u sutinových prací by měly být od sebe vzdáleny minimálně 10 kroků, a pokud nejsou použity znovu, musí být za předpokladu, že to je technicky možné, ponechány natolik odkryté, aby je další pracující pes mohl dostatečně prozkoumat.
15. **Nalezený figurant** u základních zkoušek terénního vyhledání zpravidla opouští podle pokynů rozhodčího úkryt a prohledávaný prostor ihned po nález. U zkoušek sutinových, lavinových a u zkoušek vyšších a vrcholových terénního vyhledání není toto vyžadováno.
16. **Nalezení osob** (subjektů) – na základě značení psem psovod oznamuje vysílačkou nález, na pokyn rozhodčího jde ke psu, kde upřesní místo a druh nález. Na další pokyn rozhodčího pokračuje v práci. Za účasti psovoda se vyprošťuje až poslední nalezená osoba ve druhém terénu. Subjekty nalezené psovodem nelze uznat. Je ponecháno na uvážení rozhodčího, zda po nalezení všech hledaných subjektů může psovod práci ukončit, nebo zda nechá tým v terénu v rámci časového limitu ještě po nějakou dobu pracovat, aby si ověřil vytrvalost a chuť psa pro hledání.
17. **Při nenalezení** některé osoby nebo vzorku lidského pachu není zkouška splněna, pes obdrží bez ohledu na získané body známku chybně. Pokud k této chybě došlo v prvním terénu speciálních prací, není tým rozhodčím připuštěn k prohledání druhého terénu. Pouze na výcvikových akcích (závodech) může být v takové situaci tým připuštěn k prohledání druhého terénu, avšak bez ohledu na celkem získané body musí být hodnocen známkou chybně.
18. **Při označení falešného úkrytu** je práce psa ihned ukončena s dosud dosaženými body a nelze splnit limit pro zapsání zkoušky. Pes obdrží celkové hodnocení ve známce chybně. Falešné značení je nutné uvádět v soupisce v kolonce poznámka u daného psa.
19. **Pouze na výcvikových akcích (závodech)** může pes i po označení falešného úkrytu pokračovat v práci, avšak za první falešné značení jsou mu z celkového hodnocení odečteny body v hodnotě označení jednoho subjektu. Při druhém falešném značení dochází opět k odečtu bodů v hodnotě označení jednoho subjektu a práce psa ve speciálních pracích je definitivně ukončena. Nelze tedy nastoupit do druhého terénu, pokud ke dvojímu falešnému značení došlo již v průběhu práce v prvním terénu. V případě falešného značení nelze v žádném případě bez ohledu na dosažené body na výcvikových akcích (závodech) splnit limit zkoušky. Falešné značení je nutné uvádět v soupisce akce v kolonce poznámka u daného psa. **Toto ustanovení se nevztahuje na závody podle zkoušek ZVP 3.**
20. **Při kontaktu psa s figurantem**, který rozhodčí po konzultaci s figurantem vyhodnotí jako agresivitu, dochází k okamžité diskvalifikaci, tudíž i ke ztrátě všech dosud dosažených bodů.

21. **Za opuštění terénu** vedoucí k ukončení práce psa se považuje cílené vzdálení z prostoru (např. za zvěří) nebo opakované vybíhání přes 20 kroků mimo hranice terénu způsobené nekázní, které po dvou napomenutích může rovněž vést k ukončení disciplíny. Chybou je však i přílišná vazba na psovoda ústící v neochotu k vybíhání. Prohledávání musí být živé, ovladatelné, s patrnou snahou o splnění účelu cviku.
22. **Pokud pes při zkoušce terénního vyhledání** označí osobu mimo vyznačený terén (osoba nepatří mezi figuranty, avšak nacházela se v pachové dostupnosti od psa) a psovod nález správně vyhodnotí a ohlásí, nebude opuštění terénu penalizováno a nebude hodnoceno jako „falešný“ nález, psovod si může vyzvednout psa, avšak časový limit pro prohledání terénu nelze v takovém případě navýšit a osoba nebude započtena mezi hledané subjekty.
23. **Rozhodčí** je povinen ukončit práci psa i v případě, kdy pes ztratil zájem o práci a je psovodem k činnosti nucen povelů. Rozhodčí nemá povinnost v takovém případě čekat na vypršení časového limitu. Naopak při vypršení časového limitu na stopě, kdy pes intenzivně pracuje v posledním úseku, je dovoleno nechat psa dojít do konce. Stejně tak lze citlivě ponechat psa dokončit označení osoby, pokud na jejím dohledání v době vypršení časového limitu intenzivně a viditelně pracuje.
24. **Označení osob** – účelem cviku je, aby pes všechny nalezené subjekty svým chováním samostatně co nejpřesněji a nejpřesvědčivěji označil, bez jakéhokoli pobízení či dalších povelů psovoda. Označování osoby je možné štěkáním, nálezkou nebo volným značením. Štěkání může být ve sněhu nebo na sutině doprovázeno i hrabáním. Způsob označování osoby psem hlásí psovod rozhodčímu při hlášení před zahájením práce. V případě volného značení nalezené osoby, psovod taktéž oznámí rozhodčímu vzorec chování psa. Pokud však pes nalezenou osobu označí jiným než předem nahlášeným způsobem, hodnotí se toto označení ve známce maximálně uspokojivě.
25. **Nalezené osoby pes** nesmí napadat ani od nich odbíhat. Ukryté osoby nesmí psa v průběhu cviku na sebe upozorňovat, vybízet ke štěkání nebo jinému způsobu značení či ovlivňovat jeho setrvání na místě. Pokud pes označuje úkryt pomocníka štěkáním, musí setrvat na místě a vytrvale štěkat až do příchodu psovoda. Pokud pes jedenkrát opustí místo značení nalezené osoby, ale samostatně se k němu před příchodem psovoda opět vrátí, pohybuje se hodnocení označení maximálně ve známce uspokojivě. Pokud pes odchází z místa nálezu opakovaně, je označení hodnoceno ve známce chybně. Nevrátí-li se pes samostatně k osobě zpátky, udělí se za označení 0 bodů.
26. **Po označení osoby psem a nahlášení nálezu** psovodem, smí jít psovod na pokyn rozhodčího ke psu, v případě značení nálezkou nebo volným značením se smí za psem vydat k místu nálezu. Po identifikaci místa a typu nálezu smí psovod na pokyn rozhodčího dojít pro psa nebo si jej z bezprostřední vzdálenosti přivolat. Přivolání psa od úkrytu na vzdálenost není povoleno, pokud není z bezpečnostních důvodů výjimečně v ojedinělých případech povoleno.
27. **Hledané vzorky pachu (cadaver)** musí být nalézány a označovány psem naprosto samostatně, bez jakéhokoli pobízení či dalších povelů psovoda. Vzorky cadaveru pes označuje štěkáním, hrabáním, zaujetím některé z poloh, případně kombinací všech možností. Hodnotí se výrazně přesnost a intenzita značení, pokud však pes při značení cadaveru neštěká, nemůže za intenzitu značení obdržet známku výborně. Výjimkou je označení cadaveru v pobřežním pásmu u zkoušek vodních prací a označení cadaveru u zkoušek lavinových, kde lze velmi intenzivní samostatné hrabání v místě nálezu hodnotit známkou výborně i bez štěkání. U všech zkoušek je pro značení vzorku lidského pachu přípustné též značení nálezkou nebo volným značením, přičemž bezchybné provedení lze hodnotit ve známce výborně. Aportování u vzorků lidského pachu však není přípustné. U těch zkoušek, jejichž speciální práce obsahuje současně vyhledání živých osob i cadaveru, jsou pro každý druh nálezu přípustné jiné způsoby značení (např. označení živé osoby nálezkou a cadaveru štěkáním či hrabáním), avšak tyto rozdílné způsoby značení musí psovod včas před zahájením práce oznámit rozhodčímu.
28. **Označení předmětů a osoby na stopě** je dovoleno provést některou z níže uvedených variant způsobů označení. Způsob označení předmětů a osoby hlásí psovod rozhodčímu před stopou.

Pokud však pes nalezené předměty nebo nalezenou osobu označí jiným než předem nahlášeným způsobem, hodnotí se toto označení ve známce maximálně uspokojivě. Při označování předmětů nebo osoby polohou, musí pes setrvat u nalezeného předmětu nebo u nalezené osoby až do příchodu psovoda v pozici vleže, vsedě nebo ve stoje (nemusí být pozice u všech nálezů shodná). Pes musí pozici zaujmout okamžitě a samostatně, u nalezené osoby se musí chovat klidně a neobtěžovat ji. Nález a označení předmětu i osoby psovod oznamuje zvednutím ruky a teprve na pokyn rozhodčího smí jít ke psu. Předměty poté zvednutím ukazuje rozhodčímu a ponechá si je u sebe až do ukončení stopy, kdy pak předměty odevzdá rozhodčímu. U nalezené osoby po jejím označení provede psovod na pokyn rozhodčího její vyproštění a osobu odvede k rozhodčímu. Agresivní chování u nalezené osoby znamená diskvalifikaci. Neoznačení osoby na konci stopy znamená celkové nesplnění disciplíny.

29. **Předměty na stopě** je možné označovat polohou (vsedě / vleže / ve stoje, přičemž nemusí být pozice u všech nálezů shodná), aportováním nebo uchopením a setrváním na místě. Pokud pes označuje nalezené předměty uchopením, může je buď aportovat k psovodovi, nebo s nimi setrvat na místě v určité poloze. Střídání aportování nebo setrvání na místě u rozličných předmětů v průběhu stopy není chybou, avšak nalezený předmět musí pes v obou případech vždy bez váhání a samostatně uchopit.
30. **Osobu na stopě** je možné označovat štěkáním, polohou nebo nálezkou. Při označování nalezené osoby štěkáním je vyžadováno samostatné a dostatečné značení u osoby až do příchodu psovoda ke psu, kombinace štěkání psa se zaujetím polohy např. vleže není chybou. Označování nalezené osoby na stopě nálezkou se řídí obdobnými pravidly jako u dalších kategorií pachových prací. Nálezkou musí mít pes upnutou na krku již při uvedení na stopu.

VSTUPNÍ ZKOUŠKA ZÁCHRANÁŘSKÉ ZPŮSOBILOSTI

• **ZZZ** zkouška záchrannářské způsobilosti

Zkouška ZZZ je vstupní zkouškou a má hlavní cíl prověřit způsobilost psa k budoucímu možnému využití v některém ze směrů záchrannářského výcviku. Musí především dostatečně prověřit jeho neagresivnost a snášenlivost s lidmi a ostatními psy. Je jedinou zkouškou tohoto zkušebního řádu, při níž rozhodčí vydává kompletní povely. Při klasifikaci jednotlivých cviků by měly převládat body za ochotu k výkonu nad přesností provedení. Při nenalezení či neoznačení osoby v části pachové práce nebo při speciálním cviku přímé označení volně ležící osoby, kdy pes nejeví o osobu zájem, má z ní strach, nebo je k osobě agresivní, nemůže být zkouška splněna.

ZZZ PACHOVÉ PRÁCE

Psovod před zahájením zkoušek informuje vedoucího zkoušek a rozhodčího o volbě alternativy pachových prací, kterou bude se psem vykonávat. Volí si tak ze dvou níže uvedených variant - stopa a plošné vyhledání.

Označování osoby u obou variant pachové práce a ve speciálním cviku přímé označení volně ležící osoby je možné štěkáním, nálezku nebo volným značením, u stopy též případně polohou. Způsob označování osoby psem hlásí psovod rozhodčímu při hlášení před zahájením práce. U volného značení nalezené osoby (není však povoleno na stopě) psovod taktéž oznámí rozhodčímu vzorec chování psa.

Způsob označování osoby v části pachové práce a v části speciálních cviků nemusí být shodný. Pokud však pes nalezenou osobu označí jiným než předem nahlášeným způsobem, hodnotí se toto označení maximálně ve známce uspokojivě. **Při speciálním cviku přímé označení volně ležící osoby lze akceptovat též přesvědčivé označení polohou psa.**

Po označení osoby psem v části pachové práce i ve speciálním cviku volné označení osoby, psovod ohlásí zdvižením ruky nález rozhodčímu a na jeho pokyn se vydá ke psu. Následně si psa u osoby vyzvedne, připne na vodítko a vrací se k rozhodčímu. Odložení psa u osoby ani vyproštění nalezené osoby se neprovádí. U varianty plošné vyhledání by psovod měl být vybaven vysílačkou, ale k nahlášení nálezu osoby v momentě značení psem ji nemusí použít (stačí ohlásit nález zvednutím ruky), do vysílačky ohlásí situaci až poté, co dojde ke psu a u nalezené osoby si psa připoutá na vodítko.

Alternativa STOPA

200 m (cca 300 kroků) dlouhá cizí stopa položená v jednotném terénu a zvedaná cca 15 minut po položení, s 1 předmětem do velikosti boty položeným uprostřed prvního úseku, s 1 pravoúhlým lomem a s osobou kladeče ležící na konci stopy, zahalenou ve vlastní přikrývce (hlava zůstává nezakrytá). Začátek stopy je označen štítkem a opatřen předmětem kladeče v sáčku k nasumování. Psovod může být přítomen kladení stopy, pes však musí být vždy umístěn tak, aby neviděl kladeče odcházet ani uléhat. Psovod následuje psa ve vzdálenosti 10 m na volno nebo na stopovacím vodítku, které pouští až při značení předmětu a osoby. Časový limit pro vypracování stopy a nalezení osoby je 10 minut.

Alternativa PLOŠNÉ VYHLEDÁNÍ

Prohledávaný lesní terén otevřený, částečně zarostlý cca 20-40% prohledávané plochy (keře, nízké stromky, vysoká tráva), plocha 5.000 m² (50 x 100m). Psovod se pohybuje po středové ose a vysílá psa dostatečně hlubokými výpady na obě strany (25m) k prohledání terénu. V terénu se nachází 1 osoba volně ležící nebo sedící **(není umístěna v úkrytu ani v těžko prostupné vegetaci)**. Čas na prohledání 10 minut.

Alternativa STOPA 100 bodů		Alternativa PLOŠNÉ VYHLEDÁNÍ 100 bodů	
Nasumování a zachycení stopy	10	Ovladatelnost psa	10
Sledování 1. úseku stopy	15	Intenzita práce psa	10
Označení předmětu na stopě	10	Pohyblivost psa	10
Vypracování lomu	10	Samostatnost psa	10
Sledování 2. úseku stopy	15	Týmová práce, taktika psovoda, chování psovoda	20
Označení osoby na konci stopy	40	Zachycení pachu a označení osoby	40

ZZZ CVIKY POSLUŠNOSTI

Ovladatelnost se provádí dle pokynů rozhodčího na vodítku, přezkoušuje se chůze včetně všech obrátů (bez změny rytmu chůze) a obraty na místě. U této zkoušky psovod smí vydávat povely při vycházení, při obrazech za chůze a pro zastavení.

Pes je upoután na vodítku i u cviku štěkání u nohy psovoda na povel a při cviku polohy psa u nohy psovoda.

Při dlouhodobém odložení je pes umístěn 20 kroků od psovoda a dalšího cvičícího psa. Odložení se provádí po dobu cviků 1 – 4 dalšího cvičícího psa.

Rušivé hluky v podobě střelby z pistole ráže 6 – 9 mm probíhají během poslušnosti při cviku č.1 a při cviku č.5 (celkem 2 výstřely).

Překážky v sestavě zkoušky ZZZ se překonávají jedním směrem bez vodítka s možností postupu psovoda současně se psem hned po jeho vyslání k překonání překážky. Provedení překážek jedním směrem podle prováděcích ustanovení pro základní zkoušky však není chybou. Přesuny mezi překážkami mohou být prováděny se psem upoutaným na vodítku.

Cviky poslušnosti se provádějí ve dvou samostatných blocích – cviky 1 až 5 (ovladatelnost) a cviky 6 až 10 (překážky).

ZZZ SPECIÁLNÍ CVIKY

Průchod rušným prostorem spočívá v průchodu skupinou tvořenou čtyřmi osobami, z nichž dvě mají na vodítku psy. Součástí rušné skupiny jsou i dva ohně, vzdálené od sebe 3 metry a umístěné na konci skupiny. Před vstupem psovoda se psem do skupiny začne skupina vydávat hlasité zvuky (sirény, frkačky, plechy, klakson), které trvají po celou dobu jeho průchodu tam a zpět. Průchod skupinou se provádí se psem na vodítku, s jedním zastavením uprostřed skupiny při zpětném průchodu v přiměřené vzdálenosti od ohňů, které hoří plamenem bez zbytečného dýmání.

Přechod nepříjemného materiálu se provádí se psem na vodítku přes prostor 3x3 metry pokrytý zbytky pletiva, sutí či jiným nepevným materiálem. Psovod se psem na pokyn rozhodčího překoná materiál dvěma směry (tam a zpět) s jedním zastavením v prostoru nepříjemného materiálu při zpětném směru.

Nesení a předání psa – psovod svého psa nechá naskočit na stůl, vezme ho do náruče (případně psa zvedne ze země) a přenesení 10 kroků, kde se potká s cizí osobou, které psa předá. Tato osoba psa nese dalších 10 kroků ke skupince 4 osob, psovod jde vedle osoby u hlavy psa, avšak psa se nedotýká. Cizí osoba psa položí uprostřed skupinky na zem a psovod si psa zavolá k noze a upoutá na vodítko. Jedna z osob ze skupinky osloví psovoda, potřese si s psovodem rukou a poté psa pohladí.

Nástup do dopravního prostředku (přívěsu) – psovod na určeném místě v přiměřené vzdálenosti od přívěsu (cca 3 - 5 kroků) ponechá psa v libovolné pozici (pes čeká). Psovod společně s pomocníkem zvedne ze země vedle přívěsu nějaký náklad (např. batoh) a umístí jej na přívěs, pomocník otevře vstupní přepážku přívěsu, pokud je takto přívěs vybaven a psovod o to požádá. Poté psovod přivolá psa, nebo se k němu vrátí, a nechá jej na povel naskočit do přívěsu, pes na pokyn psovoda setrvá v přívěsu, psovod nastoupí vedle psa a oba zaujmou vhodnou polohu. Pomocník uzavře korbu přívěsu. Pokud přívěs není vybaven otevírací vstupní přepážkou, smí psovod do přívěsu zdvihnout psa bez ohledu na jeho velikost, nebo požádat o asistenci pomocníka.

Jízda a opuštění dopravního prostředku – po nastoupení psovod zaujme vhodnou pozici vsedě a pes vedle psovoda na volně prověšeném vodítku sedí, leží nebo stojí podle preference, změna polohy během jízdy není chybou, avšak pes nesmí projevovat bázeň nebo výrazný neklid. Jízda po trase cca 100 m by měla zahrnovat jedno zastavení zhruba v polovině trasy a závěrečné zastavení. Po zastavení přichází pomocník, otevře dveře přívěsu (pokud je přívěs takto vybaven a psovod o to požádá) a první vystoupí psovod. Psovod před vystupováním odepne psa z vodítka a může mu dát doplňující povel pro setrvání na místě. Teprve po vystoupení si psovod psa přivolá povellem ke mně. Předsednutím cvik končí. Pokud přívěs není vybaven otevírací vstupní přepážkou, může i při vystupování psovod psa bez ohledu na jeho velikost vynést, nebo požádat o asistenci pomocníka.

Vysílání psa na cíl s přivoláním – z pevného bodu ve vzdálenosti 15 kroků od cílové překážky (stůl, výška 50 cm) vysílá psovod psa na cíl. Pes po naskočení zaujme na povel psovoda libovolnou pozici. Na pokyn rozhodčího psovod poté přivolává psa ke mně a na další povel pes zaujme základní pozici.

Přímé označení volně ležící osoby se provádí vždy jako poslední disciplína speciálních cviků. Pes bez vydraždování je upozorněn na osobu stojící ve volném terénu ve vzdálenosti 30 kroků. Osoba po spatření psem na pokyn rozhodčího uléhá tím způsobem, že leží nohama směrem ke psu a nezakrývá se. Pes nesmí vidět tuto osobu odcházet, pouze uléhat. Psovod následně vysílá psa k označení a sám zůstává stát na místě. Je povoleno pobídnutí psa k označení dalšími dvěma povel, avšak s příslušnou bodovou srážkou.

POSLUŠNOST			100 bodů	SPECIÁLNÍ CVIKY		100 bodů
1	Ovladatelnost na vodítku		10	Průchod rušným prostorem		10
2	Polohy psa u nohy psovoda na vodítku		10	Přechod nepříjemného materiálu		10
3	Aport volný libovolného předmětu		10	Nesení a předání psa		10
4	Štěkání psa na povel vsedě na vodítku u nohy psovoda		10	Nástup do dopravního prostředku		10
5	Odložení dlouhodobé se střelbou		10	Jízda a opuštění dopravního prostředku		10
6	Skok daleký přes překážku 100 cm		10	Vysílání psa na cíl s přivoláním		10
7	Kladina pevná s náběhovými prkny		10	Přímé označení volně ležící osoby		40
8	Kladina sklopná		10			
9	Pohyblivá lávka na sudech		10			
10	Průnik tunelem		10			

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZZZ

300 bodů

ZKOUŠKY ZÁCHRANNÝCH PRACÍ V SUTINÁCH

- **ZZP 1** Zkouška záchranných prací v sutinách 1.stupeň
- **ZZP 2** Zkouška záchranných prací v sutinách 2.stupeň
- **ZZP 3** Zkouška záchranných prací v sutinách 3.stupeň

Provádění záchranných prací v sutinách se řídí základními prováděcími ustanoveními pro speciální cviky s upřesněními odpovídajícím danému stupni zkoušky.

K úspěšnému splnění zkoušky je vždy nutné nalézt všechny hledané subjekty v rozsahu daného stupně zkoušky.

Označování osoby je možné štěkáním, nálezku nebo volným značením. Způsob označování osoby psem hlásí psovod rozhodčímu při hlášení před zahájením práce. V případě volného značení nalezené osoby, psovod taktéž oznámí rozhodčímu vzorec chování psa. Pokud však pes nalezenou osobu označí jiným než předem nahlášeným způsobem, hodnotí se toto označení ve známce maximálně uspokojivě.

Vzorek lidského pachu (cadaver) u zkoušky ZZP3 pes označuje štěkáním, hrabáním, zaujetím některé z poloh, případně kombinací všech možností. Hodnotí se výrazně přesnost a intenzita značení, pokud však pes při značení cadaveru neštěká, nemůže za intenzitu značení obdržet známku výborně. Pro značení cadaveru je přípustné též značení nálezku nebo volným značením, přičemž bezchybné provedení lze hodnotit ve známce výborně. Aportování vzorku cadaveru není přípustné.

U zkoušky ZZP3, kde speciální práce obsahuje současně vyhledání živých osob i cadaveru, jsou pro každý druh nálezu přípustné jiné způsoby značení (např. označení živé osoby nálezku a označení vzorku lidského pachu štěkáním či hrabáním), avšak tyto rozdílné způsoby značení musí psovod včas před zahájením práce oznámit rozhodčímu.

S odkazem na praxi je od účastníků zkoušek vyžadován v rámci speciálních prací krátký strategický rozhovor mezi rozhodčím a psovodem. Rozhovor musí obsahovat vstupní popis situace od rozhodčího a následující taktické a bezpečnostní otázky psovoda. Informace od rozhodčího mohou pro pátrání poskytnout určité indicie (nesmí být ale úmyslně chybné nebo zavádějící, ani však jednoznačně navádějící ke zcela konkrétnímu místu – úkrytu hledaných osob). Psovod by měl na základě dostupných informací zhodnotit situaci a rozhodčímu sdělit taktiku pro nasazení psa, a to i s ohledem na typ terénu a povětrnostní podmínky.

Pes je při rozhovoru odložen nebo uvázan na vhodném místě dle volby psovoda. Strategický rozhovor, následná taktika psovoda včetně závěrečného brífingu po hledání jsou hodnoceny v rámci jistoty psovoda a plánovitosti při průzkumu terénu.

Časový limit pro nasazení v terénu se počítá od momentu, kdy se psovod v rámci rozhovoru začíná ptát na strategické informace a stanovuje taktiku pro hledání. Úvodní popis situace od rozhodčího se do časového limitu nezapočítává.

V příloze ke zkušebnímu řádu jsou uvedeny typové otázky a postupy psovoda pro speciální práce v sutině.

Psovodovi je dovoleno práci na sutině přerušit, aby mohl psovi očistit hlavu, oči a nos, či mu dát napít. Přestávku však musí rozhodčímu smluveným pokynem nejdříve oznámit a nesmí tak učinit, když pes zřetelně pracuje na dohledání nálezu. Tyto přestávky se však započítávají do časového limitu.

Rozhodčí společně s vedoucím zkoušek se při všech stupních zkoušky pohybuje v obou terénech společně se psovodem, nebo může práci pozorovat z volitelného stanoviště. Současně se v terénech podle určení rozhodčího může pohybovat záchranná četa či jiné pomocné složky s výjimkou zkoušky 1.stupně.

Rozhodčí je oprávněn práci psa ukončit, pokud pes projeví agresivitu vůči psům či lidem a nalezeným osobám, při nevhodném chování psůvoda nebo opakovaném a nekontrolovatelném vybíhání psa z prohledávaného prostoru (po předcházejícím napomenutí podmíněném srážkou 5 bodů). Dále je práce ukončena při falešném značení, při zranění psa, pokud pes projevuje výraznou nechuť k práci, nebo bázlivost. Naproti tomu pokud pes v době vyčerpání časového limitu právě evidentně a s velkým zájmem pracuje na dohledání osoby v úkrytu, je rozhodčí oprávněn čas přiměřeně navýšit.

Provádění cviků poslušnosti se řídí prováděcími ustanoveními pro cviky poslušnosti s upřesněními odpovídajícími danému stupni zkoušky. Ve stupních 1 a 2 obsahují cviky poslušnosti překonávání překážek se stupňujícími nároky na provedení, které mají prověřit schopnosti psa vypořádat se s nerovným a vratkým povrchem při pátrání v praxi. Ve 3. stupni, kdy pes prošel úspěšně předchozími stupni zkoušky a prokázal tím dostatečně schopnosti s překonáváním překážek, je již poslušnost naopak zaměřena na cviky pro praktickou ovladatelnost psa v náročnějším terénu.

• ZZP 1 zkouška záchranných prací v sutinách 1.stupně

Speciální cvik se u zkoušky ZZP1 provádí dvakrát, vždy s různými terény a osobami. Oba terény se prohledávají ve dne.

Terény mají odpovídající rozměr s ohledem na obtížnost sutiny: min. **1000 m²** pro sutinu velmi náročnou na pohyb psa, v případě sutiny jednodušší na pohyb psa má rozhodčí právo rozsah terénu přiměřeně zvětšit až o 50%.

Jako terény mohou být použity haldy sutiny, speciální sutinové trenažéry, nebo i stojící budovy, haly včetně okolního prostoru, avšak vždy s dostatečným počtem vhodných a odpovídajících úkrytů a s prvky, které prověří schopnost pohybu psa v náročnějším prostředí. Případně je povoleno pouze u tohoto stupně zkoušky pro obě prohledání použít tentýž terén, avšak pokaždé s jiným místem vstupu do terénu a pro každého účastníka s jinými úkryty než při prvním prohledání. V terénu je volně poházeno několik rušivých předmětů s lidským pachem.

Psovod se pohybuje terénem na základě taktiky a strategie vycházející ze vstupního pohovoru a z definice terénu od rozhodčího. S ohledem na členitost a obtížnost terénu je rozhodčím vymezeno až 20% rozsahu terénu jako tzv. NO GO zóna /zóny se zakázaným vstupem pro psovoda. V této zóně pes pracuje samostatně. U zkoušky ZZP1 by však měl být psovodovi umožněn pohyb podél hranice NO GO zóny nebo vytyčeno vhodné stanoviště tak, aby měl dostatečný přehled o pohybu psa.

Tři pohřešované osoby se nacházejí do 1 m pod úrovní terénu ve dvou terénech v neurčeném poměru (2:1, 1:2). Minimální vzdálenost úkrytů, resp. subjektů v úkrytech je 7m (cca 10 kroků).

Časový limit pro prohledání jednoho terénu je 20 minut. Min. přestávka na odpočinek mezi prohledáním obou terénů je 60 minut.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZZP 1		Celkem speciální cviky 200 bodů	
Prohledání terénu 1	25 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3)	50 bodů
Prohledání terénu 2	25 bodů		
Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu	5	Zachycení pachu a jeho dohledání	30
Plánovitost a průzkum terénu	5	Intenzita označení	10
Ovladatelnost psa	5	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezu psovodem)	10
Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1 a 2	50 bodů	Celkem za nález 3 subjektů	150 bodů

Cviky poslušnosti a jejich provádění pro základní zkoušku ZZP1 jsou podrobně popsány v kapitole Prováděcí ustanovení pro cviky poslušnosti.

Rušivý hluk představovaný střelbou z pistole ráže 6-9 mm probíhá při provádění cviku poslušnosti č. 4 při pohybu psa po kladině (2 výstřely).

POSLUŠNOST ZZP 1			Celkem poslušnost		100 bodů
1	Skok daleký 100 cm (tam)	10	6	Kladina vysoká se žebříky (tam)	10
2	Skok vysoký 80 cm (tam)	10	7	Pohyblivá lávka na sudech (tam)	10
3	Šplh 160 cm (tam)	10	8	Kladina sklopná (tam)	10
4	Kladina pevná s náběhovými prkny (tam)	10	9	Průnik tunelem (tam)	10
5	Vodorovný žebřík (tam)	10	10	Vyslání psa s přivoláním 30 kroků	10

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZZP 1

300 bodů

• **ZZP 2** **zkouška záchranných prací v sutinách 2.stupně**

Speciální cvik se u zkoušky ZZP2 provádí dvakrát, vždy s různým i terény a osobami. Jeden terén se prohledává jako denní a jeden jako noční práce.

Terény mají odpovídající rozměr s ohledem na obtížnost sutiny: min. **1500 m²** pro sutinu velmi náročnou na pohyb psa, v případě sutiny jednodušší na pohyb psa má rozhodčí právo rozsah terénu přiměřeně zvětšit až o 50%.

Jako terény musí být použity haldy sutiny, panelů nebo speciální sutinové trenažéry, vždy s dostatečným počtem vhodných a odpovídajících úkrytů. Pokud jsou jako součást terénů použity i stojící budovy, musí být obtížné pro pohyb psa nebo s obtížnějším přístupem do jejich částí (např. sklepení, spadlá střecha apod.) V terénu se ozývají při práci psa nárazové hluky (sirény, kompresory apod.).

Psovod se pohybuje terénem na základě taktiky a strategie vycházející ze vstupního pohovoru a z definice terénu od rozhodčího. S ohledem na členitost a obtížnost terénu je rozhodčím vymezeno až 30% rozsahu terénu jako tzv. NO GO zóna /zóny se zakázaným vstupem pro psovoda. V této zóně pes pracuje samostatně. Psovodovi by měl být umožněn přiměřený přehled o pohybu psa v této zóně, avšak není podmínkou, aby měl psa neustále vizuálně pod kontrolou.

Pět pohřešovaných osob se nachází ve dvou terénech v neurčeném poměru (2:3, 3:2, 1:4, 4:1, 0:5). Z pěti hledaných osob se nacházejí 4 osoby 1-2 m pod úrovní terénu a 1 osoba asi 2 m nad úrovní terénu. Minimální vzdálenost úkrytů, resp. subjektů v úkrytech je 7m (cca 10 kroků).

Časový limit pro prohledání jednoho terénu je 25 minut. Min. přestávka na odpočinek mezi prohledáním obou terénů je 30 minut.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZZP 2		Celkem speciální cviky 200 bodů	
Prohledání terénu 1	25 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3, 4, 5)	30 bodů
Prohledání terénu 2	25 bodů		
Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu	5	Zachycení pachu a jeho dohledání	10
Plánovitost a průzkum terénu	5	Intenzita označení	10
Ovladatelnost psa	5	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezu psovodem)	10
Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1 a 2	50 bodů	Celkem za nález 5 subjektů	150 bodů

Cviky poslušnosti a jejich provádění pro vyšší zkoušku ZZP2 jsou podrobně popsány v kapitole Prováděcí ustanovení pro cviky poslušnosti.

Rušivý hluk představovaný střelbou z pistole ráže 6-9 mm probíhá při provádění cviku poslušnosti č. 4 při pohybu psa po kladině směrem od psovoda (2 výstřely).

POSLUŠNOST ZZP 2			Celkem poslušnost		100 bodů
1	Skok daleký 150 cm (tam)	10	6	Kladina vysoká se žebříky (tam-zpět)	10
2	Skok vysoký 80 cm (tam-zpět)	10	7	Pohyblivá lávka na sudech (tam)	10
3	Šplh 180 cm (tam-zpět)	10	8	Kladina sklopná (tam)	10
4	Kladina pevná s náběhovými prkny (tam-zpět)	10	9	Plazení psa (se psovodem nebo sám)	10
5	Vodorovný žebřík (tam)	10	10	Vyslání psa s přivoláním 40 kroků	10

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZZP 2	300 bodů
--	-----------------

• ZZP 3 zkouška záchranných prací v sutinách 3.stupně

Speciální cvik se u zkoušky ZZP3 provádí dvakrát, vždy s různými terény a osobami. Oba terény se prohledávají ve dne.

Terény mají odpovídající rozměr s ohledem na obtížnost sutiny: min. **2000 m²** pro sutinu velmi náročnou na pohyb psa, v případě sutiny jednodušší na pohyb psa má rozhodčí právo rozsah terénu přiměřeně zvětšit o 50 % až 100%.

Jako terény musí být použity haldy sutiny, panelů nebo speciální sutinové trenažéry, vždy s dostatečným počtem vhodných a odpovídajících úkrytů. Pokud jsou jako součást terénů použity i stojící budovy, měly by tvořit menší část rozsahu terénu a musí být obtížné pro pohyb psa (např. sklepení, spadlá střecha apod.) V terénu se ozývají při práci psa nárazové hluky (sirény, kompresory apod.) a jsou poházené různé předměty s lidským pachem (nejvýše 3 v každém terénu). Během práce psa se v terénu současně pohybuje pracovní četa (nejvýše 4 osoby).

Psovod se pohybuje terénem na základě taktiky a strategie vycházející ze vstupního pohovoru a z definice terénu od rozhodčího. S ohledem na členitost a obtížnost terénu je rozhodčím vymezeno 40 - 50% rozsahu terénu jako tzv. NO GO zóna / zóny se zakázaným vstupem pro psovoda. V této zóně pes pracuje samostatně. Současně rozhodčí určí psovodovi trasu, po které se smí pohybovat, případně stanoviště, ze kterého smí psa vysílat. Psovodovi tak nemusí být umožněn po celém prostoru vizuální přehled o pohybu psa. V terénech může být též vyznačena oblast jako nebezpečná pro psa, kam pes nesmí vstupovat. Oblast se zakázaným vstupem pro psa musí mít psovod možnost vizuálně kontrolovat a nesmí se v ní umisťovat rušivé předměty s lidským pachem. Opakované vbíhání psa do této oblasti způsobené nekázní bude při 3. napomenutí bodově sankcionováno v ovladatelnosti psa a v taktice.

Pět pohřešovaných subjektů se nachází ve dvou terénech v neurčeném poměru (2:3, 3:2, 1:4, 4:1, 0:5). Hledané osoby se mohou nacházet zasypané v úkrytech pod úrovní terénu (hloubka 1-3 m), v úkrytech nad úrovní terénu (výška 2-3 m), nebo v úkrytech v úrovni terénu, přičemž ale předem není definován poměr těchto úkrytů. Nejméně 1x a nejvýše 3x se však osoba nachází v hloubkovém a výškovém úkrytu. Minimální vzdálenost úkrytů, resp. subjektů v úkrytech je 7m (cca 10 kroků).

Jeden z celkového počtu pohřešovaných subjektů je vzorek pachu mrtvé osoby, který se nachází v povrchovém úkrytu, nebo v úkrytu cca 20 - 30 cm pod povrchem terénu.

V rámci strategického pohovoru s rozhodčím si může psovod vyžádat v obou terénech bližší popis pravděpodobných míst výskytu cadaveru. Rozsah a počet takových míst je rozhodčím definován v obou terénech s ohledem na obtížnost terénu, musí však být zhruba ¼ rozlohy prohledávaného terénu. Tuto oblast musí mít psovod možnost vizuálně kontrolovat.

Časový limit pro prohledání jednoho terénu je **25** minut. Přestávka mezi prohledáním obou terénů je pevně stanovena na 30 minut.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZZP 3		Celkem speciální cviky 200 bodů	
Prohledání terénu 1	25 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3, 4, 5)	30 bodů
Prohledání terénu 2	25 bodů		
Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu	5	Zachycení pachu a jeho dohledání	10
Plánovitost a průzkum terénu	5	Intenzita označení	10
Ovladatelnost psa	5	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezu psovodem)	10
Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1 a 2	50 bodů	Celkem za nález 5 subjektů	150 bodů

Cviky poslušnosti a jejich provádění jsou podrobně popsány v kapitole Prováděcí ustanovení pro cviky poslušnosti. U všech vrcholových zkoušek je poslušnost zaměřena na cviky pro praktickou ovladatelnost psa v terénu.

Rušivý hluk představovaný střelbou z pistole ráže 6-9 mm probíhá při provádění cviku poslušnosti č. 1 a následně při cviku č. 8 (celkem 2 výstřely).

Průchod rušnou skupinou osob. Skupina volně se pohybujících 5 osob v určeném prostoru se baví a situace je doprovázena rušivými zvuky (sirény, klaksony, houkačky aj.). Jednou z těchto osob je další psovod odloženého psa. Prostor tvoří kruh o průměru cca 5 m, osoby při pohybu musí dodržovat vzdálenost min. 0,5 m od psa. Psovod skupinu se psem 1x obejde, pak vstoupí dovnitř, zastaví se, psa položí, vstoupí do hovoru s jednou z osob a podá si s ní ruku, po krátkém rozhovoru psa posadí opět u nohy, skupinu opustí a vrátí se podle pokynu rozhodčího na výchozí stanoviště. Skupina se zastavuje, když psovod vstoupí do skupiny a znovu rozejde poté, co psovod provede požadovanou pozici, psovod vychází ze skupiny průchodem mezi pohybujícími se osobami. Psovod, který má odloženého psa, přichází do skupiny v okamžiku, kdy následující cvičící psovod končí cvik 1, a setrvává ve skupině po dobu cviků 2 a 3. Poté se vrací na stanoviště 30 kroků od svého odloženého psa. Toto stanoviště se přitom nachází cca 10 – 15 kroků od prostoru skupiny. Skupina po ukončení cviku 3 u každého psa prostor poslušnosti opouští.

Volné označení osoby se provádí jako cvik poslušnosti a vždy musí být prováděn před nasazením psa na speciální cviky. Psovod se psem přichází na pokyn rozhodčího na jím určené stanoviště, ve vzdálenosti 40 kroků před nimi leží osoba zakrytá ve vlastní příkrývce (hlava je též zakryta). Pes nesmí vidět osobu uléhat, avšak osoba se nachází viditelně na volném prostranství. Na pokyn rozhodčího psovod vysílá psa k označení z místa v dané vzdálenosti, které si může určit sám. Pes musí osobu přesvědčivě označit. Na pokyn rozhodčího psovod vyzvedne psa u osoby a odloží jej ve vzdálenosti 3 - 5 kroků od osoby (pes leží nebo sedí). Poté jde k osobě, osloví ji a provede s ní krátký rozhovor. Na základě zjištění skutečností o osobě (jméno, zdraví) nahlásí nález osoby rozhodčímu a vyžádá si záchranou četou. Společně se záchranou četou na pokyn rozhodčího psovod osobu posadí, poté jde ke psu (nebo psa povel uvolní z pozice odložení) a umožní psu znovu kontaktovat osobu. Psovod poté se psem na volno nalezenou osobu společně doprovodí k rozhodčímu, aniž by pes osobu obtěžoval, avšak nemusí psovoda přesně sledovat chůzí u nohy. Označení osoby se hodnotí 10 body, druhá polovina bodové hodnoty cviku je určena pro hodnocení chování psa při kontaktu s osobou a následné klidové fáze.

POSLUŠNOST ZP 3			Celkem poslušnost		100 bodů
1	Ovladatelnost bez vodítka (chůze, klus, pomalá chůze) s obraty	10	6	Vyslání psa na dva cíle s přivoláním (pravá, levá 20 kroků)	10
2	Průchod skupinou osob s rušivými hluky a rozhovorem	10	7	Nesení psa s předáním 10+10 kroků	10
3	Polohy psa (sedni, lehni, vstaň) 10 kroků před psovodem	10	8	Dlouhodobé odložení (psovod ve skupině po dobu cviků 2 a 3)	10
4	Štěkání psa na rozkaz – pes leží 10 kroků před psovodem	10	9	Volné označení osoby 40 kroků	20
5	Aport praktického předmětu (odhodí pořadatel, aport není psovoda)	10			

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZZZ 3

300 bodů

ZKOUŠKY TERÉNNÍHO VYHLEDÁNÍ

- **ZTV 1** Zkouška terénního vyhledání 1.stupeň
- **ZTV 2** Zkouška terénního vyhledání 2.stupeň
- **ZTV 3** Zkouška terénního vyhledání 3.stupeň

Provádění zkoušek terénního vyhledání se řídí základními prováděcími ustanoveními pro speciální cviky s upřesněními odpovídajícími danému stupni zkoušky.

K úspěšnému splnění zkoušky je vždy nutné nalézt všechny hledané subjekty v rozsahu daného stupně zkoušky.

Označování osoby je možné štěkáním, nálezkou nebo volným značením. Způsob označování osoby psem hlásí psovod rozhodčímu při hlášení před zahájením práce. V případě volného značení nalezené osoby, psovod taktéž oznámí rozhodčímu vzorec chování psa. Pokud však pes nalezenou osobu označí jiným než předem nahlášeným způsobem, hodnotí se toto označení maximálně ve známce uspokojivě.

Vzorek lidského pachu (cadaver) u zkoušky ZTV3 pes označuje štěkáním, hrabáním, zaujetím některé z poloh, případně kombinací všech možností. Hodnotí se výrazně přesnost a intenzita značení, pokud však pes při značení cadaveru neštěká, nemůže za intenzitu značení obdržet známku výborně. Pro značení cadaveru je přípustné též značení nálezkou nebo volným značením, přičemž bezchybné provedení lze hodnotit ve známce výborně. Aportování vzorku cadaveru není přípustné.

U zkoušky ZTV3, kde speciální práce obsahuje současně vyhledání živých osob i cadaveru, jsou pro každý druh nálezu přípustné jiné způsoby značení (např. označení živé osoby nálezkou a označení vzorku lidského pachu štěkáním či hrabáním), avšak tyto rozdílné způsoby značení musí psovod včas před zahájením práce oznámit rozhodčímu.

S odkazem na praxi je od účastníků zkoušek vyžadován v rámci speciálních prací krátký strategický pohovor mezi rozhodčím a psovodem. Pohovor musí obsahovat vstupní popis situace od rozhodčího a následující taktické a bezpečnostní otázky psovoda. Informace od rozhodčího mohou pro pátrání poskytnout určité indicie (nesmí být ale úmyslně chybné nebo zavádějící, ani však jednoznačně navádějící ke zcela konkrétnímu místu – úkrytu hledaných osob). Psovod by měl na základě dostupných informací zhodnotit situaci a rozhodčímu sdělit taktiku pro nasazení psa, a to i s ohledem na typ terénu a povětrnostní podmínky.

Pes je při pohovoru odložen nebo uvázan na vhodném místě dle volby psovoda. Strategický pohovor, následná taktika psovoda včetně závěrečného brífingu po hledání jsou hodnoceny v rámci jistoty psovoda a plánovitosti při průzkumu terénu.

Časový limit pro nasazení v terénu se počítá od momentu, kdy se psovod v rámci rozhovoru začíná ptát na strategické informace a stanovuje taktiku pro hledání. Úvodní popis situace od rozhodčího se do časového limitu nezapočítává.

V příloze ke zkušebnímu řádu jsou uvedeny typové otázky a postupy psovoda pro terénní vyhledání.

GPS obojek a navigace jsou povoleny u všech stupňů zkoušky terénního vyhledání. Obojek nesmí být vybaven / aktivován na elektrické impulsy (přelepené hroty). Pokud psovod nastoupí s obojkem s nepřelepenými funkčními hroty, bude diskvalifikován. Pokud bude psovod ovládat psa pomocí signálů do obojku, může rozhodčí jeho práci ukončit pro využívání motivačních / výstražných prostředků (naváděcí signály pro značení, navádění do směru k nálezku, signály upozorňující psa před nevhodným chováním u figuranta apod.) Příležitostné užití signálu pípnutí výhradně pro přivolání může být tolerováno (vibrace nikoli). **Pro navigaci psovoda v terénu je povolen mobilní telefon a na něm spuštěné navigační aplikace, a to buď samostatně nebo ve spojení s GPS obojkem pro psa (např. typu DOG TRACE). Psovod smí použít i samostatnou GPS navigaci bez propojení s obojkem na psa. V případě**

využití mobilního telefonu pro navigaci je rozhodčí oprávněn kontrolovat, jaké aplikace a funkce jsou na něm během práce spuštěné. Po ukončení práce a prověření záznamu rozhodčí je psovod povinen záznam trasy i další záznamy vztahující se k ukončené práci ze zařízení vymazat / odstranit.

Psovodovi je dovoleno práci v terénu přerušit, aby mohl psovi očistit hlavu, oči a nos, či mu dát napít. Přestávku však musí rozhodčímu smluveným pokynem nejdříve oznámit a nesmí tak učinit, když pes zřetelně pracuje na dohledání nálezu. Tyto přestávky se však započítávají do časového limitu.

Rozhodčí společně s vedoucím zkoušek se při všech stupních zkoušky pohybuje v obou terénech společně se psovodem, nebo může práci pozorovat z volitelného stanoviště, které oznámí psovodovi. Záchraná četa či jiné pomocné složky do terénu při práci psa nevstupují ani se nepohybují samostatně na hranicích terénu.

Rozhodčí je oprávněn práci psa ukončit, pokud pes projeví agresivitu vůči psům či lidem a nalezeným osobám, při nevhodném chování psovoda nebo opakovaném a nekontrolovatelném vybíhání psa z prohledávaného prostoru (po předcházejícím napomenutí podmíněném srážkou bodů 5 bodů). Dále je práce ukončena při falešném značení, při zranění psa, pokud pes projevuje výraznou nechuť k práci, nebo bázlivost. Naproti tomu, pokud pes v době vyčerpání časového limitu právě evidentně a s velkým zájmem pracuje na dohledání osoby v úkrytu, je rozhodčí oprávněn čas přiměřeně navýšit.

Provádění cviků poslušnosti se řídí prováděcími ustanoveními pro cviky poslušnosti s upřesněními odpovídajícími danému stupni zkoušky. Ve stupních 1 a 2 obsahují cviky poslušnosti překonávání překážek se stupňujícími nároky na provedení, které mají prověřit schopnosti psa vypořádat se s nerovným a vratkým povrchem při pátrání v praxi. Ve 3. stupni, kdy pes prošel úspěšně předchozími stupni zkoušky a prokázal tím dostatečně schopnosti s překonáváním překážek, je již poslušnost naopak zaměřena na cviky pro praktickou ovladatelnost psa v terénu.

• ZTV 1 zkouška terénního vyhledání 1.stupně

Speciální cvik se u zkoušky ZTV1 provádí dvakrát, vždy s různými terény a osobami. Oba terény se prohledávají ve dne.

Terén není takové náročnosti, jak vyžadují vyšší stupně, musí ale být každopádně dostatečně nepřehledný, s přiměřeně hustým porostem včetně křovin, borůvčí, terénními nerovnostmi apod. V terénech se nepoužívají rušivé předměty.

Terény o rozměrech **70 m x 150 m (10.500 m²)** jsou v přírodním prostředí. Psovod se pohybuje terénem podle osy postupu stanovené rozhodčím a vysílá psa k prohledávání.

Tři pohřešované osoby jsou v terénu umístěny tak, aby nebyly zjistitelné zrakem, **příčemž osoby sedí nebo leží v úrovni terénu**. Osoby se nacházejí ve dvou terénech v neurčeném poměru (2:1, 1:2). Minimální vzdálenost pozic hledaných subjektů v jednom terénu je 20 m. Aspoň jedna osoba je zakrytá ve vlastní příkryvce **nebo se nachází v hustém porostu**.

Časový limit pro prohledání jednoho terénu je 25 minut. Min. přestávka na odpočinek mezi prohledáním obou terénů je 60 minut.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZTV 1		Celkem speciální cviky 200 bodů	
Prohledání terénu 1	25 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3)	50 bodů
Prohledání terénu 2	25 bodů		
Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu	5	Zachycení pachu a jeho dohledání	30
Plánovitost a průzkum terénu	5	Intenzita označení	10
Ovladatelnost psa	5	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezu psovodem)	10
Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1 a 2	50 bodů	Celkem za nález 3 subjektů	150 bodů

Cviky poslušnosti a jejich provádění pro základní zkoušku ZTV1 jsou podrobně popsány v kapitole Prováděcí ustanovení pro cviky poslušnosti.

Rušivý hluk představovaný střelbou z pistole ráže 6-9 mm probíhá při provádění cviku poslušnosti č. 4 při pohybu psa po kladině (2 výstřely).

POSLUŠNOST ZTV 1			Celkem poslušnost 100 bodů	
1	Skok daleký 100 cm (tam)	10	6	Kladina vysoká se žebříky (tam) 10
2	Skok vysoký 80 cm (tam)	10	7	Pohyblivá lávka na sudech (tam) 10
3	Šplh 160 cm (tam)	10	8	Kladina sklopná (tam) 10
4	Kladina pevná s náběhovými prkny (tam)	10	9	Průnik tunelem (tam) 10
5	Vodorovný žebřík (tam)	10	10	Vyslání psa s přivoláním 30 kroků 10

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZTV 1

300 bodů

• ZTV 2 zkouška terénního vyhledání 2.stupně

Speciální cvik se u zkoušky ZTV2 provádí dvakrát, vždy s různými terény a osobami. Jeden terén se prohledává ve dne a jeden po setmění.

Terény variabilního složení obsahují zhruba z poloviny své výměry i oblasti s obtížně prostupným porostem (strže, rokle, maliní, husté skupiny stromů). Terény mohou mít nepravidelný tvar. V terénech se nepoužívají rušivé předměty.

Denní terén má rozměr cca **30 000 m²**, může mít nepravidelný tvar. V terénu se psovod pohybuje podle GPS, kde má vyznačeny hranice terénu. Postup terénem si volí psovod sám na základě vhodné taktiky. Časový limit k prohledání je **40 minut**.

Noční terén má rozměr cca **15 000 m²**, může mít nepravidelný tvar. Terén má hranice vyznačeny světelnými body anebo jasnými terénními hranicemi (okraj lesa, cesta, potok, rozhraní typů porostu atd.). Psovod se pohybuje terénem na základě zvolené taktiky a současně s ohledem na trasy nebo vymezení stanovené rozhodčím (z důvodu bezpečnosti psovoda může rozhodčí jeho pohyb částečně omezit – např. pohyb po cestách nebo vyznačené trase). Časový limit k prohledání je **30 minut**.

Pět pohřešovaných osob se nachází ve dvou terénech v neurčeném poměru (2:3, 3:2, 1:4, 4:1, 0:5). Hledané osoby jsou umístěny tak, aby nebyly zjištěny zrakem, přičemž **čtyři** osoby sedí nebo leží v úrovni terénu a **jedna je umístěna** asi 2 m nad terénem. Minimální vzdálenost pozic hledaných subjektů v jednom terénu je 20 m. Aspoň jedna osoba nacházející se v úrovni terénu je zakrytá ve vlastní příkrývce **nebo může být v přiměřeném terénním úkrytu (v křoví, pod větvemi apod.)**

Min. přestávka na odpočinek mezi prohledáním obou terénů je 45 minut.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZTV 2		Celkem speciální cviky 200 bodů	
Prohledání terénu 1	25 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3, 4, 5)	30 bodů
Prohledání terénu 2	25 bodů		
Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu	5	Zachycení pachu a jeho dohledání	10
Plánovitost a průzkum terénu	5	Intenzita označení	10
Ovladatelnost psa	5	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezu psovodem)	10
Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1 a 2	50 bodů	Celkem za nález 5 subjektů	150 bodů

Cviky poslušnosti a jejich provádění pro vyšší zkoušku ZTV2 jsou podrobně popsány v kapitole Prováděcí ustanovení pro cviky poslušnosti.

Rušivý hluk představovaný střelbou z pistole ráže 6-9 mm probíhá při provádění cviku poslušnosti č. 4 při pohybu psa po kladině (2 výstřely).

POSLUŠNOST ZTV 2			Celkem poslušnost		100 bodů
1	Skok daleký 150 cm (tam)	10	6	Kladina vysoká se žebříky (tam-zpět)	10
2	Skok vysoký 80 cm (tam-zpět)	10	7	Pohyblivá lávka na sudech (tam)	10
3	Šplh 180 cm (tam-zpět)	10	8	Kladina sklopná (tam)	10
4	Kladina pevná s náběhovými prkny (tam-zpět)	10	9	Plazení psa (se psovodem nebo sám)	10
5	Vodorovný žebřík (tam)	10	10	Vyslání psa s přivoláním 40 kroků	10

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZTV 2	300 bodů
--	-----------------

• **ZTV 3** **zkouška terénního vyhledání 3.stupně**

Speciální cvik se u zkoušky ZTV3 provádí dvakrát, vždy s různými terény a osobami. Zkouška klade vysoké nároky na samostatnost práce psovoda s ohledem na orientaci v terénu a taktiku prohledání. Psovod pracuje v terénu s pomocí GPS.

Terény se co nejvíce přibližují praxi. Žádný z terénů nemusí mít geometricky pravidelný tvar. Mohou zahrnovat houštiny, strže, skalnaté rokle, oplocenky, potoky, jámy apod. Oba terény se prohledávají ve dne. V terénech se nepoužívají rušivé předměty.

Terén 1 má rozměry cca **40 000 m²** a čas k jeho prohledání je stanoven na **40 minut**. Před prvním speciálem se psovod dostaví na určenou základnu, kde je mu cca 40 minut před zahájením práce v terénu do jeho vlastní GPS nahrán prohledávaný terén s již vyznačenými hranicemi.

Terén 2 má rozměry cca **30.000 m²** a časový limit na jeho prohledání je stanoven na **35 minut**. Pro terén 2 psovod obdrží na stanoveném místě cca 60 minut před zahájením souřadnice GPS vymezující tvar terénu, vloží do své GPS a sám si vyznačí hranice terénu dle vlastní potřeby.

Pět pohřešovaných subjektů se nachází ve dvou terénech v neurčeném poměru (1:4, 3:2, 2:2, 2:3, 0:5, 4:1). Hledané subjekty se mohou nacházet v úrovni terénu, nad úrovní terénu (cca 2-3 m vysoko) nebo v částečně přístupném úkrytu (např. v jámě, v kanálu – max. do hloubky cca 1 m, pod haldou větví aj.). Osoby mohou být sedící / ležící, přikryté / nepřikryté, přičemž ale předem není definován poměr těchto variant. Nejméně 1x a nejvýše 2 x se však osoba nachází ve výškovém úkrytu. Minimální vzdálenost úkrytů, resp. subjektů v úkrytech je 7m (cca 10 kroků).

Jeden z celkového počtu pohřešovaných subjektů je vzorek pachu mrtvé osoby, který se nachází v povrchovém úkrytu, nebo v úkrytu cca 20 - 30 cm pod povrchem terénu. Vzorek by měl být v terénu umístěn tak, aby šíření pachu v terénu umožnilo psu jeho dohledání.

V rámci strategického pohovoru s rozhodčím si může psovod vyžádat v obou terénech o bližší popis pravděpodobných míst výskytu cadaveru. Rozsah a počet takových míst je určen rozhodčím s ohledem na obtížnost terénu, musí však být vždy zhruba rozsahu cca 500 - 800 m² pro každé takové místo, přičemž takových míst může být dohromady v obou terénech definováno nejvýše tři. Pokud nelze tato místa jednoznačně definovat (např. pás kolem potoka, remízek, oblast skal aj.), doporučuje se tato místa uvnitř terénu vyznačit orientačně v rozích fáborky. Případně mohou být tato místa již zaznamenána v GPS podkladech, které psovod obdržel.

Přestávka na odpočinek pro psovoda a psa v práci mezi nasazením v 1. a 2. terénu je minimálně 1 hodina.

Psovod se pohybuje terény podle vlastní taktiky a vysílá psa k prohledávání podle své úvahy a taktiky. Nalezení hledaných subjektů oznamuje vysílačkou s popisem místa nálezů a souřadnice místa ukládá do GPS nebo označuje do mapky, kterou po skončení odevzdá rozhodčímu.

Přesun psovoda k terénu ze základny se do času k prohledání nezapočítává, ale je na něj rozhodčím stanoven maximální časový limit. Pokud se psovod na zadaný bod v terénu dostaví později, krátí se mu o tento čas, kterým překročil limit pro přesun, již čas pro hledání v terénu.

Rozhodčí společně s vedoucím zkoušek se pohybuje v terénech společně se psovodem, nebo může práci pozorovat z volitelného stanoviště. Záchránná četa či jiné pomocné složky do terénu při práci psa nevstupují.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZTV 3		Celkem speciální cviky 200 bodů	
Prohledání terénu 1	50 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3, 4, 5)	20 bodů
Prohledání terénu 2	50 bodů		
Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu	20	Zachycení pachu a jeho dohledání	10
Plánovitost a průzkum terénu	10	Intenzita označení	5
Ovladatelnost psa	10	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezu psovodem)	5
Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1 a 2	100 bodů	Celkem za nález 5 subjektů	100 bodů

Cviky poslušnosti a jejich provádění jsou podrobně popsány v kapitole Prováděcí ustanovení pro cviky poslušnosti. U všech vrcholových zkoušek je poslušnost zaměřena na cviky pro praktickou ovladatelnost psa v terénu.

Rušivý hluk představovaný střelbou z pistole ráže 6-9 mm probíhá při provádění cviku poslušnosti č. 1 a následně při cviku č. 8 (celkem 2 výstřely).

Průchod rušnou skupinou osob. Skupina volně se pohybujících 5 osob v určeném prostoru se baví a situace je doprovázena rušivými zvuky (sirény, klaksony, houkačky aj.). Jednou z těchto osob je další psovod odloženého psa. Prostor tvoří kruh o průměru cca 5 m, osoby při pohybu musí dodržovat vzdálenost min. 0,5 m od psa. Psovod skupinu se psem 1x obejde, pak vstoupí dovnitř, zastaví se, psa položí, vstoupí do hovoru s jednou z osob a podá si s ní ruku, po krátkém rozhovoru psa posadí opět u nohy, skupinu opustí a vrátí se podle pokynu rozhodčího na výchozí stanoviště. Skupina se zastavuje, když psovod vstoupí do skupiny a znovu rozejde poté, co psovod provede požadovanou pozici, psovod vychází ze skupiny průchodem mezi pohybujícími se osobami. Psovod, který má odloženého psa, přichází do skupiny v okamžiku, kdy následující cvičící psovod končí cvik 1, a setrvává ve skupině po dobu cviků 2 a 3. Poté se vrací na stanoviště 30 kroků od svého odloženého psa. Toto stanoviště se přitom nachází cca 10 – 15 kroků od prostoru skupiny. Skupina po ukončení cviku 3 u každého psa prostor poslušnosti opouští.

Volné označení osoby se provádí jako cvik poslušnosti a vždy musí být prováděn před nasazením psa na speciální cviky. Psovod se psem přicházejí na pokyn rozhodčího na jím určené stanoviště, ve vzdálenosti 40 kroků před nimi leží osoba zakrytá ve vlastní příkryvce (hlava je též zakryta). Pes nesmí vidět osobu uléhat, avšak osoba se nachází viditelně na volném prostranství. Na pokyn rozhodčího psovod vysílá psa k označení z místa v dané vzdálenosti, které si může určit sám. Pes musí osobu přesvědčivě označit. Na pokyn rozhodčího psovod vyzvedne psa u osoby a odloží jej ve vzdálenosti 3 - 5 kroků od osoby (pes leží nebo sedí). Poté jde k osobě, osloví ji a provede s ní krátký rozhovor. Na základě zjištění skutečností o osobě (jméno, zdraví) nahlásí nález osoby rozhodčímu a vyžádá si záchranou četou. Společně se záchranou četou na pokyn rozhodčího psovod osobu posadí, poté jde ke psu (nebo psa povellem uvolní z pozice odložení) a umožní psu znovu kontaktovat osobu. Psovod poté se psem na volno nalezenou osobu společně doprovodí k rozhodčímu, aniž by pes osobu obtěžoval, avšak nemusí psovoda přesně sledovat chůzí u nohy. Označení osoby se hodnotí 10 body, druhá polovina bodové hodnoty cviku je určena pro hodnocení chování psa při kontaktu s osobou a následné klidové fáze.

POSLEŠNOST ZTV 3			Celkem poslušnost		100 bodů
1	Ovladatelnost bez vodítka (chůze, klus, pomalá chůze) s obraty	10	6	Vyslání psa na dva cíle s přivoláním (pravá, levá 20 kroků)	10
2	Průchod skupinou osob s rušivými hluky a rozhovorem	10	7	Nesení psa s předáním 10+10 kroků	10
3	Polohy psa (sedni, lehni, vstaň) 10 kroků před psovodem	10	8	Dlouhodobé odložení (psovod ve skupině po dobu cviků 2 a 3)	10
4	Štěkání psa na rozkaz – pes leží 10 kroků před psovodem	10	9	Volné označení osoby 40 kroků	20
5	Aport praktického předmětu (odhodí pořadatel, aport není psovoda)	10			

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZTV 3	300 bodů
--	-----------------

ZKOUŠKY VODNÍCH PRACÍ

- **ZVP 1** Zkouška vodních prací 1.stupeň
- **ZVP 2** Zkouška vodních prací 2.stupeň
- **ZVP 3** Zkouška vodních prací 3.stupeň

V záchranné činnosti při vodních pracích musí pes zřetelně prokazovat ochotu k práci ve vodě. Pohyb ve vodě a jízda ve člunu musí být viditelně jeho přirozeným prostředím. Při dynamických cvicích (přinášení, vlečení) se výrazně hodnotí dychtivost a živost provedení.

Speciální práce u zkoušek vodních prací se provádějí všechny ve dne.

Psovod při plnění všech cviků, které vyžadují pobyt ve člunu, je vybaven neoprénem s dlouhými rukávy a nohavicemi nebo záchrannou plovací vestou, stejně jako všichni ostatní členové obou posádek člunů.

Pes ve speciálních disciplínách pracuje ve vodním postroji s madlem k bezpečnému uchopení při vytahování z vody do člunu. Použití plovací vesty pro psa je ponecháno na úvaze psovoda.

Člun při zkouškách vodních prací musí vždy být vybaven motorem, další povinně přítomný člun již motor mít nemusí. Druhý člun musí být spuštěn na vodu a připraven k plavbě.

Trasy člunů i všechny další potřebné vzdálenosti na vodní hladině musí být vyznačeny zřetelnými bójkami, při snížené viditelnosti se světelným značením.

Mezi jednotlivými disciplínami by měla být psu umožněna přiměřená pauza, a to zvláště mezi cviky dynamickými a kondičně náročnými. Při zkoušce se obvykle provádějí cviky v logických celcích pro všechny účastníky, tedy např. cviky aportovací, cviky záchranné, cvik kondiční plavání, cviky identifikace lidského pachu, čímž je přiměřená pauza pro psy zajištěna.

Při označování cadaveru u zkoušky ZVP3 může být značení nálezu v pobřežním pásmu prováděno štěkáním, hrabáním nebo i jinými specifickými vzorci (např. vystavení polohou). Hodnotí se výrazně přesnost a intenzita značení. Kromě intenzivního značení štěkáním lze hodnotit intenzitu značení ve známce výborně i v případě, že pes značí cadaver v místě nálezu výrazným a dychtivým hrabáním bez štěkání. Dále může být značení prováděno případně i nálezkou nebo volným značením. Při vyhledání cadaveru na vodní ploše se požaduje značení štěkáním, případně i jinými vzorci chování, tak aby podle chování psa byl psovod schopen co nejpřesněji vyhodnotit místo nálezu.

Provádění cviků poslušnosti se řídí prováděcími ustanoveními pro cviky poslušnosti s upřesněními odpovídajícím danému stupni zkoušky. Poslušnost je zaměřena na cviky pro praktickou ovladatelnost psa při záchranných pracích. Cviky se provádějí na vhodné ploše poblíž vody. Pro cvik vysílání na cíl se u vodních zkoušek použije jako cíl člun umístěný na souši, může být i varianta člunů vytažených na břehu. Praktické předměty pro aportování si volí u vyšších zkoušek psovod. U vrcholových zkoušek pořadatel použije pro všechny účastníky identický předmět pro aport, který by měl evokovat vodní práce (aportovací lano, boty do vody, plážová obuv atd.). Doporučuje se provádět cvik sledování trasy člunu plaváním odděleně od ostatních cviků poslušnosti s možností dostatečného odpočinku psa po tomto cviku. Cviky 1 až 8 poslušnosti se provádějí pro každého psa jako ucelená sestava cviků. U vrcholového stupně zkoušky se doporučuje zařadit provádění této sestavy cviků poslušnosti buď jako první disciplínu, nebo provádění vložit mezi pachové práce a ostatní speciální cviky.

Rušivé nárazové hluky v podobě střelby se při zkouškách vodních prací neprovádějí.

• **ZVP 1** **zkouška vodních prací 1.stupně**

ZVP1 SPECIÁLNÍ CVIKY – prováděcí pokyny

Přivolání psa ze člunu na břeh na 25 m

Psovod umísťuje psa ve člunu a zůstává stát na břehu. Pes je odvezen 25 m od břehu, kde člun zastavuje. Na zvukový povel psovoda ze břehu skáče pes ze člunu do vody a plave nejkratší cestou ke břehu k psovodovi. Pokud na 3. povel pes neskočí, člun se zvolna vrací ke břehu a psovod může povely opakovat až na poloviční vzdálenost (s odpovídajícími srážkami).

Aportování předmětu odhozeného pořadatelem (15 m)

Pořadatel ze člunu vzdáleného 15 m od břehu odhazuje do vody na pokyn rozhodčího libovolný praktický předmět, který dobře plave (nejsou povoleny hračky, míček aj.). Na další pokyn vysílá ze břehu psovod psa k přinesení tohoto předmětu na břeh.

Vyslání pro cizí předmět klidně plovoucí po hladině (25 m)

Psovod se psem procházejí po určené trase v blízkosti břehu, jsou zavoláni rozhodčím na břeh, kde psovod upozorní psa na předmět klidně plovoucí na vodní hladině 25 m od břehu a vysílá ho k jeho přinesení. Pes nesmí vidět ani slyšet odhazování předmětu.

Donesení pádla ze břehu psovodovi ke člunu na mělčině broděním

Pořadatel umístí na břehu pádlo opřené o batoh (barel, židli, případně jiný člun apod). Člun se psovodem se nachází na mělčině asi 5 m od břehu. Pokud je mělčina umožňující brodění psa blíže ke břehu, umístí se pádlo přiměřeně dále od břehu. Psovod na pokyn rozhodčího posílá psa ze člunu pro pádlo na břeh. Pes vyskakuje ze člunu, brodí ke břehu a přináší pádlo ze břehu zpátky do člunu.

Aportování předmětu pořadatele do člunu (15 m)

Pořadatel sedící ve člunu společně s psovodem a psem odhazuje na pokyn rozhodčího libovolný předmět, který dobře plave, do vody na vzdálenost 15 m. Aport by se neměl odhazovat směrem ke břehu. Na další pokyn vysílá psovod psa k přinesení tohoto předmětu. Pes vyskakuje ze člunu, plave pro předmět a přináší jej zpátky ke člunu. Po přinesení je aport odebrán a pes vytažen zpátky do člunu.

Přivlečení surfu s osobou (25 m)

Psovod prochází se psem po určené trase, je zavolán rozhodčím a upozorněn na surfaře ležícího na surfu bez plachty 25 m od břehu a stále volajícího o pomoc. Psovod vysílá psa na pomoc, surfař drží v ruce lano, které nabídne psu k uchopení a nechá se jím dovléci ke břehu.

ZVP1 POSLUŠNOST – doplňující ustanovení

Cviky poslušnosti se provádějí podle popisu uvedeného v kapitole Prováděcí ustanovení pro cviky poslušnosti. Cvik ovladatelnosti a průchod skupinou osob se provádí se psem na vodítku. Jako specifický prvek je u poslušnosti zařazen cvik sledování trasy člunu plaváním. Cvik plavání sledováním trasy člunu se obvykle provádí v přestávce mezi speciálními cviky a poslušností.

Sledování trasy člunu plaváním 100m

Psovod nastupuje do člunu, pes sedí na břehu a po odražení člunu od břehu na povel psovoda vstupuje do vody a plaváním sleduje člun po určené trase k bójce, kde se člun obrací zpět. Psovod určuje rychlost pohybu člunu, pes sleduje člun vzadu. S ohledem na bezpečnost psa, plave pes v optimální vzdálenosti 2 – 7 m od člunu. Trasa člunu je 100 m dlouhá. Setrvání psa na břehu při nastupování psovoda do člunu se hodnotí dílčími body z celkové bodové hodnoty cviku (5 bodů). Aktivní přístup psa, kdy nesetrvá na břehu až do povelu psovoda, a vběhne do vody dříve, nesmí být důvodem pro nesplnění celého cviku a hodnotí se ztrátou dílčích bodů (nejvýše 5 bodů).

Průchod rušnou skupinou osob. Skupina volně se pohybujících 4 osob v určeném prostoru se baví a situace je doprovázena rušivými zvuky (sirény, řehtačky aj.). Prostor tvoří kruh o průměru cca 5 m, osoby při pohybu musí dodržovat vzdálenost min. 0,5 m od psa. Psovod skupinu se psem 1x obejde, pak vstoupí dovnitř a bez zastavení skupinu opustí a vrátí se podle pokynu rozhodčího na výchozí stanoviště. Skupina zastavuje, když psovod vchází do skupiny, a znovu se již nedává do pohybu. Skupina se nachází pouze po dobu cviku č.2 v prostoru poslušnosti cca 10-15 kroků od stanoviště psovoda odloženého psa, po provedení průchodu prostor vždy opouští.

POSLUŠNOST ZVP 1		100 bodů	SPECIÁLNÍ CVIKY ZVP 1		200 bodů
Ovladatelnost na vodítku (chůze, klus, pomalá chůze) s obraty		10	Přivolání psa ze člunu na břeh (25m)		30
Průchod skupinou osob na vodítku		10	Aportování praktického předmětu odhozeného pořadatelem (15m)		30
Polohy psa u nohy psovoda bez vodítka		10	Vyslání pro cizí předmět klidně plovoucí na hladině (25m)		30
Štěkání psa na rozkaz u nohy psovoda bez vodítka		10	Donesení pádla ze břehu psovodovi do člunu broděním na mělčině		30
Aport libovolného předmětu psovoda		10	Aportování předmětu pořadatele do člunu (15m)		30
Vysílání psa na cíl 30 kroků (člun na souši) s přivoláním		10	Přivlečení surfu s osobou (25m)		50
Plazení psa 10 kroků (se psovodem nebo sám)		10			
Dlouhodobé odložení (psod 30 kroků před psem)		10			
Sledování trasy člunu plaváním 100 m		20			

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZVP 1

300 bodů

• **ZVP 2** **zkouška vodních prací 2.stupně**

ZVP2 SPECIÁLNÍ CVIKY – prováděcí pokyny

Přivolání psa ze břehu do člunu na 25 m (pes sedí na břehu)

Psovod odjíždí ve člunu a psa nechává sedět na břehu. Po odplavání člunu 25 m od břehu se člun zastavuje. Na zvukový povel psovoda vbíhá pes do vody a plave nejkratší cestou ke člunu, kde je psovodem vytažen do člunu.

Aportování do člunu předmětu odhozeného ze břehu

Psovod se psem sedí ve člunu, který je vzdálen od břehu 25 m. Pořadatel stojící na břehu na pokyn rozhodčího odhodí do vody směrem ke člunu libovolný předmět, který dobře plave, asi do poloviny vzdálenosti člunu od břehu. Na další pokyn vysílá psovod psa k přinesení tohoto předmětu z vody zpět do člunu. Po přinesení je aport odebrán a pes vytažen zpátky do člunu.

Vyslání pro ztracený předmět (pádlo) ze člunu (15 m)

Psovod se psem sedí ve člunu, který se vzdálí od břehu. Tam některý člen posádky tak, aby to pes nemohl zpozorovat, ztrácí pádlo nebo záchrannou desku. Po uplávání 15 m od předmětu člun zastavuje. Psovod upozorní psa na předmět a vysílá jej k přinesení. Pes skáče do vody a aportuje předmět zpět ke člunu, kde je psovodem vytažen znovu do člunu.

Přivlečení vysíleného surfaře v nesnázích ke břehu (25 m)

Psovod prochází se psem po určené trase, je zavolán rozhodčím a upozorněn na surfaře, který třikrát zavolá o pomoc a dál leží klidně na surfu bez plachty 25 m od břehu. Psovod vysílá psa na pomoc, surfař drží bez pohybu v ruce lano, které pes uchopí a dovleče surf ke břehu.

Pomoc plavci v nesnázích (25 m)

Psovod prochází se psem na volno po určené trase, je zavolán ke břehu a upozorněn na osobu volající o pomoc ve vzdálenosti 25 m od břehu, mávající rukama a předstírající tonutí. Pes na povel plave k osobě v nesnázích, po setkání se okamžitě obrací zpět ke břehu a plavce, který se přidržuje madla na postroji, vleče s sebou. Plavec druhou rukou v plavání pomáhá.

Přivlečení člunu s nabídkou lana (25 m)

Psovod prochází se psem na volno po určené trase, je zavolán ke břehu a upozorněn na člun se dvěma osobami, stále volajícími o pomoc. Pes po vyslání plave ke člunu vzdálenému 25 m, uchopí lano nabídnuté mu jednou z osob na přídi a přivleče člun ke břehu.

ZVP2 POSLUŠNOST – doplňující ustanovení

Cviky poslušnosti se provádějí podle popisu uvedeného v kapitole Prováděcí ustanovení pro cviky poslušnosti. Jako specifický prvek je u poslušnosti zařazen cvik sledování trasy člunu plaváním. Cvik plavání sledováním trasy člunu se obvykle provádí v přestávce mezi speciálními cviky a poslušností.

Sledování trasy člunu plaváním 200m

Psovod nastupuje do člunu, pes sedí na břehu a po odražení člunu od břehu na povel psovoda vstupuje do vody a plaváním sleduje člun po určené trase k bójce, kde se člun obrací zpět. Psovod určuje rychlost pohybu člunu, pes sleduje člun vzadu. S ohledem na bezpečnost psa, plave pes v optimální vzdálenosti 2 – 7 m od člunu. Trasa člunu je 200 m dlouhá. Setrvání psa na břehu při nastupování psovoda do člunu se hodnotí dílčími body z celkové bodové hodnoty cviku (5 bodů). Aktivní přístup psa, kdy nesetrvá na břehu až do povelu psovoda, a vběhne do vody dříve, nesmí být důvodem pro nesplnění celého cviku a hodnotí se ztrátou dílčích bodů (nejvýše 5 bodů).

Průchod rušnou skupinou osob. Skupina volně se pohybujících 5 osob v určeném prostoru se baví a situace je doprovázena rušivými zvuky (sirény, řehačky aj.). Jednou z těchto osob je další psovod odloženého psa. Prostor tvoří kruh o průměru cca 5 m, osoby při pohybu musí dodržovat vzdálenost min. 0,5 m od psa. Psovod skupinu se psem 1x obejde, pak vstoupí dovnitř, krátce se zastaví (pes v základní pozici u nohy), poté skupinu opustí a vrátí se podle pokynu rozhodčího na výchozí stanoviště. Skupina se zastavuje, když psovod vstoupí do skupiny a znovu rozejde poté, co psovod provede požadovanou pozici, psovod vychází ze skupiny průchodem mezi pohybujícími se osobami. Psovod, který má odloženého psa, přichází do skupiny v okamžiku, kdy následující cvičící psovod končí cvik 1, a setrvává ve skupině pouze po dobu cviku 2. Poté se vrací na stanoviště 30 kroků od svého odloženého psa. Toto stanoviště se přitom nachází cca 10 – 15 kroků od prostoru skupiny. Skupina po ukončení cviku 2 u každého psa prostor poslušnosti opouští.

POSLUŠNOST ZVP 2		SPECIÁLNÍ CVIKY ZVP 2	
	100 bodů		200 bodů
Ovladatelnost bez vodítka (chůze, klus, pomalá chůze) s obraty	10	Přivolání psa ze břehu do člunu (25m)	30
Průchod rušnou skupinou osob bez vodítka se zastavením	10	Aportování do člunu předmětu odhozeného ze břehu (25m)	30
Polohy psa 2 kroky před psovodem	10	Vyslání pro ztracený předmět (pádlo) ze člunu (15m)	30
Štěkání psa na rozkaz – pes sedí 2 kroky před psovodem	10	Přivlečení vysíleného surfaře v nesnázích ke břehu (25m)	30
Aport praktického předmětu psovoda	10	Pomoc plavci v nesnázích (25m)	30
Vyslání psa na cíl 40 kroků (člun na souši) s přivoláním	10	Přivlečení člunu s nabídkou lana (25m)	50
Plazení psa 10 kroků (se psovodem nebo sám)	10		
Dlouhodobé odložení (psovod 30 kroků před psem, odchod do skupiny na cviky 2 – 3 dalšího psa)	10		
Sledování trasy člunu plaváním 200 m	20		

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZVP 2

300 bodů

• **ZVP 3** **zkouška vodních prací 3.stupně**

ZVP3 SPECIÁLNÍ CVIKY – prováděcí pokyny

A. Záchranné cviky (celkem 100 bodů)

Donesení pádla ze břehu psovodovi do člunu plaváním (20 m)

Pořadatel umístí na břehu pádlo opřené o batoh (barel, židli, případně jiný člun apod.). Člun se psovodem se nachází na vodě 20 m od břehu. Psovod na pokyn rozhodčího posílá psa ze člunu pro pádlo na břeh. Pes skáče do vody, plave ke břehu a přináší pádlo ke člunu. Po odebrání pádla je vytážen do člunu.

Přivlečení člunu s bezvládnými osobami (25 m)

Psovod prochází se psem na volno po určené trase, je zavolán ke břehu a upozorněn na člun se dvěma bezvládnými osobami, z jehož přídě visí do vody lano. Pes po vyslání plave ke člunu vzdálenému 25 m, samostatně vyhledá lano visící přes okraj člunu, které bez váhání uchopí a přivleče člun ke břehu.

Přivlečení bezvládného surfaře ke břehu (30 m)

Psovod prochází se psem po určené trase, je zavolán na břeh a upozorněn na surfaře, který bez hlasového projevu leží na surfu bez plachty 30 m od břehu. Psovod vysílá psa na pomoc, surfař bez pohybu drží v ruce lano, které pes samostatně uchopí a dovleče surf ke břehu.

Pomoc plavci v nesnázích (30 m)

Psovod prochází se psem na volno po určené trase, je zavolán ke břehu a upozorněn na osobu třikrát volající o pomoc ve vzdálenosti 30 m od břehu, mávající rukama a předstírající tonutí. Pes na povel plave k osobě v nesnázích, po setkání se okamžitě obrací zpět ke břehu a plavce, který se přidržuje madla na postroji, vleče s sebou. Plavec druhou rukou v plavání pomáhá.

B. Pachové práce (celkem 100 bodů)

Identifikace vzorku lidského pachu v pobřežním pásmu 100 m

Při vyhledávání v pobřežním pásmu pracuje psovod se psem vždy ve směru z vody broděním na 10m dlouhé stopovací šňůře nebo na volno. Prohledává se vytyčený 100 m dlouhý úsek pobřeží, kde je v pobřežním porostu nebo v kamení na mělčině (cca 20 cm pod hladinou) umístěn vzorek lidského pachu, který musí pes nalézt a zřetelně označit. Trasu je možno projít i podruhé (zpětně) s příslušnou bodovou ztrátou. Směr prohledávání trasy volí vzhledem ke směru větru psovod. Časový limit je 15 minut.

Identifikace vzorku lidského pachu na vodní hladině

Při vyhledávání na vodní ploše 100x200 m leží pes na přídě člunu a čicháním po hladině lokalizuje místo nálezu. Ve vytyčeném prostoru se nachází v hloubce 1 m jeden vzorek lidského pachu, který musí pes nalézt a zřetelně označit. Člun křížuje vodní plochu podle pokynů psovoda, koupající se plavci mimo vytyčený terén nebo pohyb dětí po břehu nejsou na závadu. Při označení nálezu psem vyhodnocuje psovod situaci a hlásí, v jakém směru a vzdálenosti od člunu se vzorek nachází. Časový limit je 30 minut.

V záchranné činnosti při vodních pracích musí pes zřetelně prokazovat ochotu k práci ve vodě. Pohyb ve vodě a jízda ve člunu musí být viditelně jeho přirozeným prostředím. Při dynamických cvicích (přinášení, vlečení) se výrazně hodnotí dychtivost a živost provedení. Při vyhledávání pachu (identifikaci) naopak klid a soustředění psa na prováděnou činnost.

Vybavení psovoda vysílačkou pro hlášení nálezů při cvicích identifikace vzorku lidského pachu není vyžadováno. Psovod smí být vybaven a používat pro identifikaci místa nálezu přístroj s GPS navigací.

Při nenalezení některého vzorku lidského pachu není zkouška splněna, pes obdrží bez ohledu na získané body známku "CHYBNĚ".

ZVP3 POSLUŠNOST – doplňující ustanovení

Cviky poslušnosti se provádějí podle popisu uvedeného v kapitole Prováděcí ustanovení pro cviky poslušnosti. Jako specifický prvek je u poslušnosti zařazen cvik sledování trasy člunu plaváním. Cvik plavání sledování trasy člunu se obvykle provádí v přestávce mezi speciálními cviky a poslušností. Čluny na souši použité při cviku vyslání psa na dva cíle s přivoláním nemusí být funkční pro plavbu.

Sledování trasy člunu plaváním 300m

Psovod nastupuje do člunu, pes sedí na břehu a po odražení člunu od břehu na povel psovoda vstupuje do vody a plaváním sleduje člun po určené trase k bójce, kde se člun obrací zpět. Psovod určuje rychlost pohybu člunu, pes sleduje člun vzadu. S ohledem na bezpečnost psa, plave pes v optimální vzdálenosti 2 – 7 m od člunu. Trasa člunu je 300 m dlouhá. Setrvání psa na břehu při nastupování psovoda do člunu se hodnotí dílčími body z celkové bodové hodnoty cviku (5 bodů). Aktivní přístup psa, kdy nesetrvává na břehu až do povelu psovoda, a vběhne do vody dříve, nesmí být důvodem pro nesplnění celého cviku a hodnotí se ztrátou dílčích bodů (nejvýše 5 bodů).

Průchod rušnou skupinou osob. Skupina volně se pohybujících 5 osob v určeném prostoru se baví a situace je doprovázena rušivými zvuky (sirény, klaksony, houkačky aj.). Jednou z těchto osob je další psovod odloženého psa. Prostor tvoří kruh o průměru cca 5 m, osoby při pohybu musí dodržovat vzdálenost min. 0,5 m od psa. Psovod skupinu se psem 1x obejde, pak vstoupí dovnitř, zastaví se, psa položí, vstoupí do hovoru s jednou z osob a podá si s ní ruku, po krátkém rozhovoru psa posadí opět u nohy, skupinu opustí a vrátí se podle pokynu rozhodčího na výchozí stanoviště. Skupina se zastavuje, když psovod vstoupí do skupiny a znovu rozejde poté, co psovod provede požadovanou pozici, psovod vychází ze skupiny průchodem mezi pohybujícími se osobami. Psovod, který má odloženého psa, přichází do skupiny v okamžiku, kdy následující cvičící psovod končí cvik 1, a setrvává ve skupině po dobu cviků 2 a 3. Poté se vrací na stanoviště 30 kroků od svého odloženého psa. Toto stanoviště se přitom nachází cca 10 – 15 kroků od prostoru skupiny. Skupina po ukončení cviku 3 u každého psa prostor poslušnosti opouští.

POSLUŠNOST ZVP 3		100 bodů	Celkem SPECIÁLNÍ CVIKY ZVP 3		200 bodů
Ovladatelnost bez vodítka (chůze, klus, pomalá chůze) s obraty	10		ZÁCHRANNÉ CVIKY		(100)
Průchod skupinou osob s rušivými hluky a rozhovorem	10		Donesení pádla ze břehu psovodovi do člunu plaváním (20m)		25
Polohy psa (sedni, lehni, vstaň) 10 kroků před psovodem	10		Přivlečení člunu s bezvládnými osobami (25m)		25
Štěkání psa na rozkaz – pes leží 10 kroků před psovodem	10		Přivlečení bezvládného surfaře ke břehu (30m)		25
Aport praktického předmětu (odhodí pořadatel, aport není psovoda)	10		Pomoc plavci v nesnázích (30m)		25
Vyslání psa na dva cíle s přivoláním (pravá, levá 20 kroků – čluny na souši)	10		PACHOVÉ PRÁCE		(100)
Nesení psa s předáním 10+10 kroků	10		Identifikace vzorku lidského pachu v pobřežním pásmu (100m)		50
Dlouhodobé odložení (psovod ve skupině po celou dobu odložení)	10		Identifikace vzorku lidského pachu na vodní ploše 100x200m		50
Sledování trasy člunu plaváním 300 m	20				

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZVP 3

300 bodů

ZKOUŠKY LAVINOVÝCH PRACÍ

- **ZLP 1** Zkouška lavinových prací 1.stupeň
- **ZLP 2** Zkouška lavinových prací 2.stupeň
- **ZLP 3** Zkouška lavinových prací 3.stupeň

Provádění zkoušek lavinových prací se řídí základními prováděcími ustanoveními pro speciální cviky s upřesněními odpovídajícím danému stupni zkoušky. Zkoušky lavinových prací jsou zimní variantou terénního vyhledání s osobami ukrytými pod sněhem. Není proto jejich ambicí ani cílem připravovat psy pro vyhledání osob zavalených v lavině.

Sněhová pokrývka terénu je u všech stupňů zkoušky vyžadována v souvislé ploše s určenou minimální výškou sněhového sloupce (20 cm pro 1.stupeň, 40 cm pro 2.stupeň a 60 cm pro 3.stupeň).

Terény musí svou náročností odpovídat danému stupni zkoušky. Hranice prohledávaného prostoru jsou vždy vyznačeny žlutými praporky nebo značkami, v případě snížené viditelnosti (mlha, vánice) i světelnými zdroji. Před zahájením prohledávání musí být vyznačené terény částečně překříženy několika lyžaři.

Úkryty pohřešovaných osob nesmějí v žádném případě vyčnívat z terénu a být k rozeznání zrakem. Pomocníci se v terénu pohybují na lyžích nebo na sněžnicích.

Psovod přijíždí k terénu po určené příchozí trase na lyžích nebo na sněžnicích (pes za psovodem ve stopě) a při prohledávání terénu se poté pohybuje za psem na lyžích nebo na sněžnicích podle vlastní volby.

Rozhodčí společně s vedoucím zkoušek se při všech stupních zkoušky pohybuje v obou terénech společně se psovodem, nebo může práci pozorovat z volitelného stanoviště. Záchraná četa či jiné pomocné složky do terénu při práci psa nevstupují.

K úspěšnému splnění zkoušky je vždy nutné nalézt všechny hledané subjekty v rozsahu daného stupně zkoušky.

Označování osoby je možné štěkáním a hrabáním, případně nálezku nebo volným značením (pro snadné upřesnění místa nálezku se i u těchto variantních způsobů značení doporučuje, aby byly doprovázeny hrabáním v místě nálezku). Způsob označování osoby psem hlásí psovod rozhodčímu při hlášení před zahájením práce. V případě volného značení nalezené osoby, psovod taktéž oznámí rozhodčímu vzorec chování psa.

Pokud však pes nalezenou osobu označí jiným než předem nahlášeným způsobem, hodnotí se toto označení ve známce maximálně uspokojivě.

Vzorek lidského pachu (cadaver) u zkoušky ZLP3 pes označuje štěkáním, hrabáním, zaujetím některé z poloh, případně kombinací všech možností. Hodnotí se výrazně přesnost a intenzita značení. Kromě intenzivního značení štěkáním (může být doprovázené i polohou nebo hrabáním) lze hodnotit intenzitu značení ve známce výborně i v případě, že pes značí cadaver v místě nálezku výrazným a dychtivým hrabáním bez štěkání. Pro značení cadaveru je přípustné též značení nálezku nebo volným značením, přičemž bezchybné provedení lze hodnotit ve známce výborně. Aportování vzorku cadaveru není přípustné.

U zkoušky ZLP3, kde speciální práce obsahuje současně vyhledání živých osob i cadaveru, jsou pro každý druh nálezku přípustné jiné způsoby značení (např. označení živé osoby nálezku a označení vzorku lidského pachu štěkáním či hrabáním), avšak tyto rozdílné způsoby značení musí psovod včas před zahájením práce oznámit rozhodčímu.

Rozhodčí je oprávněn práci psa ukončit, pokud pes projeví agresivitu vůči psům či lidem a nalezeným osobám, při nevhodném chování psovoda nebo opakovaném a nekontrolovatelném vybíhání psa z prohledávaného prostoru (po předcházejícím napomenutí podmíněným srážkou bodů 5 bodů). Dále je

práce ukončena při falešném značení, při zranění psa, pokud pes projevuje výraznou nechuť k práci, nebo bázlivost. Naproti tomu, pokud pes v době vyčerpání časového limitu právě evidentně a s velkým zájmem pracuje na dohledání osoby v úkrytu, je rozhodčí oprávněn čas přiměřeně navýšit.

Provádění cviků poslušnosti se řídí prováděcími ustanoveními pro cviky poslušnosti s upřesněními odpovídajícím danému stupni zkoušky. Poslušnost je zaměřena na cviky pro praktickou ovladatelnost psa při záchranných pracích. Cviky se provádějí na sněhové ploše způsobilé pro chůzi a cviky psa (přiměřeně rovná plocha, zpevněná např. rolbou nebo pomocí lyží). Pro cvik vysílání na cíl s přivoláním se u lavinových zkoušek použije jako cíl kužel nebo batoh umístěný v předepsané vzdálenosti. Praktické předměty pro aportování si volí u vyšších zkoušek psovod. U vrcholových zkoušek pořadatel použije pro všechny účastníky identický předmět pro aport.

Rušivé nárazové hluky v podobě střelby se při zkouškách lavinových prací neprovádějí.

• **ZLP 1** **zkouška lavinových prací 1.stupně**

Speciální cvik se u zkoušky ZLP1 provádí dvakrát, vždy s různými terény a osobami. Oba terény se prohledávají ve dne.

Terény o rozměrech cca 8.000 m² (cca 80 x 100 m) musí být před nasazením psa částečně překříženy několika lyžaři. Minimální výška souvislé sněhové pokrývky je 20 cm.

Psovod přijíždí k prvnímu terénu po určené příchozí trase v délce 100 m na lyžích nebo na sněžnicích, pes následuje psovoda s přiměřeným odstupem v jeho stopě. Pes by se neměl vzdalovat více jak 3 m od psovoda a neměl by vybíhat do stran či psovoda předbíhat.

Tři pohřešované osoby se nacházejí ve dvou terénech v neurčeném poměru (2:1, 1:2). Osoby jsou umístěny tak, aby úkryty nebyly zjistitelné zrakem, pod úrovní terénu se sněhovou vrstvou min 20 cm.

Časový limit pro prohledání jednoho terénu je 20 minut. Min. přestávka na odpočinek mezi prohledáním obou terénů je 60 minut.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZLP 1		Celkem speciální cviky 200 bodů	
Prohledání terénu 1	25 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3)	50 bodů
Prohledání terénu 2	25 bodů		
Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu	5	Zachycení pachu a jeho dohledání	30
Plánovitost a průzkum terénu	5	Intenzita označení	10
Ovladatelnost psa	5	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezu psovodem)	10
Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1 a 2	50 bodů	Celkem za nález 3 subjektů	150 bodů

Cviky poslušnosti se provádějí podle popisu uvedeného v kapitole Prováděcí ustanovení pro cviky poslušnosti. Cvik ovladatelnosti a průchod skupinou osob se provádí se psem na vodítku. Jako specifický prvek je u poslušnosti zařazen cvik chůze psa ve stopě psovoda, který se hodnotí při příchodu psovoda na lyžích / sněžnicích do prvního terénu speciálních prací (popis cviku výše).

Průchod rušnou skupinou osob. Skupina volně se pohybujících 4 osob v určeném prostoru se baví a situace je doprovázena rušivými zvuky (sirény, řehtačky aj.). Prostor tvoří kruh o průměru cca 5 m, osoby při pohybu musí dodržovat vzdálenost min. 0,5 m od psa. Psovod skupinu se psem 1x obejde, pak vstoupí dovnitř a bez zastavení skupinu opustí a vrátí se podle pokynu rozhodčího na výchozí stanoviště. Skupina zastavuje, když psovod vchází do skupiny, a znovu se již nedává do pohybu. Skupina se nachází pouze po dobu cviku č.2 v prostoru poslušnosti cca 10-15 kroků od stanoviště psovoda odloženého psa, po provedení průchodu prostor vždy opouští.

POSLUŠNOST ZLP 1			Celkem poslušnost		100 bodů
1	Ovladatelnost na vodítku (chůze, klus, pomalá chůze) s obraty	10	6	Vysílání psa na cíl 30 kroků (kužel nebo batoh) s přivoláním	10
2	Průchod skupinou osob na vodítku	10	7	Plazení psa 10 kroků (se psovodem nebo sám)	10
3	Polohy psa u nohy psovoda bez vodítka	10	8	Dlouhodobé odložení (psovod 30 kroků před psem)	10
4	Štěkání psa na rozkaz u nohy psovoda bez vodítka	10	9	Sledování trasy lyží ve stopě 100 m	20
5	Aport libovolného předmětu psovoda	10			

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZLP 1	300 bodů
--	-----------------

• **ZLP 2 zkouška lavinových prací 2.stupně**

Speciální cvik se u zkoušky ZLP2 provádí dvakrát, vždy s různými terény a osobami. Jedno prohledání se provádí ve dne a jedno v noci.

Terény o rozměrech **cca 10.000 m²** (cca **100x100 metrů**) musí být před nasazením psa překříženy několika lyžaři. Minimální výška souvislé sněhové pokrývky je 40 cm.

Psovod přijíždí k prvnímu terénu po určené příchozí trase v délce 200 m na lyžích nebo na sněžnicích, pes následuje psovoda s přiměřeným odstupem v jeho stopě. Pes by se neměl vzdalovat více jak 3 m od psovoda a neměl by vybíhat do stran či psovoda předbíhat.

Čtyři pohřešované osoby se nacházejí ve dvou terénech v neurčeném poměru (3:1, 2:2, 1:3, 0:4). Osoby jsou umístěny tak, aby úkryty nebyly zjistitelné zrakem, pod úrovní terénu se sněhovou vrstvou min 40 cm.

Časový limit pro prohledání jednoho terénu je 25 minut. Min. přestávka na odpočinek mezi prohledáním obou terénů je 30 minut.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZLP 2		Celkem speciální cviky 200 bodů	
Prohledání terénu 1	30 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3, 4)	35 bodů
Prohledání terénu 2	30 bodů		
Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu	5	Zachycení pachu a jeho dohledání	15
Plánovitost a průzkum terénu	10	Intenzita označení	10
Ovladatelnost psa	5	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezu psovodem)	10
Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1 a 2	60 bodů	Celkem za nález 4 subjektů	140 bodů

Cviky poslušnosti se provádějí podle popisu uvedeného v kapitole Prováděcí ustanovení pro cviky poslušnosti. Jako specifický prvek je u poslušnosti zařazen cvik chůze psa ve stopě psovoda, který se hodnotí při příchodu psovoda na lyžích / sněžnicích do prvního terénu speciálních prací (popis cviku výše).

Průchod rušnou skupinou osob. Skupina volně se pohybujících 5 osob v určeném prostoru se baví a situace je doprovázena rušivými zvuky (sirény, řehačky aj.). Jednou z těchto osob je další psovod odloženého psa. Prostor tvoří kruh o průměru cca 5 m, osoby při pohybu musí dodržovat vzdálenost min. 0,5 m od psa. Psovod skupinu se psem 1x obejde, pak vstoupí dovnitř, krátce se zastaví (pes v základní pozici u nohy), poté skupinu opustí a vrátí se podle pokynu rozhodčího na výchozí stanoviště. Skupina se zastavuje, když psovod vstoupí do skupiny a znovu rozejde poté, co psovod provede požadovanou pozici, psovod vychází ze skupiny průchodem mezi pohybujícími se osobami. Psovod, který má odloženého psa, přichází do skupiny v okamžiku, kdy následující cvičící psovod končí cvik 1, a setrvává ve skupině pouze po dobu cviku 2. Poté se vrací na stanoviště 30 kroků od svého odloženého psa. Toto stanoviště se přitom nachází cca 10 – 15 kroků od prostoru skupiny. Skupina po ukončení cviku 2 u každého psa prostor poslušnosti opouští.

POSLUŠNOST ZLP 2			Celkem poslušnost		100 bodů
1	Ovladatelnost bez vodítka (chůze, klus, pomalá chůze) s obraty	10	6	Vysílání psa na cíl 40 kroků (kužel nebo batoh) s přivoláním	10
2	Průchod rušnou skupinou osob bez vodítka se zastavením	10	7	Plazení psa 10 kroků (se psovodem nebo sám)	10
3	Polohy psa 2 kroky před psovodem	10	8	Dlouhodobé odložení (psovod 30 kroků před psem, odchod do skupiny na cvik 2)	10
4	Štěkání psa na rozkaz – pes sedí 2 kroky před psovodem	10	9	Sledování trasy lyží ve stopě 200 m	20
5	Aport praktického předmětu psovoda	10			

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZLP 2	300 bodů
--	-----------------

• ZLP 3 zkouška lavinových prací 3.stupně

Speciální cvik se u zkoušky ZLP3 provádí dvakrát, vždy s různými terény a osobami. Oba terény se prohledávají ve dne.

Svažité terény o rozměrech cca 15.000 m² (cca 100x150 metrů) musí být před nasazením psa překříženy několika lyžaři. Minimální výška souvislé sněhové pokrývky je 60 cm.

Psovod přijíždí k prvnímu terénu po určené příchozí trase v délce 300 m na lyžích nebo na sněžnicích, pes následuje psovoda s přiměřeným odstupem v jeho stopě. Pes by se neměl vzdalovat více jak 3 m od psovoda a neměl by vybíhat do stran či psovoda předbíhat.

Čtyři pohřešované osoby a jeden vzorek lidského pachu se nacházejí ve dvou terénech v neurčeném poměru (4:1, 3:2, 2:3, 1:4, 0:5). **Osoby** jsou umístěny tak, aby úkryty nebyly zjistitelné zrakem, pod úrovní terénu se sněhovou vrstvou min 60 cm. **Vzorek lidského pachu** je umístěn pod sněhem v hloubce cca 20 - 30 cm.

Časový limit pro prohledání jednoho terénu je 30 minut.

Přestávka na odpočinek mezi prohledáním obou terénů je stanovena nejméně na 45 minut.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZLP 3		Celkem speciální cviky 200 bodů	
Prohledání terénu 1	25 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3, 4, 5)	30 bodů
Prohledání terénu 2	25 bodů		
Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu	5	Zachycení pachu a jeho dohledání	10
Plánovitost a průzkum terénu	5	Intenzita označení	10
Ovladatelnost psa	5	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezu psovodem)	10
Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1 a 2	50 bodů	Celkem za nález 5 subjektů	150 bodů

Cviky poslušnosti se provádějí podle popisu uvedeného v kapitole Prováděcí ustanovení pro cviky poslušnosti. Jako specifický prvek je u poslušnosti zařazen cvik chůze psa ve stopě psovoda, který se hodnotí při příchodu psovoda na lyžích / sněžnicích do prvního terénu speciálních prací (popis cviku výše).

Průchod rušnou skupinou osob. Skupina volně se pohybujících 5 osob v určeném prostoru se baví a situace je doprovázena rušivými zvuky (sirény, klaksony, houkačky aj.). Jednou z těchto osob je další psovod odloženého psa. Prostor tvoří kruh o průměru cca 5 m, osoby při pohybu musí dodržovat vzdálenost min. 0,5 m od psa. Psovod skupinu se psem 1x obejde, pak vstoupí dovnitř, zastaví se, psa položí, vstoupí do hovoru s jednou z osob a podá si s ní ruku, po krátkém rozhovoru psa posadí opět u nohy, skupinu opustí a vrátí se podle pokynu rozhodčího na výchozí stanoviště. Skupina se zastavuje, když psovod vstoupí do skupiny a znovu rozejde poté, co psovod provede požadovanou pozici, psovod vychází ze skupiny průchodem mezi pohybujícími se osobami. Psovod, který má odloženého psa, přichází do skupiny v okamžiku, kdy následující cvičící psovod končí cvik 1, a setrvává ve skupině po dobu cviků 2 a 3. Poté se vrací na stanoviště 30 kroků od svého odloženého psa. Toto stanoviště se přitom nachází cca 10 – 15 kroků od prostoru skupiny. Skupina po ukončení cviku 3 u každého psa prostor poslušnosti opouští.

POSLEŠNOST ZLP 3			Celkem poslušnost 100 bodů	
1	Ovladatelnost bez vodítka (chůze, klus, pomalá chůze) s obraty	10	6	Vyslání psa na dva cíle s přivoláním (pravá, levá 20 kroků – kužele nebo batohy) 10
2	Průchod skupinou osob s rušivými hluky a rozhovorem	10	7	Nesení psa s předáním 10+10 kroků 10
3	Polohy psa (sedni, lehni, vstaň) 10 kroků před psovodem	10	8	Dlouhodobé odložení (psovod ve skupině po dobu cviků 2 a 3) 10
4	Štěkání psa na rozkaz – pes leží 10 kroků před psovodem	10	9	Sledování trasy lyží ve stopě 300 m 20
5	Aport praktického předmětu (odhodí pořadatel, aport není psovoda)	10		

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZLP 3	300 bodů
--	-----------------

ZKOUŠKY ZÁCHRANNÉHO STOPOVÁNÍ

- **ZZS 1** Zkouška záchranného stopování 1.stupeň
- **ZZS 2** Zkouška záchranného stopování 2.stupeň
- **ZZS 3** Zkouška záchranného stopování 3.stupeň

Základní podmínkou záchranného stopování je nalezení osoby kladeče na konci stopy. Proto i bodová hodnota pro označení osoby je postavena tak, aby při nenalezení osoby pes nesplnil limit zkoušky.

Stopu může pes sledovat na stopovací šňůře nebo na volno, s postrojem libovolného typu nebo na obojku, vždy však psovod následuje psa s odstupem 10 m. Pro hodnocení práce je zásadní, aby pes stopu sledoval s chutí, se zájmem a bez nejmenší známky donucení.

Psovodovi je dovoleno práci na stopě přerušit, aby mohl psovi očistit hlavu, oči a nos, či mu dát napít. Přestávku však musí rozhodčímu smluveným pokynem nejdříve oznámit a nesmí tak učinit, když pes zřetelně pracuje na lomu nebo se blíží k nalezené osobě. Jako vhodnou dobu pro přestávku, pokud ji psovod považuje za nutnou, lze využít čas po označení a nahlášení nalezeného předmětu. Tyto přestávky se však započítávají do časového limitu.

Terény pro kladení stop jsou přírodního charakteru, podle stupně náročnosti jsou stopy vedeny přes různorodé terény (např. osení, louka, les, oranice, zahrada, sad, lesní nebo polní cesta) bez ohledu na terénní překážky (stojící stromy, povalené stromy, hustší porost, malé potoky apod.).

Označení předmětů a osoby je dovoleno provést některou z níže uvedených variant způsobů označení. Způsob označení předmětů a osoby hlásí psovod rozhodčímu před stopou. V případě volného značení nalezené osoby, psovod taktéž oznámí rozhodčímu vzorec chování psa, v případě značení osoby nálezku, oznámí, kdy psu nálezku nasadí.

Pokud však pes nalezené předměty nebo nalezenou osobu označí jiným než předem nahlášeným způsobem, hodnotí se toto označení maximálně ve známce uspokojivě.

Při označování předmětů nebo osoby polohou, musí pes setrvat u nalezeného předmětu nebo u nalezené osoby až do příchodu psovoda v pozici vleže, vsedě nebo ve stoje (nemusí být pozice u všech nálezů shodná). Pes musí pozici zaujmout okamžitě a samostatně, u nalezené osoby se musí chovat klidně a neobtěžovat ji.

Psovod si smí vzít identifikační předmět v sáčku/ve sklenici s sebou na stopu a smí jej v případě potřeby použít v průběhu stopy pro opakované nasumování pachu hledané osoby psem. Nasumování však není povoleno u osoby nebo v její blízkosti ani v momentě, kdy již pes ze stopy zřetelně sešel. Opakované nasumování je hodnoceno přiměřenou bodovou ztrátou ze sledování stopy a je-li psovodem nadužíváno, může vést k ukončení práce.

Předměty je možné označovat polohou, aportováním nebo uchopením a setrváním na místě.

Pokud pes označuje nalezené předměty uchopením, může je buď aportovat k psovodovi, nebo s nimi setrvat na místě v určité poloze. Střídání aportování nebo setrvání na místě u rozličných předmětů v průběhu stopy není chybou, avšak nalezený předmět musí pes v obou případech vždy bez váhání a samostatně uchopit.

Osobu je možné označovat štěkáním, polohou nebo nálezku. Při označování nalezené osoby štěkáním je vyžadováno samostatné a dostatečné značení u osoby až do příchodu psovoda ke psu, kombinace štěkání psa se zaujetím polohy např. vleže není chybou.

Označování nalezené osoby na stopě nálezku psa se řídí obdobnými pravidly jako u dalších kategorií pachových prací. Nálezku musí mít pes upnutou na krku již při uvedení na stopu

Rozhodčí je povinen stopování ukončit při ovlivňování psa vodítkem nebo nevhodnými povely, křičením, po předcházejícím napomenutí podmíněným srážkou bodů. Dále je stopa ukončena při malém zájmu psa a při opuštění trasy stopy více jak na 10 metrů. Naproti tomu při vyčerpání časového limitu v posledním úseku je možno psa, který dále na stopě intenzivně pracuje, nechat dojít do konce.

Stopy se mohou zvedat s minimální pauzou 2 hodiny mezi sebou.

Osoba na stopě leží zásadně tělem po směru stopy, na břiše a s obličejem ukrytým mezi pažemi. Při první stopě leží volně na podložce, při druhé je zahalena včetně hlavy ve vlastní pokrývce. Nesmí být zdálky vidět a pozici musí zaujmout nejpozději v době uvedení psa k začátku stopy. Agresivní chování psa u nalezené osoby znamená diskvalifikaci. Neoznačení osoby na konci stopy znamená celkové nesplnění disciplíny.

Předměty na stopě jsou praktické předměty denní potřeby (např. rukavice, ponožka, nůž, brýle, peněženka, doklady, pouzdro na brýle, šátek, hřeben aj.).

Při chybném označení předmětu, které psovod potvrdí zvednutím ruky, následuje odpovídající bodová srážka v hodnotě bodů za 1 předmět. Pokud si pes lehne v místě, kde se žádný předmět nenachází a psovod toto chování nenahlásí jako označení předmětu, a dá psovi pokyn k další práci, je toto ohodnoceno dílčí bodovou srážkou. Každý nenalezený předmět se hodnotí 0 body. Za nenalezený předmět je považován i předmět, který nebyl psem označen samostatně.

Provádění cviků poslušnosti se řídí prováděcími ustanoveními pro cviky poslušnosti s upřesněními odpovídajícím danému stupni zkoušky. Poslušnost je zaměřena na cviky pro praktickou ovladatelnost psa při záchranných pracích. Cviky se provádějí na vhodné ploše způsobitelné pro chůzi a cviky psa (přiměřeně rovná plocha), mohou se provádět i na cvičišti. Pro cvik vysílání na cíl s přivoláním se u zkoušek záchranného stopování použije jako cíl kužel nebo batoh umístěný v předepsané vzdálenosti. Praktické předměty pro aportování si volí u vyšších zkoušek psovod. U vrcholových zkoušek pořadatel použije pro všechny účastníky identický předmět pro aport.

Rušivé nárazové hluky v podobě střelby se při zkouškách záchranného stopování neprovádějí.

• **ZZS 1** **zkouška záchranného stopování 1.stupně**

Obě stopy se při zkoušce ZZS1 vypracovávají ve dne. Pořadí stop nelze měnit. Každá z těchto stop musí být kladena jinou osobou.

1. STOPA:

600 m (cca 850 kroků) dlouhá cizí stopa se 3 předměty do velikosti peněženky, 2x lomená (1. v pravém a 2. v ostrém úhlu) přetínající polní cestu a pokrývající dva různorodé terény (např. osení-les, oranice-louka apod.), s označeným začátkem a uzavřeným sáčkem / sklenicí s předmětem kladeče k nasumování, s osobou kladeče na konci stopy. Stáří stopy **60 min.** Časový limit pro vypracování je 20 minut.

2. STOPA:

300 m (cca 425 kroků) dlouhá praktická cizí stopa se 3 předměty do velikosti peněženky, s označeným začátkem a uzavřeným sáčkem / sklenicí s předmětem kladeče k nasumování, kladená bez ohledu na terénní překážky a pokrývající dva různorodé terény (např. osení-les, oranice-louka apod.), s osobou kladeče na konci stopy. Stáří stopy **120 min.** Časový limit pro vypracování je 15 minut.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZZS 1		Celkem – 2 stopy 200 bodů	
STOPA 1		STOPA 2	
Nasumování a zachycení začátku stopy	10	Nasumování a zachycení začátku stopy	10
Vypracování úseků (3 x 10 b)	30	Sledování stopy	50
Vypracování lomů (2 x 10 b)	20	x	x
Označení předmětů (3 x 3 b)	9	Označení předmětů (3 x 3 b)	9
Označení osoby	31	Označení osoby	31
Celkem stopa 1	100 bodů	Celkem stopa 2	100 bodů

Cviky poslušnosti se provádějí podle popisu uvedeného v kapitole Prováděcí ustanovení pro cviky poslušnosti. Cvik ovladatelnosti a průchod skupinou osob se provádí se psem na vodítku.

Průchod rušnou skupinou osob. Skupina volně se pohybujících 4 osob v určeném prostoru se baví a situace je doprovázena rušivými zvuky (sirény, řehtačky aj.). Prostor tvoří kruh o průměru cca 5 m, osoby při pohybu musí dodržovat vzdálenost min. 0,5 m od psa. Psovod skupinu se psem 1x obejde, pak vstoupí dovnitř a bez zastavení skupinu opustí a vrátí se podle pokynu rozhodčího na výchozí stanoviště. Skupina zastavuje, když psovod vchází do skupiny, a znovu se již nedává do pohybu. Skupina se nachází pouze po dobu cviku č.2 v prostoru poslušnosti cca 10-15 kroků od stanoviště psovoda odloženého psa, po provedení průchodu prostor vždy opouští.

Volné označení osoby se provádí jako cvik poslušnosti a vždy musí být prováděn před nasazením psa na speciální cviky. Psovod se psem přicházejí na pokyn rozhodčího na jím určené stanoviště, ve vzdálenosti 15 kroků před nimi leží osoba zakrytá ve vlastní příkryvce (hlava není zakryta). Pes nesmí vidět osobu uléhat, avšak osoba se nachází viditelně na volném prostranství. Na pokyn rozhodčího psovod vysílá psa k označení z místa v dané vzdálenosti, které si může určit sám. Pes musí osobu přesvědčivě označit. Na pokyn rozhodčího psovod vyzvedne psa u osoby a odloží jej ve vzdálenosti 3 - 5 kroků od osoby (pes leží nebo sedí). Poté jde k osobě, osloví ji a provede s ní krátký rozhovor. Na základě zjištění skutečností o osobě (jméno, zdraví) nahlásí nález osoby rozhodčímu. Na pokyn rozhodčího psovod osobu postaví a společně s ní jde ke psu (nebo psa povel uvolní z pozice odložení a přivolá si ho k noze). Psovod si psa připoutá na vodítko a nalezenou osobu společně doprovodí k rozhodčímu, aniž by pes osobu obtěžoval. Označení osoby se hodnotí 10 body, druhá

poloviny bodové hodnoty cviku je určena pro hodnocení chování psa při kontaktu s osobou a následné klidové fáze.

POSLUŠNOST ZZS 1			Celkem poslušnost		100 bodů
1	Ovladatelnost na vodítku (chůze, klus, pomalá chůze) s obraty	10	6	Vysílání psa na cíl 30 kroků (kužel) s přivoláním	10
2	Průchod skupinou osob na vodítku	10	7	Plazení psa 10 kroků (se psovodem nebo sám)	10
3	Polohy psa u nohy psovoda bez vodítka	10	8	Dlouhodobé odložení (psovod 30 kroků před psem)	10
4	Štěkání psa na rozkaz u nohy psovoda bez vodítka	10	9	Volné označení osoby 15 kroků	20
5	Aport libovolného předmětu psovoda	10			

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZZS 1	300 bodů
--	-----------------

• **ZZS 2** **zkouška záchranného stopování 2.stupně**

První stopa se vypracovává ve dne, **druhá stopa** po setmění. Pořadí stop nelze měnit. Každá z těchto stop musí být kladena jinou osobou.

Pes při noční práci má světelné označení (na obojku nebo postroji), taktéž je v noci světelně označen začátek pro vyhledání stopy.

1. STOPA:

800 m (cca 1140 kroků) dlouhá cizí stopa se 3 předměty do velikosti peněženky, s osobou kladeče na konci stopy, 3x lomená (objeví se všechny typy lomů, tedy pravoúhlý, ostrý a tupý s tím, že ostrý lom není nikdy první) a pokrývající dva různorodé terény (zhruba jednou třetinou tvaru; např. osení-les, oranice-louka apod.), s vyhledáním začátku stopy, který protíná vytyčený čtverec 10x10 kroků, s předmětem kladeče k nasumování uloženým v uzavřeném sáčku / sklenici mimo vytyčený čtverec, překřížená vzápětí po položení další osobou ve 2 úsecích (nikoliv však ve čtverci na začátku a ne dříve než po prvním předmětu). Stáří stopy **120 min**. Časový limit pro vypracování je 30 minut.

2. STOPA:

400 m (cca 570 kroků) dlouhá praktická cizí stopa se 3 předměty do velikosti peněženky, předem neznámého tvaru, přetínající veřejnou cestu a pokrývající nejméně dva různorodé terény, kladená bez ohledu na terénní překážky, s označeným začátkem a uzavřeným sáčkem / sklenicí s předmětem kladeče k nasumování, s osobou kladeče na konci stopy. Stáří stopy **150 min**. Časový limit pro vypracování je 20 minut.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZZS 2		Celkem – 2 stopy 200 bodů	
STOPA 1		STOPA 2	
Nasumování a vyhledání začátku stopy	15	Nasumování a zachycení začátku stopy	10
Vypracování úseků bez křížení (2 x 7 b)	14	Sledování stopy	50
Vypracování úseků s křížením (2 x 8 b)	16	x	x
Vypracování lomů (3 x 5 b)	15	x	x
Označení předmětů (3 x 3 b)	9	Označení předmětů (3 x 3 b)	9
Označení osoby	31	Označení osoby	31
Celkem stopa 1	100 bodů	Celkem stopa 2	100 bodů

Cviky poslušnosti se provádějí podle popisu uvedeného v kapitole Prováděcí ustanovení pro cviky poslušnosti.

Průchod rušnou skupinou osob. Skupina volně se pohybujících 5 osob v určeném prostoru se baví a situace je doprovázena rušivými zvuky (sirény, řehtačky aj.). Jednou z těchto osob je další psovod odloženého psa. Prostor tvoří kruh o průměru cca 5 m, osoby při pohybu musí dodržovat vzdálenost min. 0,5 m od psa. Psovod skupinu se psem 1x obejde, pak vstoupí dovnitř, krátce se zastaví (pes v základní pozici u nohy), poté skupinu opustí a vrátí se podle pokynu rozhodčího na výchozí stanoviště. Skupina se zastavuje, když psovod vstoupí do skupiny a znovu rozejde poté, co psovod provede požadovanou pozici, psovod vychází ze skupiny průchodem mezi pohybujícími se osobami. Psovod,

který má odloženého psa, přichází do skupiny v okamžiku, kdy následující cvičící psovod končí cvik 1, a setrvává ve skupině pouze po dobu cviku 2. Poté se vrací na stanoviště 30 kroků od svého odloženého psa. Toto stanoviště se přitom nachází cca 10 – 15 kroků od prostoru skupiny. Skupina po ukončení cviku 2 u každého psa prostor poslušnosti opouští.

Volné označení osoby se provádí jako cvik poslušnosti a vždy musí být prováděn před nasazením psa na speciální cviky. Psovod se psem přicházejí na pokyn rozhodčího na jím určené stanoviště, ve vzdálenosti 30 kroků před nimi leží osoba zakrytá ve vlastní příkrývce (hlava je též zakryta). Pes nesmí vidět osobu uléhat, avšak osoba se nachází viditelně na volném prostranství. Na pokyn rozhodčího psovod vysílá psa k označení z místa v dané vzdálenosti, které si může určit sám. Pes musí osobu přesvědčivě označit. Na pokyn rozhodčího psovod vyzvedne psa u osoby a odloží jej ve vzdálenosti 3 - 5 kroků od osoby (pes leží nebo sedí). Poté jde k osobě, osloví ji a provede s ní krátký rozhovor. Na základě zjištění skutečností o osobě (jméno, zdraví) nahlásí nález osoby rozhodčímu a vyžádá si záchrannou četou. Společně se záchrannou četou na pokyn rozhodčího psovod osobu postaví, poté jde ke psu (nebo psa povel uvolní z pozice odložení a přivolá si ho k noze). Psovod se psem na volno nalezenou osobu společně doprovodí k rozhodčímu, aniž by pes osobu obtěžoval. Označení osoby se hodnotí 10 body, druhá polovina bodové hodnoty cviku je určena pro hodnocení chování psa při kontaktu s osobou a následné klidové fáze.

POSLUŠNOST ZZS 2			Celkem poslušnost		100 bodů
1	Ovladatelnost bez vodítka (chůze, klus, pomalá chůze) s obraty	10	6	Vysílání psa na cíl 40 kroků (kužel) s přivoláním	10
2	Průchod rušnou skupinou osob bez vodítka se zastavením	10	7	Plazení psa 10 kroků (se psovodem nebo sám)	10
3	Polohy psa 2 kroky před psovodem	10	8	Dlouhodobé odložení (psovod 30 kroků před psem, odchod do skupiny na cvik 2)	10
4	Štěkání psa na rozkaz – pes sedí 2 kroky před psovodem	10	9	Volné označení osoby 30 kroků	20
5	Aport praktického předmětu psovoda	10			

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZZS 2	300 bodů
--	-----------------

• **ZZS 3** **zkouška záchranného stopování 3.stupně**

Obě stopy jsou kladené jedním kladečem, jehož si psův odhad při zahájení akce vylosuje. Kladeči jsou pro účely losování i průběh zkoušky označeny neutrálním číslem.

Obě stopy se vypracovávají ve dne, pořadí stop nelze měnit.

1. STOPA:

1000 m (cca 1400 kroků) dlouhá cizí stopa se 3 předměty do velikosti peněženky, s osobou kladeče na konci stopy, 4x lomená (objeví se všechny typy lomů, tedy pravoúhlý, ostrý, tupý a oblouk bez určeného pořadí), pokrývající různorodé terény (nejméně dva typy přírodních terénů; např. oosení, les, oranice, louka), s vyhledáním stopy rozlišením tří stop, které protínají vytyčený prostor 15 x 20 m (cca 20x30 kroků), s předmětem kladeče k nasumování uloženým v uzavřeném sáčku / sklenici mimo vytyčený prostor. Současně s kladečem projdou vytyčeným prostorem dva pomocníci, nesmí zde však stopu překřížit a nesmí projít blíže než 5 m od stopy kladeče. Oba tyto pomocníci poté v průběhu délky stopy nezávisle na sobě tuto jednu překříží (nejdříve 200 kroků od začátku stopy a ne v bezprostřední blízkosti předmětů). Stáří stopy **180 min**. Časový limit pro vypracování je 45 minut.

2. STOPA:

500 m (cca 700 kroků) dlouhá praktická cizí stopa se 3 předměty do velikosti peněženky, s osobou kladeče na konci stopy, předem neznámého tvaru, kladená v různorodém terénu bez ohledu na terénní překážky, část stopy je vedena po lesní / polní cestě a dále ve svém průběhu tuto cestu ještě jednou kříží (křížení nemusí být kolmé). Po cestě do 15 minut od položení projdou společně tři indiferentní osoby s nesouhlasným pachem stopy. Začátek stopy pes vyhledává po nasumování předmětu kladeče rozlišením tří stop na úseku dlouhém 15 m (cca 20 kroků). Předmět k nasumování je uložen v uzavřeném sáčku / sklenici vedle úseku pro vyhledání začátku. Prostor pro vyhledání začátku stopy nesmí být na cestě ani v její bezprostřední blízkosti. Stáří stopy **180 min**. Časový limit pro vypracování je 30 minut.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZZS 3		Celkem – 2 stopy 200 bodů	
STOPA 1		STOPA 2	
Nasumování a vyhledání začátku stopy	15	Nasumování a vyhledání začátku stopy	10
Vypracování úseků (5 x 5 b)	25	Sledování stopy	50
Vypracování lomů (4 x 5 b)	20	x	x
Označení předmětů (3 x 3 b)	9	Označení předmětů (3 x 3 b)	9
Označení osoby	31	Označení osoby	31
Celkem stopa 1	100 bodů	Celkem stopa 2	100 bodů

Cviky poslušnosti se provádějí podle popisu uvedeného v kapitole Prováděcí ustanovení pro cviky poslušnosti.

Průchod rušnou skupinou osob. Skupina volně se pohybujících 5 osob v určeném prostoru se baví a situace je doprovázena rušivými zvuky (sirény, klaksony, houkačky aj.). Jednou z těchto osob je další psův odložený psa. Prostor tvoří kruh o průměru cca 5 m, osoby při pohybu musí dodržovat vzdálenost min. 0,5 m od psa. Psův odložený se psem 1x obejde, pak vstoupí dovnitř, zastaví se, psa položí, vstoupí do hovoru s jednou z osob a podá si s ní ruku, po krátkém rozhovoru psa posadí opět

u nohy, skupinu opustí a vrátí se podle pokynu rozhodčího na výchozí stanoviště. Skupina se zastavuje, když psovod vstoupí do skupiny a znovu rozejde poté, co psovod provede požadovanou pozici, psovod vychází ze skupiny průchodem mezi pohybujícími se osobami. Psovod, který má odloženého psa, přichází do skupiny v okamžiku, kdy následující cvičící psovod končí cvik 1, a setrvává ve skupině po dobu cviků 2 a 3. Poté se vrací na stanoviště 30 kroků od svého odloženého psa. Toto stanoviště se přitom nachází cca 10 – 15 kroků od prostoru skupiny. Skupina po ukončení cviku 3 u každého psa prostor poslušnosti opouští.

Volné označení osoby se provádí jako cvik poslušnosti a vždy musí být prováděn před nasazením psa na speciální cviky. Psovod se psem přichází na pokyn rozhodčího na jím určené stanoviště, ve vzdálenosti 40 kroků před nimi leží osoba zakrytá ve vlastní příkryvce (hlava je též zakryta). Pes nesmí vidět osobu uléhat, avšak osoba se nachází viditelně na volném prostranství. Na pokyn rozhodčího psovod vysílá psa k označení z místa v dané vzdálenosti, které si může určit sám. Pes musí osobu přesvědčivě označit. Na pokyn rozhodčího psovod vyzvedne psa u osoby a odloží jej ve vzdálenosti 3 - 5 kroků od osoby (pes leží nebo sedí). Poté jde k osobě, osloví ji a provede s ní krátký rozhovor. Na základě zjištění skutečností o osobě (jméno, zdraví) nahlásí nález osoby rozhodčímu a vyžádá si záchranou četou. Společně se záchranou četou na pokyn rozhodčího psovod osobu posadí, poté jde ke psu (nebo psa povel uvolní z pozice odložení) a umožní psu znovu kontaktovat osobu. Psovod poté se psem na volno nalezenou osobu společně doprovodí k rozhodčímu, aniž by pes osobu obtěžoval, avšak nemusí psovoda přesně sledovat chůzí u nohy. Označení osoby se hodnotí 10 body, druhá polovina bodové hodnoty cviku je určena pro hodnocení chování psa při kontaktu s osobou a následné klidové fáze.

POSLUŠNOST ZZS 3			Celkem poslušnost		100 bodů
1	Ovladatelnost bez vodítka (chůze, klus, pomalá chůze) s obraty	10	6	Vyslání psa na dva cíle s přivoláním (pravá, levá 20 kroků)	10
2	Průchod skupinou osob s rušivými hluky a rozhovorem	10	7	Nesení psa s předáním 10+10 kroků	10
3	Polohy psa (sedni, lehni, vstaň) 10 kroků před psovodem	10	8	Dlouhodobé odložení (psovod ve skupině po dobu cviků 2 a 3)	10
4	Štěkání psa na rozkaz – pes leží 10 kroků před psovodem	10	9	Volné označení osoby 40 kroků	20
5	Aport praktického předmětu (odhodí pořadatel, aport není psovoda)	10			

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZZS 3

300 bodů

ZKOUŠKY SPECIÁLNÍ

- **ZZP - C1** Zkouška záchranných prací Cadaver 1. stupeň
- **ZZP - C2** Zkouška záchranných prací Cadaver 2. stupeň
- **ZTV - C1** Zkouška terénního vyhledání Cadaver 1. stupeň
- **ZTV - C2** Zkouška terénního vyhledání Cadaver 2. stupeň
- **ZVP - C1** Zkouška vodních prací Cadaver 1. stupeň
- **ZVP - C2** Zkouška vodních prací Cadaver 2. stupeň
- **ZLP - C1** Zkouška lavinových prací Cadaver 1. stupeň
- **ZLP - C2** Zkouška lavinových prací Cadaver 2. stupeň

Provádění speciálních zkoušek s vyhledáním vzorků lidského pachu (cadaveru) se řídí základními prováděcími ustanoveními pro speciální cviky s upřesněními odpovídajícím danému typu a stupni zkoušky.

Speciální zkoušky cadaver obsahují pouze speciální práce bez poslušnosti. Ve druhých stupních všech kategorií jsou obtížností a odpovědností psovoda co nejvíce přiblíženy praxi.

Terény musí svým typem a rozsahem odpovídat typu zkoušky. Musí být prováděny v reálném prostředí, nelze je tedy provádět v imitovaném prostředí (např. v hale, na hřišti nebo formou rozlišování několika zjevných úkrytů). Terény jsou zřetelně vyznačeny páskou nebo jinými značkami.

V terénech mohou být umístěny různé rušivé předměty včetně negativ (nejvýše 3 v každém terénu - např. části oděvů, cadaver zvíře, předměty s lidským pachem aj.) a pomocníci před zahájením zkoušek napachují různé úkryty nebo předměty, které se nacházejí v terénu. Tyto sekundární zdroje lidského pachu však nesmí vytvářet osoba, která manipulovala se vzorky cadaveru. Pes musí mít možnost tyto předměty a negativa čichem prozkoumat, nesmějí tedy být umístěné v nepřístupných prostorech nebo zahrabané. Současně terén před nasazením psů projde několik osob (kromě zkoušek vyhledání cadaveru na vodě).

Psovod je seznámen s hranicemi inkriminovaného prostoru a pohybuje se v něm sám podle vlastní úvahy. Každý nález přesně označuje a hlásí jeho umístění vysílačkou. Vybavení psovoda vysílačkou není vyžadováno při zkouškách vyhledání cadaveru ve vodě (ZVP-C 1 a 2). U všech typů zkoušek vyhledání cadaveru může být psovod vybaven a používat pro identifikaci místa nálezu přístroj s GPS navigací.

Rozhodčí společně s vedoucím zkoušek se pohybuje v terénech společně se psovodem, nebo může práci pozorovat z volitelného stanoviště. Záchranná četa či jiné pomocné složky do terénu při práci psa nevstupují.

K úspěšnému splnění zkoušky je vždy nutné nalézt všechny hledané subjekty v rozsahu daného stupně zkoušky.

Označování cadaveru je možné štěkáním, hrabáním, zaujetím některé z poloh, případně kombinací všech možností. Hodnotí se výrazně přesnost a intenzita značení, pokud však pes při značení cadaveru neštěká, nemůže za intenzitu značení obdržet známku výborně. Výjimkou je označení cadaveru v pobřežním pásmu u zkoušek vodních prací a označení cadaveru u zkoušek lavinových, kde lze velmi intenzivní hrabání v místě nálezu hodnotit známkou výborně. U všech zkoušek je pro značení cadaveru přípustné též značení nálezkou nebo volným značením, přičemž bezchybné provedení lze hodnotit ve známce výborně. Aportování u vzorků lidského pachu však není přípustné.

Způsob označování nálezu psem hlásí psovod rozhodčímu při hlášení před zahájením práce. V případě volného značení nálezu, psovod taktéž oznámí rozhodčímu vzorec chování psa. Pokud však pes nález označí jiným než předem nahlášeným způsobem, hodnotí se toto označení maximálně ve známce uspokojivě.

Rozhodčí je oprávněn práci psa ukončit, pokud pes projeví agresivitu vůči psům či lidem, při nevhodném chování psovoda nebo opakovaném a nekontrolovatelném vybíhání psa z prohledávaného prostoru (po předcházejícím napomenutí podmíněném srážkou bodů 5 bodů). Dále je práce ukončena při falešném značení, při zranění psa, pokud pes projevuje výraznou nechuť k práci, nebo bázlivost. Naproti tomu, pokud pes v době vyčerpání časového limitu právě evidentně a s velkým zájmem pracuje na dohledání hledaného subjektu, je rozhodčí oprávněn čas přiměřeně navýšit.

• ZPP- C1 zkouška záchranných prací cadaver 1.stupně

Dva terény, každý o rozměrech cca 1.000 m², jsou v reálném prostředí sutiny a prohledávají se jeden ve dne a jeden po setmění. V terénu jsou volně umístěny součásti oděvů a další rušivé předměty, negativa či sekundární zdroje lidského pachu (viz popis v úvodu speciálních zkoušek). Terény jsou zřetelně vyznačeny páskou nebo jinými značkami.

Tři hledané subjekty (vzorky mrtvého pachu) jsou ukryty ve dvou různých terénech pro psovody v neznámém poměru (0:3, 2:1, 1:2). Subjekty jsou ukryty cca 20 – 30 cm pod úrovní terénu ve vrstvě suti a nesmějí být vizuálně zjištělné. Minimální vzdálenost úkrytů, resp. subjektů v terénech je 15 m.

Při nenalezení některého subjektu není zkouška splněna, pes obdrží bez ohledu na dosud získané body známku chybně.

Časový limit pro prohledání jednoho terénu je 25 minut. Pauza pro odpočinek mezi oběma speciály není pevně stanovena, min. však 30 minut.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZPP – C 1		Speciální cviky celkem 200 bodů	
Prohledání terénu 1	25 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3)	50 bodů
Prohledání terénu 2	25 bodů		
Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu	5	Zachycení pachu a jeho dohledání	30
Plánovitost a průzkum terénu	5	Intenzita označení	10
Ovladatelnost psa	5	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezu psovodem)	10
Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1 a 2	50 bodů	Celkem za nález 3 subjektů	150 bodů

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZPP C1	200 bodů
---	-----------------

• ZZP- C2 zkouška záchranných prací cadaver 2.stupně

Dva terény jsou v reálném prostředí sutiny a prohledávají se oba ve dne. V terénu jsou volně umístěny součásti oděvů a další rušivé předměty, negativa či sekundární zdroje lidského pachu (viz popis v úvodu speciálních zkoušek). Terény jsou zřetelně vyznačeny páskou nebo jinými značkami.

Terén 1 o celkové výměře **cca 1.500 m²** je rozdělen na dva úseky – úsek 1A o velikosti cca 500 m² a úsek 1B o velikosti cca 1.000 m². Po prohledání úseku A psovod vyhodnotí nálezy a pak přechází na úsek B. Celkový časový limit pro prohledání obou úseků je 40 minut. Rozložení času na jednotlivé úseky je ponecháno na psovodovi. Zpětné hledání v úseku 1A není žádoucí, pokud však k němu dojde, musí proto být sankcionováno bodovou ztrátou tak, že celkové hodnocení v terénu 1 bude ve známce chybně.

Terén 2 o výměře **cca 1.500 m²**, časový limit na prohledání je 40 minut.

Čtyři hledané subjekty (vzorky mrtvého pachu) jsou ukryty v terénech pro psovody v neznámém poměru (0:4, 3:1, 2:2, 1:3). Subjekty jsou ukryty v úrovni terénu ve vrstvě suti, pod úrovní terénu (v hloubce cca 30 - 50 cm) nebo ve výšce (cca 1 - 1,5 m) a nesmějí být vizuálně zjištělné. Přitom není předem definován poměr těchto úkrytů. Nicméně ve výškovém úkrytu se subjekt nachází nejméně 1x a nejvýše 2x. Minimální vzdálenost úkrytů, resp. subjektů v terénech je 15 m.

Při nenalezení některého subjektu není zkouška splněna, pes obdrží bez ohledu na dosud získané body známku chybně.

Pauza pro odpočinek mezi oběma speciály min. 1 hodina.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZZP – C 2		Speciální cviky celkem 200 bodů	
Prohledání terénu 1	35 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3, 4)	35 bodů
Prohledání terénu 2	25 bodů		
Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu 1	15	Zachycení pachu a jeho dohledání	15
Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu 2	5	Intenzita označení	10
Plánovitost a průzkum terénu	5	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezu psovodem)	10
Ovladatelnost psa	5	x	x
Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1 a 2	60 bodů	Celkem za nález 4 subjektů	140 bodů

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZZP C2

200 bodů

• ZTV- C1 zkouška terénního vyhledání cadaver 1.stupně

Dva terény, každý o rozměrech cca 2.000 m², jsou v reálném přírodním prostředí a prohledávají se jeden ve dne a jeden po setmění. V terénu jsou volně umístěny součásti oděvů a další rušivé předměty, negativa či sekundární zdroje lidského pachu (viz popis v úvodu speciálních zkoušek). Terény jsou zřetelně vyznačeny páskou nebo jinými značkami.

Tři hledané subjekty (vzorky mrtvého pachu) jsou ukryty ve dvou různých terénech pro psůvody v neznámém poměru (0:3, 2:1, 1:2). Subjekty jsou ukryty cca 20 cm pod úroveň terénu nebo se nacházejí v povrchovém úkrytu, ale nesmějí být vizuálně zjištělné. Minimální vzdálenost úkrytů, resp. subjektů v terénech je 20 m.

Při nenalezení některého subjektu není zkouška splněna, pes obdrží bez ohledu na dosud získané body známku chybně.

Časový limit pro prohledání jednoho terénu je 25 minut. Pauza pro odpočinek mezi oběma speciály není pevně stanovena, min. však 30 minut.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZTV – C 1		Speciální cviky celkem 200 bodů	
Prohledání terénu 1	25 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3)	50 bodů
Prohledání terénu 2	25 bodů		
Taktika a jistota psůvoda, orientace v terénu	5	Zachycení pachu a jeho dohledání	30
Plánovitost a průzkum terénu	5	Intenzita označení	10
Ovladatelnost psa	5	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezu psůvodem)	10
Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1 a 2	50 bodů	Celkem za nález 3 subjektů	150 bodů

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZTV C1	200 bodů
---	-----------------

• ZTV- C2 zkouška terénního vyhledání cadaver 2.stupně

Dva terény jsou v reálném přírodním prostředí a prohledávají se oba ve dne. V terénu jsou volně umístěny součásti oděvů a další rušivé předměty, negativa či sekundární zdroje lidského pachu (viz popis v úvodu speciálních zkoušek). Terény jsou zřetelně vyznačeny páskou nebo jinými značkami.

Terén 1 o celkové výměře **cca 3.000 m²** je rozdělen na dva úseky – úsek 1A o velikosti cca 1.000 m² a úsek 1B o velikosti cca 2.000 m². Po prohledání úseku A psovod vyhodnotí nálezy a pak přechází na úsek B. Celkový časový limit pro prohledání obou úseků je 40 minut. Rozložení času na jednotlivé úseky je ponecháno na psovodovi. Zpětné hledání v úseku 1A není žádoucí, pokud však k němu dojde, musí proto být sankcionováno bodovou ztrátou tak, že celkové hodnocení v terénu 1 bude ve známce chybně.

Terén 2 o výměře **cca 3.000 m²**, časový limit na prohledání je 40 minut.

Čtyři hledané subjekty (vzorky mrtvého pachu) jsou ukryty v terénech pro psovody v neznámém poměru (0:4, 3:1, 2:2, 1:3). Subjekty jsou ukryty v úrovni terénu, pod úrovní terénu (v hloubce cca 30 – 50 cm) nebo ve výšce (cca 1 - 1,5 m) a nesmějí být vizuálně zjistitelné. Přitom není předem definován poměr těchto úkrytů. Nicméně ve výškovém úkrytu se subjekt nachází nejméně 1x a nejvýše 2x. Minimální vzdálenost úkrytů, resp. subjektů v terénech je 20 m.

Při nenalezení některého subjektu není zkouška splněna, pes obdrží bez ohledu na dosud získané body známku chybně.

Pauza pro odpočinek mezi oběma speciály min. 1 hodina.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZTV – C 2		Speciální cviky celkem 200 bodů	
Prohledání terénu 1	35 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3, 4)	35 bodů
Prohledání terénu 2	25 bodů		
Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu 1	15	Zachycení pachu a jeho dohledání	15
Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu 2	5	Intenzita označení	10
Plánovitost a průzkum terénu	5	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezu psovodem)	10
Ovladatelnost psa	5	x	x
Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1 a 2	60 bodů	Celkem za nález 4 subjektů	140 bodů

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZTV C2	200 bodů
---	-----------------

• **ZVP- C1 zkouška vodních prací cadaver 1.stupně**

Všechny části speciální práce probíhají ve dne.

Tři hledané subjekty (vzorky mrtvého pachu) jsou ukryty cca 20 cm pod vodní hladinou a nesmějí být vizuálně zjištělné.

Při nenalezení některého subjektu není zkouška splněna, pes obdrží bez ohledu na dosud získané body známku chybně.

Identifikace vzorku lidského pachu v pobřežním pásmu vodního zdroje se provádí ve dvou různých úsecích cca **80 m dlouhých**. V terénu jsou rozmístěny rušivé předměty s lidským pachem či jiná negativa (mrtvé ryby apod.). Při vyhledávání vzorků v pobřežním pásmu psovod pracuje se psem ve směru z vody (brodění) na 10m dlouhé stopovací šňůře nebo na volno. Může být použita varianta umístění vzorků 1:1 nebo 0:2. Časový limit na prohledání každého úseku je 15 minut.

Vyhledání vzorku lidského pachu na vodní ploše se provádí ve vytyčeném prostoru cca **100x100 m**. Člun křížuje vodní plochu podle pokynů psovoda, koupající se plavci mimo vytyčený terén nebo pohyb dětí po břehu nejsou na závalu. Pes leží na přídi člunu a čicháním po hladině lokalizuje místo nálezů, které musí zřetelně označit. Při označení nálezů psem vyhodnocuje psovod situaci a hlásí, v jakém směru a vzdálenosti od člunu se vzorek nachází. Časový limit pro vypracování je 30 minut.

Pauza pro odpočinek mezi dvěma terény v pobřežním pásmu min. 30 minut, mezi hledáním v pobřežním pásmu a na vodní ploše min.1 hodina.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZVP – C 1		Speciální cviky celkem 200 bodů	
Prohledání pobřežní pásma 1	20 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3)	40 bodů
Prohledání pobřežní pásma 2	20 bodů		
Prohledání na vodní ploše	40 bodů		
Pobřeží - Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu	5	Zachycení pachu a jeho dohledání	15
Pobřeží – Ovladatelnost psa	5	Intenzita označení	10
Pobřeží – Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezů psovodem)	15
Plocha - Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu	10	x	x
Plocha - Plánovitost a průzkum terénu	10	x	x
Plocha - Ovladatelnost psa (klid a soustředění)	10	x	x
Plocha - Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1,2,3	80 bodů	Celkem za nález 3 subjektů	120 bodů

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZVP C1

200 bodů

• **ZVP- C2 zkouška vodních prací cadaver 2.stupně**

Všechny části speciální práce probíhají ve dne.

Tři hledané subjekty (vzorky mrtvého pachu) jsou ukryty pod vodní hladinou a nesmějí být vizuálně zjistitelné. V pobřežním pásmu se nacházejí cca 20 – 40 cm pod hladinou, na vodní ploše cca 50 – 100 cm.

Při nenalezení některého subjektu není zkouška splněna, pes obdrží bez ohledu na dosud získané body známku chybně.

Identifikace vzorku lidského pachu v pobřežním pásmu vodního zdroje se provádí ve dvou různých úsecích cca **150 m dlouhých**. V terénu jsou rozmístěny rušivé předměty s lidským pachem či jiná negativa (mrtvé ryby apod.). Při vyhledávání vzorků v pobřežním pásmu psovod pracuje se psem ve směru z vody (broděním) na 10m dlouhé stopovací šňůře nebo na volno. Může být použita varianta umístění vzorků 1:1 nebo 0:2. Časový limit na prohledání každého úseku je 25 minut.

Vyhledání vzorku lidského pachu na vodní ploše se provádí ve vytyčeném prostoru cca **200x200 m**. Člun křížuje vodní plochu podle pokynů psovoda, koupající se plavci mimo vytyčený terén nebo pohyb dětí po břehu nejsou na závalu. Pes leží na přídi člunu a čicháním po hladině lokalizuje místo nálezů, které musí zřetelně označit. Při označení nálezů psem vyhodnocuje psovod situaci a hlásí, v jakém směru a vzdálenosti od člunu se vzorek nachází. Časový limit pro vypracování je 45 minut.

Pauza pro odpočinek mezi dvěma terény v pobřežním pásmu min. 30 minut, mezi hledáním v pobřežním pásmu a na vodní ploše min.1 hodina.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZVP – C 2		Speciální cviky celkem 200 bodů	
Prohledání pobřežní pásma 1	20 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3)	40 bodů
Prohledání pobřežní pásma 2	20 bodů		
Prohledání na vodní ploše	40 bodů		
Pobřeží - Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu	5	Zachycení pachu a jeho dohledání	15
Pobřeží – Ovladatelnost psa	5	Intenzita označení	10
Pobřeží – Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezání)	10	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezů psovodem)	15
Plocha - Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu	10	x	x
Plocha - Plánovitost a průzkum terénu	10	x	x
Plocha - Ovladatelnost psa (klid a soustředění)	10	x	x
Plocha - Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezání)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1,2,3	80 bodů	Celkem za nález 3 subjektů	120 bodů

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZVP C2

200 bodů

• **ZLP- C1 zkouška lavinových prací cadaver 1.stupně**

Dva terény, každý o rozměrech **cca 2.000 m²**, jsou v reálném přírodním prostředí s minimální výškou souvislé sněhové vrstvy 20 cm. Jeden terén se prohledává ve dne a jeden po setmění. V terénu jsou volně umístěny součásti oděvů a další rušivé předměty, negativa či sekundární zdroje lidského pachu (viz popis v úvodu speciálních zkoušek). Terény jsou zřetelně vyznačeny páskou nebo jinými značkami.

Tři hledané subjekty (vzorky mrtvého pachu) jsou ukryty ve dvou různých terénech pro psůvody v neznámém poměru (0:3, 2:1, 1:2). Subjekty jsou ukryty cca 20 cm pod úrovní terénu nebo se nacházejí v povrchovém úkrytu ve vrstvě sněhu, ale nesmějí být vizuálně zjistitelné. Minimální vzdálenost úkrytů, resp. subjektů v terénech je 20 m.

Při nenalezení některého subjektu není zkouška splněna, pes obdrží bez ohledu na dosud získané body známku chybně.

Časový limit pro prohledání jednoho terénu je 25 minut. Pauza pro odpočinek mezi oběma speciály není pevně stanovena, min. však 30 minut.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZLP – C 1		Speciální cviky celkem 200 bodů	
Prohledání terénu 1	25 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3)	50 bodů
Prohledání terénu 2	25 bodů		
Taktika a jistota psůvoda, orientace v terénu	5	Zachycení pachu a jeho dohledání	30
Plánovitost a průzkum terénu	5	Intenzita označení	10
Ovladatelnost psa	5	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezu psůvodem)	10
Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1 a 2	50 bodů	Celkem za nález 3 subjektů	150 bodů

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZLP C1	200 bodů
---	-----------------

• **ZLP- C2 zkouška lavinových prací cadaver 2.stupně**

Dva terény jsou v reálném přírodním prostředí s minimální výškou souvislé sněhové vrstvy 40 cm a prohledávají se oba ve dne. V terénu jsou volně umístěny součásti oděvů a další rušivé předměty, negativa či sekundární zdroje lidského pachu (viz popis v úvodu speciálních zkoušek). Terény jsou zřetelně vyznačeny páskou nebo jinými značkami.

Terén 1 o celkové výměře **cca 3.000 m²** je rozdělen na dva úseky – úsek 1A o velikosti cca 1.000 m² a úsek 1B o velikosti cca 2.000 m². Po prohledání úseku A psovod vyhodnotí nálezy a pak přechází na úsek B. Celkový časový limit pro prohledání obou úseků je 40 minut. Rozložení času na jednotlivé úseky je ponecháno na psovodovi. Zpětné hledání v úseku 1A není žádoucí, pokud však k němu dojde, musí proto být sankcionováno bodovou ztrátou tak, že celkové hodnocení v terénu 1 bude ve známce chybně.

Terén 2 o výměře **cca 3.000 m²**, časový limit na prohledání je 40 minut.

Čtyři hledané subjekty (vzorky mrtvého pachu) jsou ukryty v terénech pro psovody v neznámém poměru (0:4, 3:1, 2:2, 1:3). Subjekty jsou ukryty pod úrovní terénu (v hloubce cca 30 - 40 cm) nebo v úrovni terénu ve vrstvě sněhu a nesmějí být vizuálně zjištělné. Přitom není předem definován poměr těchto úkrytů. Nejméně 1x se však subjekt nachází v hloubkovém úkrytu. Minimální vzdálenost úkrytů, resp. subjektů v terénech je 20 m.

Při nenalezení některého subjektu není zkouška splněna, pes obdrží bez ohledu na dosud získané body známku chybně.

Pauza pro odpočinek mezi oběma speciály min. 1 hodina.

SPECIÁLNÍ CVIKY ZLP – C 2		Speciální cviky celkem 200 bodů	
Prohledání terénu 1	35 bodů	Vyhledání a označení každého nalezeného subjektu (1, 2, 3, 4)	35 bodů
Prohledání terénu 2	25 bodů		
Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu 1	15	Zachycení pachu a jeho dohledání	15
Taktika a jistota psovoda, orientace v terénu 2	5	Intenzita označení	10
Plánovitost a průzkum terénu	5	Přesnost označení (vč. přesnosti vyhodnocení místa nálezu psovodem)	10
Ovladatelnost psa	5	x	x
Intenzita práce psa (dychtivost a vytrvalost, snaha po nalezení)	10	x	x
Celkem za průzkum terénů 1 a 2	60 bodů	Celkem za nález 4 subjektů	140 bodů

SOUHRNNÉ BODOVÉ HODNOCENÍ ZKOUŠKY ZLP C2

200 bodů

PROVĚRKY PRAKTICKÉHO NASAZENÍ

- **PPN / P** Prověrka praktického nasazení – plochy
- **PPN / S** Prověrka praktického nasazení – sutiny

Prověrky praktického nasazení stojí zcela mimo hierarchii zkoušek a jsou určeny výhradně jako prověrky připravenosti týmů psovod – pes pro **atesty MV-GŘ HZS ČR / PČR a pro praktická nasazení**.

Prověrky pořádá SZBK jako celosvazovou akci. Minimální podmínkou pro nastoupení na prověrku je splnění jakékoliv záchranářské kynologické zkoušky, např. ZZZ a výše podle zkušebního řádu SZBK, RH-V T, FL a výše podle zkušebního řádu IRO aj.

Náplň prověrek vychází z dále uvedených základních předloh a jednotlivá provedení / akce se tématicky i např. celkovým počtem hledaných osob mohou lišit. Ve všech parametrech se provádění prověrek maximálně blíží praxi a cílem je dostatečně prověřit schopnosti, vytrvalost a kondici psa i psovoda v dlouhodobé zátěži během simulovaného nasazení. Z tohoto důvodu se prověrky provádějí výhradně jako součást vícedenního soustředění.

• **PPN / P** **prověrka praktického nasazení / plochy**

Prověrka praktického nasazení ve specializaci plochy má za cíl přezkoušet připravenost psa pro praktické nasazení při hledání osob v terénu a je koncipována též jako atestační prověrka psovodů SZBK pro účast na atestech Ministerstva vnitra ve specializaci plochy. Z tohoto důvodu terény rozměry i náročností odpovídají praxi, vyskytují se v nich obtížněji prostupné a na prohledání náročnější oblasti jako např. houštiny, strže, rokle, svahy, lomy, jeskyně, štoly, sklepy, menší budovy, vysoké skládky, haldy písku nebo štěrku. Nejméně jeden terén se prohledává v noci.

Prověrka se provádí během 24 hodin formou prohledání 4 různě velkých a obtížností též různých terénů. Psovod je nasazen do terénu v časech a místech určených pořadatelem, s tím, že během vyhlášené pohotovosti čeká připraven na základně a vyráží do terénu na výzvu velitele zásahu každého terénu (telefonicky nebo prostřednictvím radiové komunikace). Na prohledání všech určených terénů má psovod se psem určený časový fond 6 hodin (tj. součet doporučených časů pro hledání v jednotlivých terénech). Je na úvaze a rozhodnutí psovoda, kdy práci v daném terénu ukončí a nahlásí pořadateli výsledek své práce. Pro každý terén je však pořadatelem stanovena doporučená a z organizačních důvodů též maximální doba pro prohledání. Pokud psovod při hledání v terénu překročí doporučený čas a čerpá časový limit z maximální doby hledání, krátí se mu o tu dobu, kterou překročil doporučený čas, jeho celkový časový fond. Pokud psovod při hledání v terénu udělá závažnou chybu v taktice nebo ve vyhodnocení nálezu při souhrnném hodnocení s velitelem zásahu v daném terénu, je velitel zásahu po konzultaci s pořadatelem oprávněn udělit psovodovi časovou penalizaci až do výše maximálního časového limitu v daném terénu. Vždy je však třeba zvážit, nakolik závažnost chyby ovlivnila úspěšnost nálezů nebo případně ohrozila bezpečnost týmu.

V rámci celé prověrky každý účastník hledá nejvýše 10 pohřešovaných osob, které jsou rozmístěny v terénech v neznámém poměru. Psovod musí počítat i s variantou, že alespoň v jednom z prohledávaných terénů se nemusí nacházet žádná pohřešovaná osoba.

Osoby jsou v terénech umístěné na úrovni (ležící, sedící, stojící), případně pod úrovní terénu (v jámě, ve sklepech, ve strži apod.), **případně v přiměřené výšce** nad úrovní terénu. Není určená minimální vzdálenost mezi pohřešovanými osobami, **může se nacházet i více osob** v jednom úkrytu – např. ve stanu, v jeskyni, pod přístřeškem (**počítá se jako jeden nález / subjekt**). Jedna z pohřešovaných osob se při nálezu psem může chovat zmateně nebo se jinak může pohybovat (mluvící a odhánějící psa). **Některá** z pohřešovaných osob může mít imitované zranění (psvovod musí ošetřit a počkat na příchod přivolané záchranné čety – nezapočítává se do celkového času hledání). Osoby se rozmístí v terénech v dostatečném časovém předstihu před začátkem hledání.

Před zahájením každého hledání psovod odloží psa na určeném místě a provede vstupní pohovor s velitelem zásahu, **zejména nastíní vhodnou taktiku prohledání terénu podle podkladu v GPS a aktuální situace v terénu a oznámí způsob značení psem**.

Postup terénem si volí psovod sám dle svého uvážení a může jej v průběhu hledání měnit **s odůvodněním** při souhrnném hodnocení s velitelem zásahu.

V jakémkoliv z terénů může být označena oblast, do které nesmí vstoupit psovod nebo pes, příp. ani jeden (simulace nebezpečné oblasti – **tzv. NO GO zona**).

Přesuny k terénům se provádějí ze základny buď pěšky (cca 2 - 5 km), nebo vozidlem pořadatele (může být i loď nebo vrtulník), nebo vozidlem psovoda (pomocí GPS na určené místo). Tyto přesuny se nezapočítávají do celkového času hledání, avšak je pořadatelem stanoven pro každý přesun maximální časový limit. Pokud jej psovod překročí, krátí se mu o tuto dobu celkový čas hledání.

Mapy terénů, nákresy terénů nebo GPS souřadnice obdrží psovod před nástupem na prohledání každého terénu. **Variantně může být psovod vyzván, aby si z předloženého mapového podkladu, případně podle zadaných GPS souřadnic samostatně sestavil ve své GPS navigaci hranice / trasu prohledávaného terénu**. **Během prověrky se obvykle provádí jedno hledání bez GPS navigace pouze s mapou a jinými prostředky orientace v terénu (buzola, kompas)**.

Nález psovod hlásí pomocí vysílačky s informací o jménu a stavu nalezené osoby, souřadnicemi ve formátu UTM.

Pes pracuje podle uvážení psovoda v obojku s rolničkou, v postroji **nebo** zcela bez obojku. Může být též vybaven GPS obojkem.

Odměna psa v průběhu celé prověrky je při nálezů osob povolena, ale v minimální vzdálenosti 5 m od figuranta.

Psovod je při každém hledání vybaven jako na reálný zásah v rozsahu podle svého uvážení a typu nasazení (batoh s povinnou výbavou, helma s čelovkou, ochranné brýle, **rukavice** aj.).

Po skončení prohledání každého terénu psovod provede souhrnné hodnocení s velitelem zásahu včetně zakreslení míst nálezů do mapy, popisu terénu a návazného způsobu pátrání (taktika zpětně), doporučení a návrhy pro případné další záchranné týmy, atd.

Hodnotí se „našel-nenašel“. Pro splnění prověrky je potřeba psem nalézt a označit 75% - 100% pohřešovaných osob v rámci celé prověrky, a to v závislosti na celkovém počtu pohřešovaných osob v terénech prohledávaných psovodem na dané akci (tzn. mohou být nenalezeny nejvýše 2 osoby, avšak nikoli chybou práce psa, ale např. z důvodu odůvodněného neprohledání části terénu).

V jednom terénu může být pořadatelem určena společná práce dvou psů (týmů).

Při nasazení v terénu může **na základě pokynu / souhlasu pořadatele** psovoda provázet současně skaut (doprovod), určený pořadatelem. Doprovod je přidělen převážně z důvodů bezpečnosti psovoda a psa, a to vždy s ohledem na obtížnost terénu, terénní překážky, pohyb zvířete, nutnost zdolávat či překonávat např. srázy, rokle, jeskynní sluje, jámy slaňováním apod. Doprovod tedy nesmí působit jako rádce psovodovi pro práci psa.

Celkový časový fond i doporučené a maximální časy pro hledání v jednotlivých terénech může pořadatel s ohledem na obtížnost terénů **nebo podmínek pro práci psů přiměřeně upravit / navýšit**. Musí však být vždy dodržena náročnost terénů **a celkový časový fond pro nasazení každého týmu by měl oscilovat kolem 6 hodin**, aby mohla být dostatečně prověřena fyzická a psychická kondice psovoda i psa. **Po skončení hledání v každém terénu následuje podle pokynu velitele zásahu buď přestávka na provizorní základně nebo přesun k dalšímu terénu, nebo přesun na primární základnu.**

Rozpis speciálních prací

TERÉN 1 (denní nebo noční – úsekové hledání)

- Podle GPS navigace nebo mapy
- Psovod prohledává se psem cca 2 km dlouhý úsek této trasy (obdrží definici podezřelého úseku) – prohledává se blízké okolí **určené trasy postupu (do 10m)**
- Časový limit pro hledání 30 minut

TERÉN 2 (denní nebo noční)

- Plocha terénu cca 150 tis m²
- Časový limit pro hledání 2,5 hodiny / max 3 hodiny

TERÉN 3 (denní nebo noční)

- Plocha terénu cca 100 tis m²
- Časový limit pro hledání 2 hodiny / max 2,5 hodiny

TERÉN 4 (denní nebo noční)

- Plocha terénu cca 60 tis m²
- Časový limit pro hledání 1 hodina / max. 1,5 hodiny

Pořadí terénů není pevně stanoveno podle jejich číselného označení.

Pěší přesuny celkem cca 2 - 5 km se provádějí v průběhu prověrky z výchozí základny k terénu, nebo mezi jednotlivými terény podle určení pořadatelem. Pokud se tento přesun provádí před terénem 2 nebo 3, má psovod nárok na 20min odpočinek před nasazením do terénu.

Známkování KONDICE PSOVD, KONDICE PES, TAKTIKA, JISTOTA PSOVA	
1	výborně, bez výrazných výkyvů a chyb
2	velmi dobře, s drobnými chybami v taktice, výkyvy v kondici
3	dobře, s výraznou jednou chybou v taktice, která mohla ovlivnit nenalezení nejvýše 1 osoby, kondice ještě dobrá, ale na hranici pro časově delší nasazení
4	uspokojivě, s výraznými chybami v taktice, které mohly ovlivnit nenalezení osob nebo ohrozily bezpečnost týmu, kondice slabá, neumožňuje delší časové nasazení
5	nedostatečně, zásadní chyby v taktice, nedostatečná kondice, tým není vhodný pro praktická nasazení

Kategorie HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ PRÁCE TÝMU V RÁMCI PPN / PLOCHY	
SPLNIL	Nález všech osob v rámci celé prověrky PPN (případně může být 1 osoba neoznačena psem, ale psovod musí vyhodnotit správně podezřelé místo)
PROŠEL	Nález min. 75% pohřešovaných osob v rámci celé prověrky PPN (resp. mohou být nenalezeny nejvýše 2 osoby, avšak nikoli chybou práce psa, ale např. z důvodu odůvodnitelně neprohledané části terénu).
NESPLNIL	Nález méně než 75% pohřešovaných osob v rámci celé prověrky PPN, resp. méně než minimální počet nálezů pro úspěšné splnění

• **PPN / S** **prověrka praktického nasazení / sutiny**

Prověrka praktického nasazení ve specializaci sutiny má za cíl přezkoušet připravenost psa pro praktické nasazení při hledání osob zavalených v sutině a je koncipována současně jako prověrka psovodů SZBK pro účast na atestech Ministerstva vnitra ve specializaci sutiny. Z tohoto důvodu se má provádět v reálných sutinových terénech nebo trenažérech dostatečně náročných na pohyb psa.

V průběhu prověrky se provádí prověrka fyzické způsobilosti psovoda a psa formou přesunu na místo provádění speciálních cviků spojeného s překonáváním praktických překážek, případně prověření reakcí psa, kdy psovod se psem absolvuje vyhledání určeného subjektu mimo část posuzování speciálních cviků.

Prověrka se skládá z prohledání dvou terénů, denního a nočního, přičemž není pevně dáno jejich pořadí. Mohou v nich hořet ohně, povalují se nejrůznější rušivé předměty, **pohybují se nebo stojí osoby**, ozývají se trvale (po delší časové úseky práce psa v terénu) nárazové zvuky, sirény, klaksony, houkačky, elektrocentrály, benzínové, pneumatické, či elektrické nářadí. Psovod se může pohybovat pouze ve vymezeném prostoru mimo oblast sutin, do sutiny smí jen na pokyn zkušebního komisaře (rozhodčího). Pokud to vyžaduje zadání simulovaného zásahu, psovod vysílá psa k prohledání sutiny výhradně z předem stanoveného místa, resp. pes smí vstoupit do terénu pouze vymezeným bezpečným koridorem. Na hranici terénu nebo i přímo v něm jsou vyznačeny i oblasti, kam nesmí vstoupit ani pes (tzv. „no go zony“). Tyto prostory **by měly být** pro psovoda při práci psa **dostatečně zřejmé**, aby mohl pohyb psa vhodně korigovat. Při opakovaném vbíhání psa do těchto prostor může být účast na prověrce psu / psovodovi ukončena pro neovladatelnost psa.

Jeden terén je o velikosti cca **2.000 m²** a skládá se ze dvou částí, které mohou být i rozdílné velikosti a jiné náročnosti. Psovod podle pokynů zkušebního komisaře (rozhodčího) prohledá nejprve první část, po ukončení jejího prohledání oznámí výsledek své práce a může se přesunout k prohledání druhé části, vracet se k prohledávání první části již nesmí. Celkový čas pro prohledání obou částí je 30 minut, je zcela na uvážení psovoda, kolik času stráví prohledáváním jednotlivých částí. Celkový počet ukrytých osob je 1 až 4 v neurčeném poměru mezi jednotlivými částmi. Osoby se mohou nacházet v úrovni terénu, pod ním do hloubky **cca** 1 - 3 m nebo ve výšce 1 - 3 m nad úroveň terénu.

Druhý terén o velikosti cca **1.000 m²** se prohledává jako jeden sektor, čas pro prohledání je 20 minut. Celkový počet ukrytých osob je 1 až 4. Osoby se mohou nacházet v úrovni terénu, pod ním do hloubky **cca** 1 - 3 m nebo ve výšce 1 - 3 m nad úroveň terénu.

Zkušební komisař (rozhodčí) může podle rozlohy a členitosti terénu určit zkrácený nebo prodloužený časový limit a v průběhu akce, může dle aktuální potřeby, upravovat situaci (např. no-go zóny, pohyb psovoda).

Minimální vzdálenost mezi ukrytými osobami, resp. úkryty není určena.

Psovod je při každém hledání vybaven jako na reálný zásah v rozsahu podle svého uvážení a typu nasazení (batoh s povinnou výbavou, helma s čelovkou, ochranné brýle, **rukavice**, píšťalka aj.).

Před zahájením každého hledání psovod odloží psa na určeném místě a provede vstupní pohovor s velitelem zásahu. Zde se dozví legendu k situaci a případná nebezpečí. Hodnotí se komunikace s velitelem zásahu (získání a vytěžení informací a následné stanovení taktiky). Psovod může též provést obhlídku terénu před nasazením psa a může si s ohledem na typ a obtížnost sutiny (nepřehledná a nebezpečná místa pro psa) vyžádat asistenci skauta, kterého si **pouze na základě souhlasu velitele zásahu smí umístit** na povolené místo v sutině, vedle sutiny nebo za sutinou, a vede s ním komunikaci dle technických možností na místě.

Nálezy psovod hlásí veliteli zásahu, nebo zkušebnímu komisaři (rozhodčímu) přímo, nebo pomocí vysílačky s přesným popisem místa nálezu.

Pes pracuje s ohledem na bezpečnost psa při práci na sutině zcela bez obojku nebo postroje, nasazení psa v obojku s rolničkou či v postroji je možné pouze tehdy, je-li to bezpečné pro psa.

Po každém nálezu je psovodovi umožněno psa krátce odměnit, avšak v prostoru mimo prohledávanou sutinu.

Po skončení prohledání každého terénu psovod provede souhrnné hodnocení s velitelem zásahu včetně zakreslení míst nálezů do mapy, popisu terénu a návazného způsobu pátrání (taktika zpětně), doporučení a návrhy pro případné další záchranné týmy, atd.

Hodnocení nálezů není bodováno, hodnotí se pouze způsobem „našel-nenašel“. Prověрку lze úspěšně absolvovat s nálezem všech hledaných subjektů (osob) ve známce „splnil“ nebo „prošel“ v závislosti na hodnocení práce, taktiky a jistoty týmu. Pro hodnocení „prošel“ lze případně tolerovat nenalezení jednoho subjektu, avšak nesmí k tomu dojít hrubou chybou psovoda nebo psa.

Známkování KONDICE PSOVD, KONDICE PES, TAKTIKA, JISTOTA PSOVD	
1	výborně, bez výrazných výkyvů a chyb, samostatný pohyb psa po sutině, skvělá ovladatelnost
2	velmi dobře, s drobnými chybami v taktice, lehké výkyvy v kondici psa a značení nálezů
3	dobře, s nedostatky v ovladatelnosti psa, výkyvy v kondici psa a značení nálezů, problémy s upřesněním místa nálezů / vyhodnocení psem nebo psovodem
4	uspokojivě, s výraznými nedostatky, které by mohly ovlivnit nenalezení osob nebo ohrozit bezpečnost týmu, slabá kondice psa, nedostatky v taktice psovoda
5	nedostatečně, zásadní chyby v taktice, pes nemá motivaci ani chuť do práce, zásadní problémy s ovladatelností, které ohrožují bezpečnost psa i celého týmu, tým není vhodný pro praktická nasazení

Kategorie HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ PRÁCE TÝMU V RÁMCI PPN / SUTINY	
SPLNIL	Nález všech osob v rámci celé prověrky PPN, výborné nebo velmi dobré hodnocení týmu
PROŠEL	Nález všech osob v rámci celé prověrky PPN, avšak s nedostatky v práci psovoda či psa (dobré, případně uspokojivé hodnocení týmu). Lze tolerovat nenalezení 1 subjektu, avšak nikoli hrubou chybou psovoda nebo psa.
NESPLNIL	Nebyl nalezen požadovaný počet osob, nedostatečné hodnocení týmu

VÝKONNOSTNÍ TŘÍDY A VYZNAMENÁNÍ

Výkonnostní třídy jsou základním kvalifikačním ukazatelem dokumentujícím aktivitu psodů Svazu záchranných brigád kynologů, jejich vzrůstající výkonnost a získané výcvikové zkušenosti.

Nejvyšší svazové vyznamenání ZÁCHRANÁŘSKÝ KŘÍŽ oceňuje mimořádné výsledky dosažené při úspěšných praktických nasazeních. Vyznamenání není nárokové a uděluje jej prezidium SZBK ČR na doporučení vedoucího příslušné regionální brigády psodovi se psem za úspěšný praktický zásah vedoucí k přímé záchráně lidského života.

Udělování kvalifikačních výkonnostních tříd se provádí na základě splněných podmínek postupně od třetího přes druhý a první až k nejvyšší Mistrovské VT. Žádost o udělení výkonnostní třídy podává člen svazu na předepsaném tiskopise prezidiu SZBK potvrzenou vedoucím příslušné regionální brigády a doloženou kopiemi všech uváděných zkoušek, účastí a umístění. Vyplňuje se dvojmo, originál zůstává v evidenci svazu, kopii obdrží zpět po udělení žadatel. Do souboru splněných zkoušek se počítá každá výcviková zkouška s jedním psem pouze jednou. Bez udělení nižšího stupně není možné udělit vyšší stupeň VT. Odznak výkonnostní třídy se umísťuje na střed levé kapsy vrchního dílu záchranné uniformy.

Kvalifikační podmínky jednotlivých výkonnostních tříd jsou stanoveny platným normativem SZBK ČR (Rozhodnutí prezidia) a uveřejněny na internetových stránkách SZBK ČR.

• **TYPOVÉ OTÁZKY A POSTUPY PRO SPECIÁLNÍ PRÁCE TERÉNNÍ**

Otázky před nasazením:

(základní odpovědi podá rozhodčí po hlášení formou vstupního popisu situace)

- Kdo je velitel zásahu /rozhodčí/
- Co/ Kde/ Kdy se stalo?
- Je k dispozici – GPS, Mapa, Vysílačka či jiný komunikační prostředek?
- Jaký se bude používat formát souřadnic?
- Počet hledaných lidí – jména, pohlaví, věk, nemoci, oblečení
- Kategorie obětí (podle události / věku / způsobu dopravy – pohybu, podle aktivit, zálib aj.)
- Znají tuto oblast?
- Kde byli viděni naposledy?
- Místa
 - Nebezpečí - skály, díry, studny, voda, budovy, silnice
 - Zakázaná místa – pro psa a psovoda
- Vědí o akci – policie, hasiči, ambulance, myslivci, místní lidé
- Jsou zde přítomni – policie, hasiči, ambulance, myslivci, místní lidé
- Hledal zde někdo?
- Čas na hledání?
- Taktika
 - 1. podle situačního příběhu
 - 2. podle větru a prostředí

U nálezu:

- Zjišťuji
 - Poranění
 - Jméno a pohlaví
 - Kolik tu bylo lidí s ním
 - Slyšel či viděl někoho
 - Kde viděl ostatní osoby naposledy
- Zavolat ambulanci (záchrannou četou)
- Zaznamenat polohu do GPS či mapy
- Dle info od osoby změnit taktiku a informovat rozhodčí

Brífing po skončení hledání:

- Podat informace o:
 - Stavů a počtu nalezených osob /jména, zranění, souřadnice/
 - Co je a není prohledáno
 - Veškeré informace zjištěné při hledání /nebezpečí, nalezené podezřelé věci, důležité informace/
 - Co doporučuji prohledat jako první dalšímu teamu
- Odměna, voda a kontrola psa
- Zkontrolovat výbavu

• **TYPOVÉ OTÁZKY A POSTUPY PRO SPECIÁLNÍ PRÁCE SUTINOVÉ**

Otázky před nasazením :

(základní odpovědi podá rozhodčí po hlášení formou vstupního popisu situace)

- Kdo je velitel zásahu, kde ho najdu
- Co se stalo
- Kdy se to stalo
- Jaké je zde možné nebezpečí
- Je vypnut přívod energie (plyn, elektrika, voda)
- Je terén rozdělen do sektorů
- K čemu budovy sloužily
- Jsou k dispozici plány budov
- Kolik se pohřešuje lidí
- Možné místo výskytu obětí
- Živí/mrtví vyproštění - místo nálezu/počet
- Hledal už někdo
- Prohledávaný terén/velikost, půdorys/kam můžu/kam může pes/kam se nesmí
- Ověření evakuačního signálu (3 dlouhé hvězdy), evakuační místo a trasa k němu
- Jsou záchranáři na místě
- Jsou na místě vyprošťovací a bezpečnostní jednotky
- Ujistit se o zajištění podpory při vyprošťování, evakuaci, lékařské pomoci

Taktika :

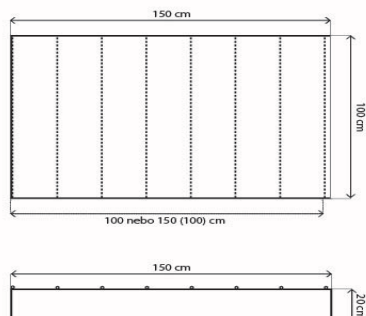
- Jaký druh hledání pes provede: nahrubo/rychlé, podrobné, částečně rychlé a pak podrobné
- Zvolit nejlepší vstup pro psa
- Přezkoušet směr větru
- Rozdělit si terén do sektorů
- Rozhodnout prioritu prohledávání jednotlivých sektorů
- Provést prohledání
- Označit místa nálezů/ čas nálezu/ jména osob
- Pravidelně kontrolovat psa
- Pravidelně sledovat možné nebezpečí

Brífink po skončení hledání

- Podat informace o:
 - Stav a počtu nalezených osob / zranění, popis místa nálezu/
 - Oznámit, zda byl kontakt s nalezenými osobami (pokud ano – jméno, počet)
 - Co je a není prohledáno – v %
 - Veškeré informace zjištěné při hledání /nebezpečí, nalezené podezřelé věci, důležité informace, které by mohly být USAR Teamu k užítku /
 - Co doporučuji prohledat jako první dalšímu teamu
- Odměna, voda a kontrola psa
- Zkontrolovat výbavu

• OBRAZOVÁ PŘÍLOHA – nákresy překážek

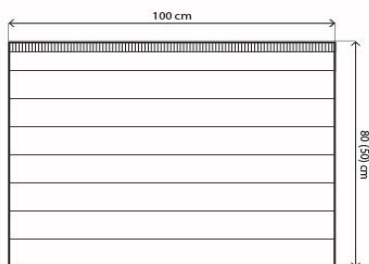
SKOK DALEKÝ :

Překážka sestává z pevných postranic a mezi nimi napnutými pružnými gumovými lany, přes které pes skáče.

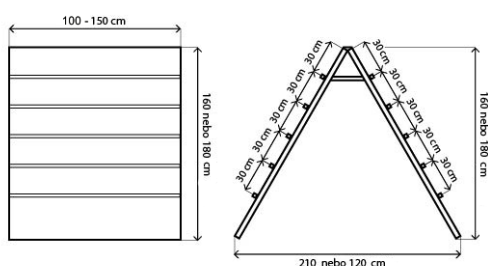
Překážka je 20 cm vysoká, 100 cm široká a 150 cm dlouhá s nastavitelnou vzdáleností pomocí gumových lan pro skok dlouhý 100 – 150 cm podle druhu zkoušky.

SKOK VYSOKÝ :

Překážku tvoří plná, pevná stěna o celkové výšce 80 cm včetně horní pružné části (kartáče, proutí) a šířce 100 cm.

ŠPLH – překážka typu A :

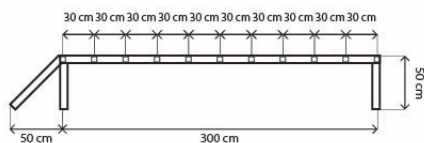
Překážka typu A je vysoká buď 160 cm, nebo 180 cm podle druhu zkoušky a je tvořena dvěma dřevěnými stěnami širokými 100 - 150 cm, spojenými v horní části tak, aby spodní okraje byly od sebe vzdáleny 210 cm pro nižší variantu a 120 cm pro vyšší. Horní část překážky musí být překryta pruhem koberce či podobného pevného materiálu, aby nemohlo ve spoji obou částí dojít ke zranění tlapky psa. Povrch obou šikmých stěn je opatřen protiskluzovou úpravou a ve vzdálenosti 30 cm příčnými lištami poskytujícími při šplhu oporu.

KLADINA PEVNÁ :

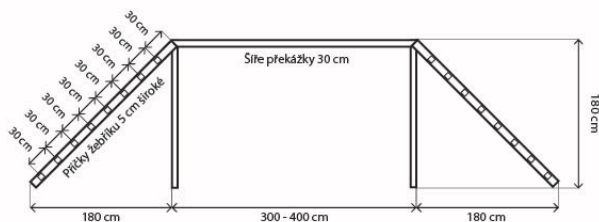
Překážka je tvořená fošnou cca 30 cm širokou a 300 – 400 cm dlouhou, umístěnou na pevném stojanu 100 cm nad zemí s náběhovými prkny dlouhými cca 300 cm. Náběhová prkna jsou opatřena protiskluzovou úpravou.

VODOROVNÝ ŽEBŘÍK :

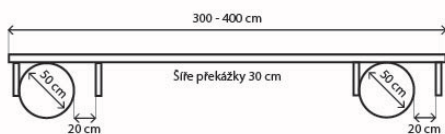
Překážka je tvořena dřevěným žebříkem cca 30 cm širokým a 300 cm dlouhým, umístěným na pevném stojanu 50 cm nad zemí s 5 cm širokými příčkami vzdálenými od sebe 30 cm a s náběhovým prknem v úhlu cca 45 stupňů opatřeným protiskluzovou úpravou.

KLADINA VYSOKÁ SE ŽEBŘÍKY :

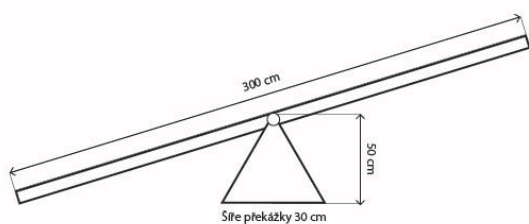
Překážka je tvořena fošnou cca 30 cm širokou a 300-400 cm dlouhou, umístěnou na pevném stojanu 180 cm nad zemí s náběhovými žebříky na obou koncích kladiny umístěnými v úhlu cca 45 stupňů. Příčky žebříků jsou 5 cm široké, vzdálené od sebe 30 cm a mají protiskluzovou úpravu.

POHYBLIVÁ LÁVKA SE SUDY :

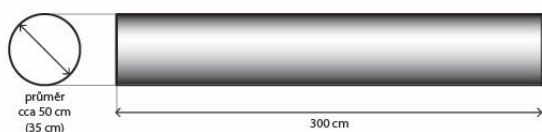
Překážka je tvořena fošnou cca 30 cm širokou a 300 – 400 cm dlouhou, umístěnou na dvou válcích o průměru cca 50 cm. Pohyb fošny na válcích musí být vymezen pevnými zarážkami v rozmezí 10 cm vpřed i vzad.

KLADINA SKLOPNÁ :

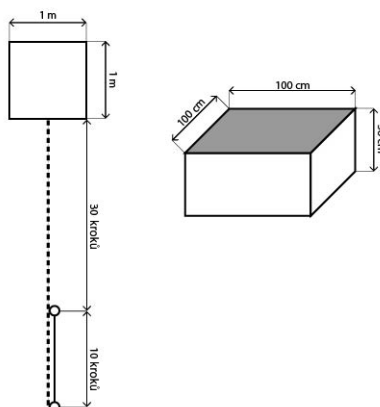
Překážka je tvořena fošnou cca 30 cm širokou a 300 cm dlouhou, umístěnou na stojanu pod středem kladiny a tvořícím sklopný bod. Fošna je opatřena v celé středové části určené pro náběh a sklopení protiskluzovou úpravou.

PRŮNIK TUNELEM :

Překážka je tvořena plechovou nebo plastovou rourou cca 300 cm dlouhou o průměru cca 50 cm, která nemusí být rovná.

VYSÍLÁNÍ NA CÍL :

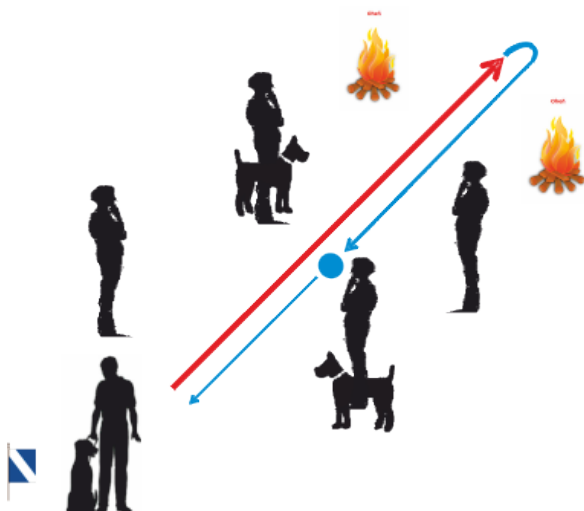

Cílová překážka je tvořena pevnou deskou se zaoblenými hranami a s protiskluzovým povrchem (koberec) o rozměrech 100x100 cm, umístěnou na pevné konstrukci 50 cm vysoké se zakrytými boky.

Výchozí bod se nachází 40 kroků od cíle. Vyslání se provádí u základních zkoušek po úvodních 10 krocích na 30 kroků. U vyšších zkoušek vysílá psovod psa na cíl vzdálený 40 kroků rovnou z místa.

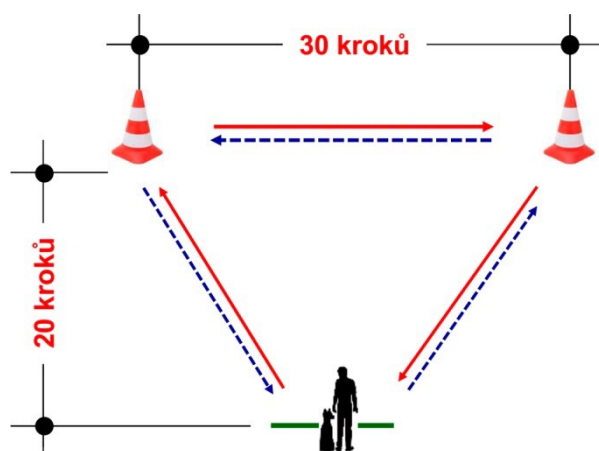
Variantně podle druhu zkoušky je jako cíl použit člun (ZVP), kužel nebo batoh (ZZS a ZLP).

PRŮCHOD RUŠNÝM PROSTOREM ZZZ :

Skupinu tvoří čtyři osoby, z nichž dvě mají na vodítku psy. Součástí rušné skupiny jsou i dva ohně, vzdálené od sebe 3 metry a umístěné na konci skupiny. Před vstupem psovoda se psem do skupiny začne skupina vydávat hlasité zvuky (sirény, frkačky, plechy, klakson), které trvají po celou dobu jeho průchodu tam a zpět. Průchod skupinou se provádí se psem na vodítku, s jedním zastavením uprostřed skupiny při zpětném průchodu v přiměřené vzdálenosti od ohňů, které hoří plamenem bez zbytečného dýmání.

VYSLÁNÍ NA DVA CÍLE S PŘIVOLÁNÍM :

Vyslání se provádí z pevného bodu v základní pozici na dva cíle vzdálené 20 kroků od výchozí pozice a umístěné od sebe 30 kroků. Jako cíle jsou použity dva kužele (variantně dva čluny u ZVP3, nebo kužele/batohy pro ZZS3 a ZLP3).

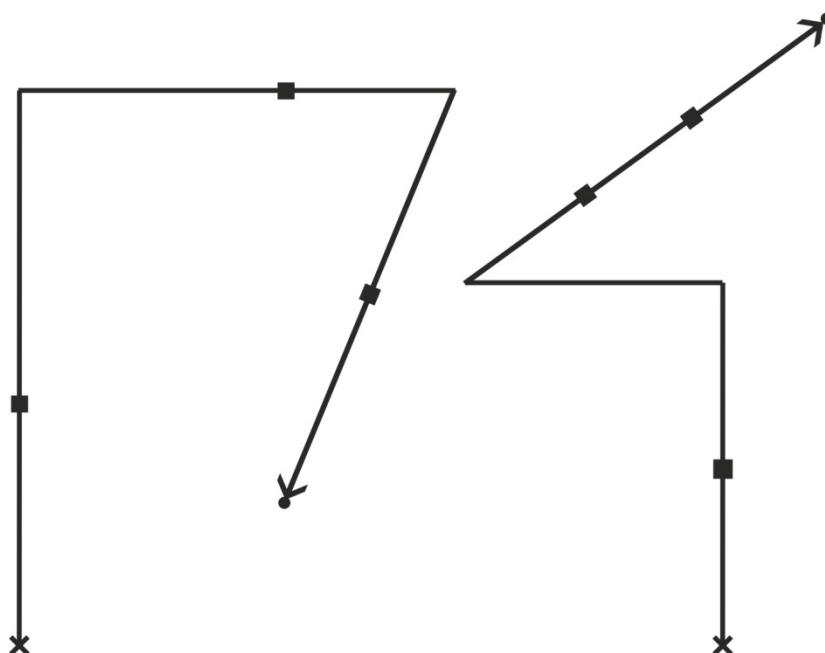
Je ponecháno na volbě psovoda, který cíl si vybere pro vyslání jako první. Psovod vysílá psa nejdříve k prvnímu cíli, kde pes zaujme pozici podle povelu psovoda (STŮJ, SEDNI, LEHNI), odtud pak dalším povelu pošle psovod psa k druhému cíli, kde pes opět zaujme pozici podle povelu psovoda. Na pokyn rozhodčího psovod psa přivolává povelu „ke mně“, pes předsedá před psovoda a následně přisedá na povel „k noze“.

• OBRAZOVÁ PŘÍLOHA – nákresy stop (příklady)

Nákres tvaru stopy (příklad)

1.stopa ZZS 1

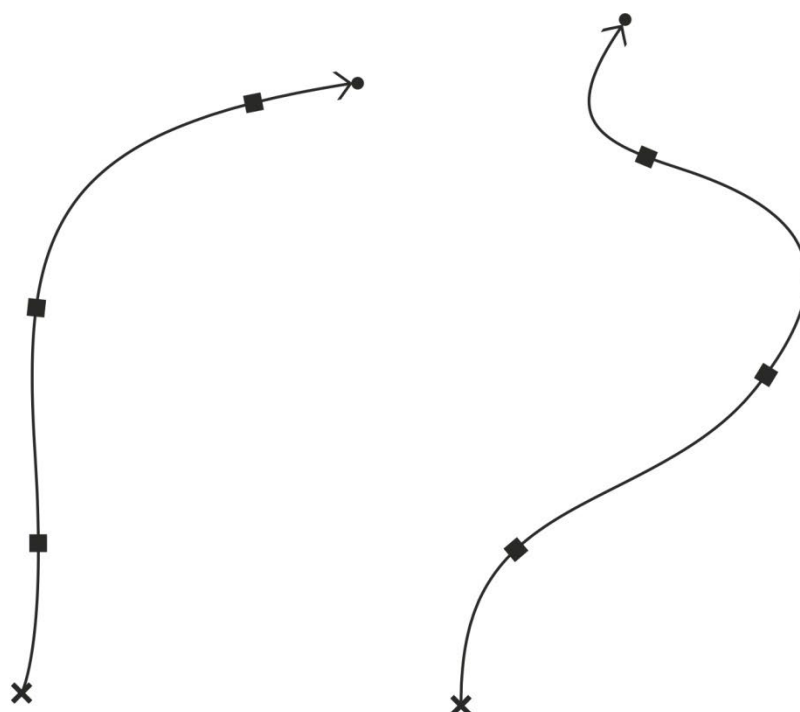
- ✕ označený začátek stopy
s předmětem k nasumování
- trasa stopy položená kladečem
- předmět
- osoba na konci stopy (kladeč)

Nákres tvaru stopy (příklad)

2.stopa - praktická ZZS 1 / ZZS 2

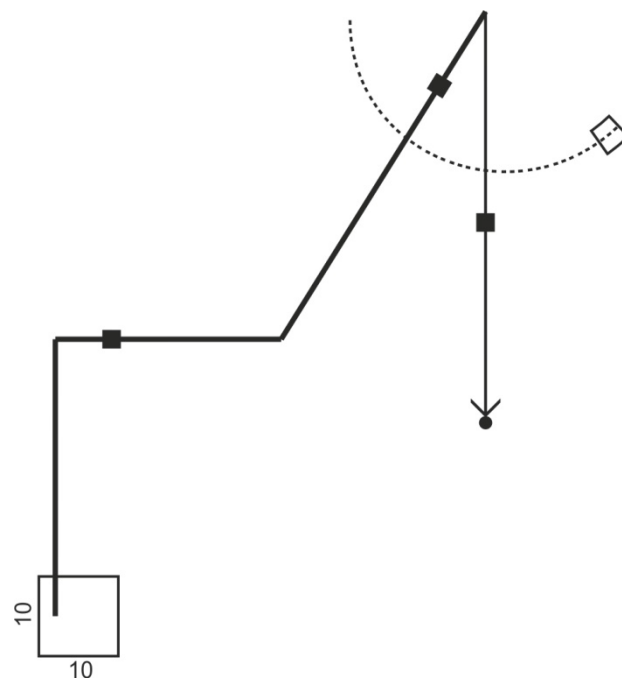
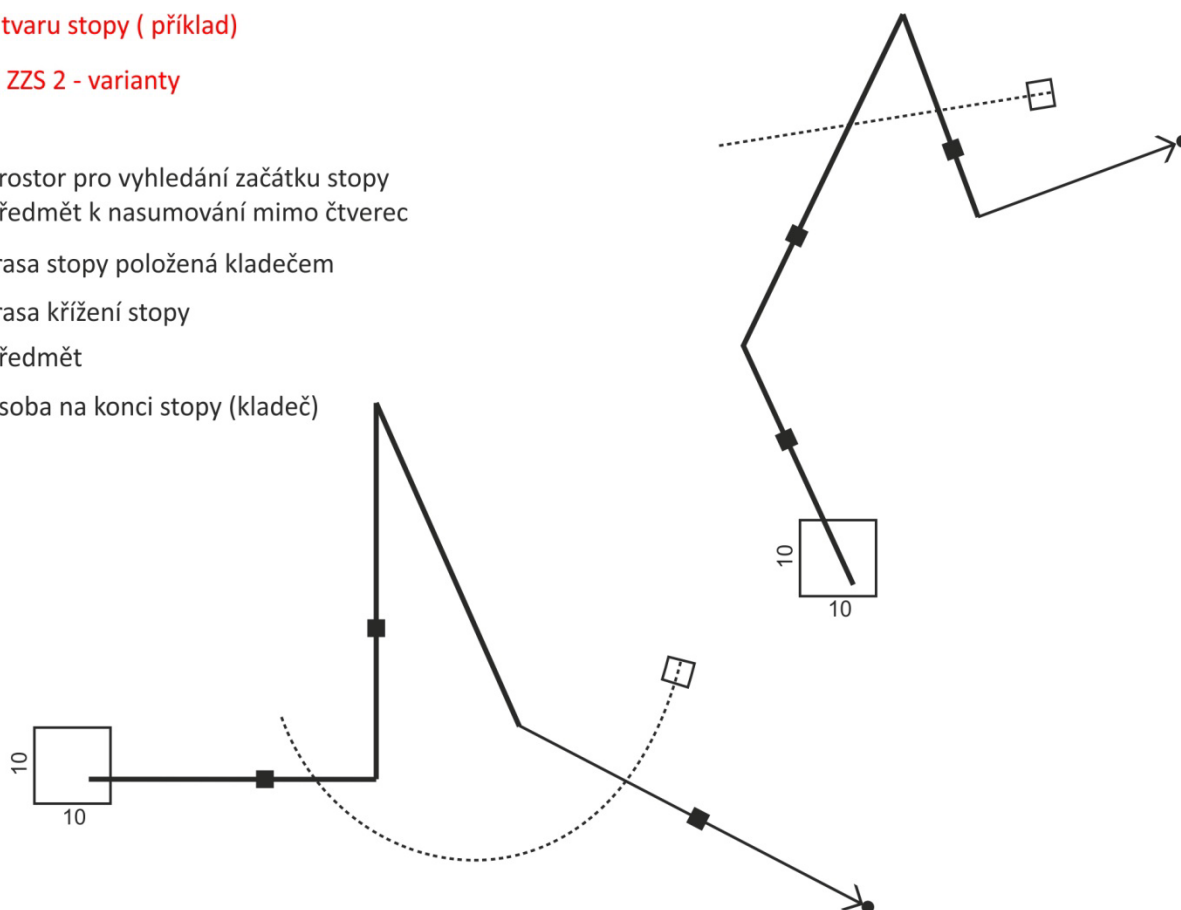
- ✕ označený začátek stopy
s předmětem k nasumování
- trasa stopy položená kladečem
- předmět
- osoba na konci stopy (kladeč)

Nákres tvaru stopy (příklad)

1.stopa ZZS 2 - varianty

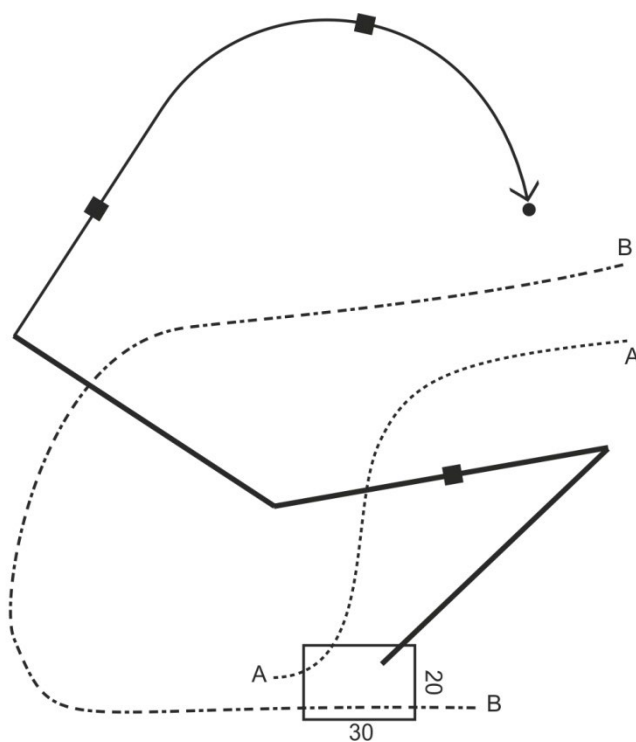
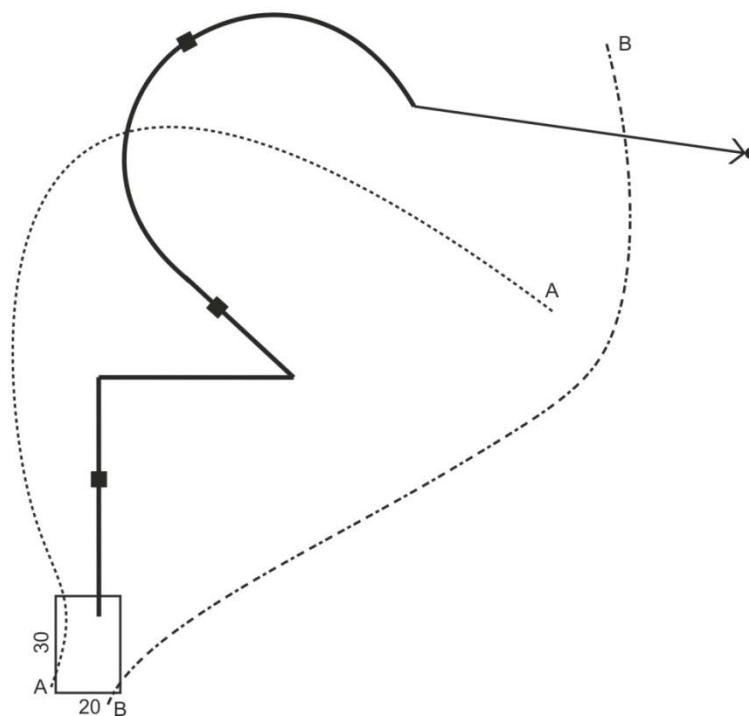
- Prostor pro vyhledání začátku stopy
předmět k nasumování mimo čtverec
- trasa stopy položená kladečem
- trasa křížení stopy
- předmět
- osoba na konci stopy (kladeč)

Nákres tvaru stopy (příklad)

1.stopa ZZS 3 - varianty

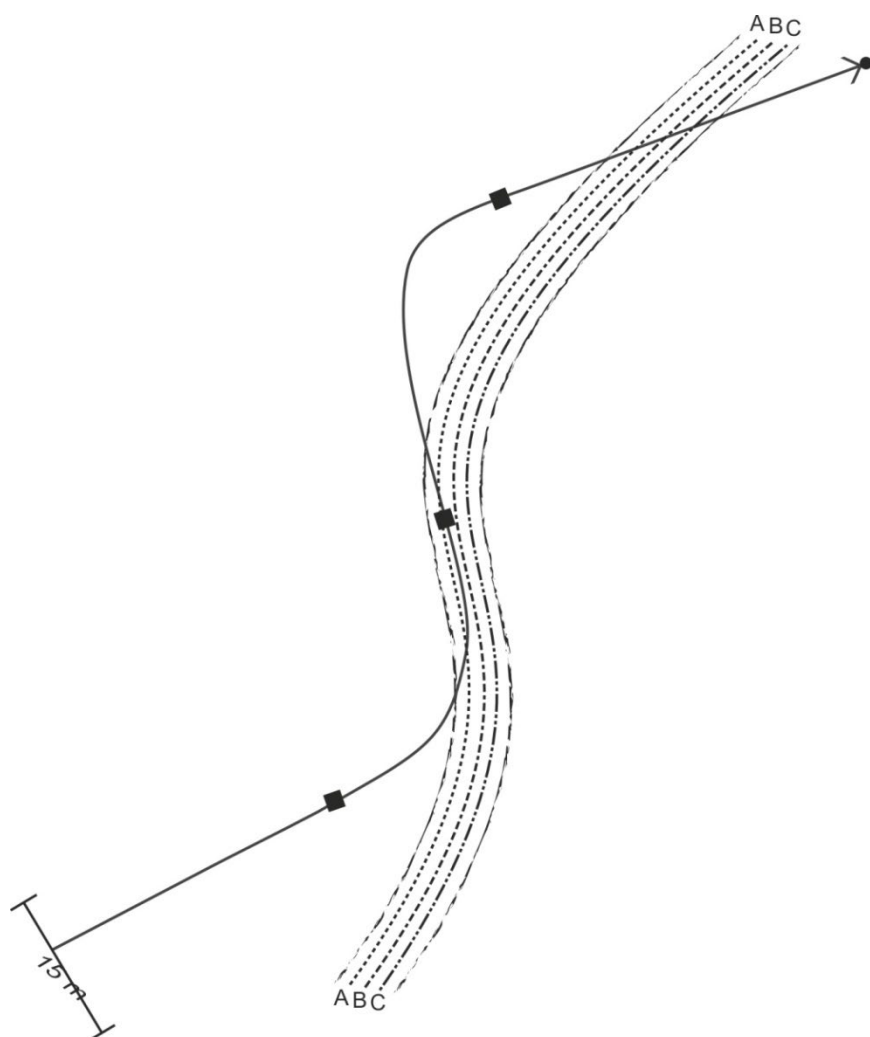
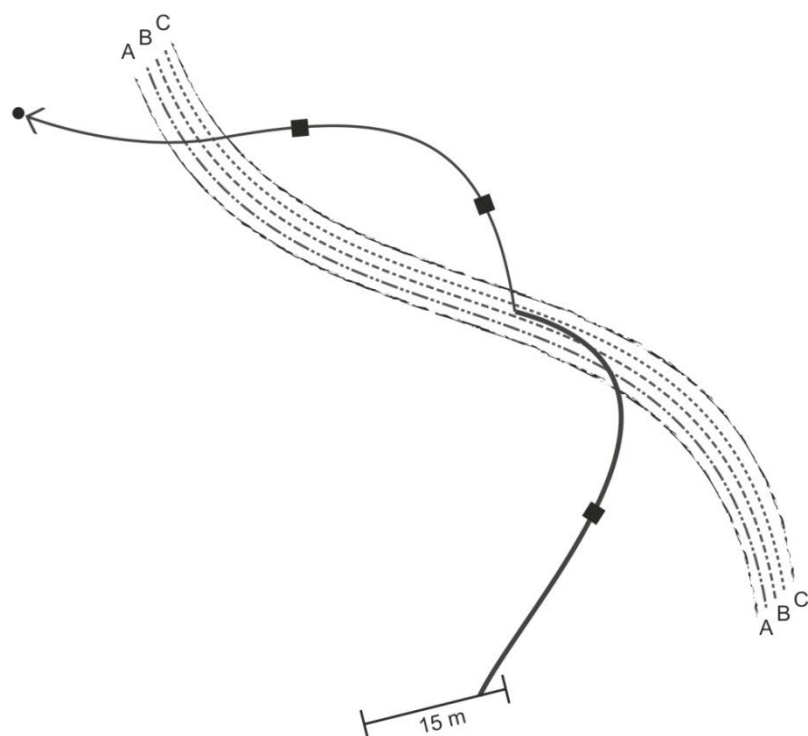
- Prostor pro vyhledání začátku stopy
předmět k nasumování mimo čtverec
- trasa stopy položená kladečem
- trasa křížení stopy
pomocník A
- trasa křížení stopy
pomocník B
- předmět
- osoba na konci stopy (kladeč)

Nákres tvaru stopy (příklad)

2.stopa ZZS 3 - praktická / varianty

- Úsek pro vyhledání začátku stopy
předmět k nasumování mimo úsek
- trasa stopy položená kladečem
- křížení stopy po cestě
3 pomocníci
- předmět
- osoba na konci stopy (kladeč)

- TABULKA PŘEPOČTU ZADANÝCH ZNÁMEK NA BODOVÉ HODNOTY**

Body ve známce	výborně	velmi dobře	dobře	uspokojivě	chybně
2 body	2	2	2	1,5	1 - 0
3 body	3	3	2,5	2,5 - 2	1,5 - 0
5 bodů	5	4,5	4	3,5	3 - 0
7 bodů	7	6,5	6	5,5 - 5	4,5 - 0
8 bodů	8	7,5	7 - 6,5	6	5,5 - 0
10 bodů	10	9,5 - 9	8,5 - 8	7,5 - 7	6,5 - 0
15 bodů	15 - 14,5	14 - 13,5	13 - 12	11,5 - 10,5	10 - 0
20 bodů	20 - 19,5	19 - 18	17,5 - 16	15,5 - 14	13,5 - 0
25 bodů	25 - 24	23,5 - 22,5	22 - 20	19,5 - 17,5	17 - 0
30 bodů	30 - 29	28,5 - 27	26,5 - 24	23,5 - 21	20,5 - 0
31 bodů	31 - 29,5	29,5 - 28	27,5 - 25	24,5 - 22	21,5 - 0
35 bodů	35 - 34	33,5 - 31,5	31 - 28	27,5 - 24,5	24 - 0
40 bodů	40 - 38,5	38 - 36	35,5 - 32	31,5 - 28	27,5 - 0
50 bodů	50 - 48	47,5 - 45	44,5 - 40	39,5 - 35	34,5 - 0
60 bodů	60 - 58	57,5 - 54	53,5 - 48	47,5 - 42	41,5 - 0
70 bodů	70 - 67,5	67 - 63	62,5 - 56	55,5 - 49	48,5 - 0
80 bodů	80 - 77	76,5 - 72	71,5 - 64	63,5 - 56	55,5 - 0
90 bodů	90 - 86,5	86 - 81	80,5 - 72	71,5 - 63	62,5 - 0
100 bodů	100 - 96	95,5 - 90	89,5 - 80	79,5 - 70	69,5 - 0
120 bodů	120 - 114,5	114 - 108	107,5 - 96	95,5 - 84	83,5 - 0
140 bodů	140 - 133,5	133 - 126	125,5 - 112	111,5 - 98	97,5 - 0
150 bodů	150 - 143	142,5 - 135	134,5 - 120	115,5 - 105	104,5 - 0
200 bodů	200 - 191	190 - 180	179 - 160	159 - 140	139 - 0
300 bodů	300 - 286	285 - 270	269 - 240	239 - 210	209 - 0
procenta	více než 95%	95-90%	89-80%	79-70%	69-0%

• TABULKA ORIENTAČNÍHO PŘEPOČTU METRŮ NA KROKY

Vzdálenosti a rozměry terénů / orientační přepočet pro délku kroku cca 0,7 m (zaokrouhleno)

Tabulka slouží pro orientační vyměření vzdáleností a terénů. *)

Terény doporučujeme vyměřovat pomocí GPS.

4 m	6 kroků					
5 m	7 kroků					
7 m	10 kroků					
10 m	15 kroků					
			500 m ²	např. 20 x 25 m	30 x 35 kroků	
15 m	20 kroků		600 m ²	např. 15 x 40 m	20 x 55 kroků	
			800 m ²	např. 20 x 40 m	30 x 55 kroků	
20 m	30 kroků		1 000 m ²	např. 20 x 50 m	30 x 70 kroků	
25 m	35 kroků					
30 m	40 kroků		1 500 m ²	např. 30 x 50 m	40 x 70 kroků	
40 m	55 kroků		2 000 m ²	např. 40 x 50 m	55 x 70 kroků	
			3 000 m ²	např. 60 x 50 m	85 x 70 kroků	
			4 000 m ²	např. 80 x 50 m	110 x 70 kroků	
50 m	70 kroků		5 000 m ²	např. 50 x 100 m	70 x 145 kroků	
60 m	85 kroků					
			8 000 m ²	např. 80 x 100 m	110 x 145 kroků	
70 m	100 kroků		10 500 m ²	např. 70 x 150 m	100 x 215 kroků	
80 m	110 kroků					
90 m	125 kroků					
100 m	145 kroků		10 000 m ²	např. 100 x 100 m	145 x 145 kroků	
150 m	215 kroků		15 000 m ²	např. 150 x 100 m	215 x 145 kroků	
200 m	290 kroků					
300 m	425 kroků		30 000 m ²	např. 300 x 100 m	425 x 145 kroků	
400 m	570 kroků		40 000 m ²	např. 400 x 100 m	570 x 145 kroků	
500 m	715 kroků					
600 m	850 kroků					
800 m	1145 kroků					
1000 m	1430 kroků					

*) Pro zajímavost je součástí přílohy tabulka s přepočtem metrů na kroky pro rozdílné délky kroků. Zde si uvědomíte, že není krok jako krok a terény nebo délka stopy se mohou velmi výrazně lišit podle osoby, která je vykrokovala.

DÉLKA KROKU 60 cm		DÉLKA KROKU 65 cm		DÉLKA KROKU 70 cm		DÉLKA KROKU 75 cm		DÉLKA KROKU 80 cm	
10 kroků	6 m	10 kroků	6,5 m	10 kroků	7 m	10 kroků	7,5 m	10 kroků	8 m
10 m	17 kroků	10 m	15 kroků	10 m	14 kroků	10 m	13 kroků	10 m	12 kroků
100 m	167 kroků	100 m	154 kroků	100 m	143 kroků	100 m	133 kroků	100 m	125 kroků
150 m	250 kroků	150 m	230 kroků	150 m	214 kroků	150 m	200 kroků	150 m	188 kroků
200 m	333 kroků	200 m	308 kroků	200 m	286 kroků	200 m	267 kroků	200 m	250 kroků
250 m	417 kroků	250 m	385 kroků	250 m	357 kroků	250 m	333 kroků	250 m	313 kroků
300 m	500 kroků	300 m	462 kroků	300 m	429 kroků	300 m	400 kroků	300 m	375 kroků
350 m	583 kroků	350 m	538 kroků	350 m	500 kroků	350 m	467 kroků	350 m	438 kroků
400 m	667 kroků	400 m	615 kroků	400 m	571 kroků	400 m	533 kroků	400 m	500 kroků
450 m	750 kroků	450 m	692 kroků	450 m	643 kroků	450 m	600 kroků	450 m	563 kroků
500 m	833 kroků	500 m	769 kroků	500 m	714 kroků	500 m	667 kroků	500 m	625 kroků